Viaţa studenţească

REVISTĂ A ASOCIAŢIILOR STUDENŢILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA Nr. 39 ● Miercuri 13 XI 1968 ● 16 pagini ● 0,50 lei

Cu prilejul Adunării generale a scriitorilor

A scrie literatură

A scrie literatură înseamnă a-ţi asuma o răspundere ce depăşeşte mult interesele individuale, în timpul vieţii şi după. De aceea cred că nici nu este mai mare durere pentru un scriitor decît să fi scris lucruri de care-i pare rău. Nu mă refer la versurile slabe sau la paginile anodine care se pot găsi în opera oricărui autor, fie cît de bun altfel. Pentru aceasta îşi va primi pedeapsa pe ceia lume, în iad, şezînd lîngă un pahar cu smoală fierbinte va citi pe îndelete, şi veac după veac, în eternitate, toate rîndurile sale neizbutite, dacă în cursul vieţii sale n-a fost melițat cum trebuie de critici, chiar şi pentru ceea ce a făcut bine. Mă refer la acele file care ai fi bucuros să le fi scris altul, duşmanul tău sau nici măcar el. Pentru acestea se plăteşte în viaţă, într-un iad aici pe pămînt care este conştiinţa proprie, în cazurile cînd îţi vine să apleci capul cînd priveşti în ochii semenilor. Iar cine nu a scris decît aşa ceva în viaţă, să-i pară bine dacă este uitat, căci oamenii uită sau cel puţin iartă.

Dar lucrurile nu stau chiar aşa de groaznic. Chiar dacă ai fi realizat doar ca **Arvers** un singur sonet (pe cît se zice şi acesta tradus din italieneşte) urmaşii îţi gravează numele în memoria mai tare ca granitul a colectivităţii umane, te consideră al lor, şi cu buretele muiat în apa tare a uitării îţi şterg toate păcatele, inclusiv pe cele poate mai abominabile, din viaţă, nu din scrisul tău. Pentru ceea ce le-ai dat, pentru o singură floare de catifea brumărie adusă de pe culmile de stîncă înaltă ale omeniei şi dragostei, te aşează în cartea de aur a memoriei lor, trecînd şi peste insuccesele tale artistice, menite oricum dispariţiei, şi peste atitudinile, cu sau fără voie eronate, pe care nu ţi le mai iau în seamă.

Mihai BENIUC

(Continuare în pagina a 4-a)

Literatura vieţii şi viaţa literaturii

Absorbit aproape cu totul de efervescenţa actualităţii studenţeşti, m-am pomenit deodată în faţa unui eveniment captivant : adunarea generală a breslei căreia îi aparţin prin începuturile şi cele mai statornice strădanii ale mele. Poetul se întoarce, aşadar, nu numai la uneltele ci la dragostele sale, căci tot dragoste se cheamă nu numai izbînzile breslei, ci chiar amărăciunile care te încearcă la neizbutirea uneltei tale sau a confratelui.

Confruntarea care începe mîine depăşeşte însă o simplă evaluare de atelier, ea înscriindu-se în parametrii cuprinzători ai spiritualităţii societăţii noastre socialiste, şi în succesiunea progreselor multilaterale inspirate şi catalizate de impulsul istoric al Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român. Cu alte cuvinte, într-un moment cînd pe toate coordonatele înfăptuirii politicii noastre clarvăzătoare şi pătrunse de răspundere faţă de destinele revoluţionare ale poporului marcăm înaintarea impetuoasă, este necesar, ca şi pe acest front al literelor să avem retrospectiva şi perspectiva clară a poziţiilor pe care le-am cucerit în inima şi conştiinţa omului contemporan, făuritorul socialismului.

Virtual şi printr-o îndelungată tradiţie în această ţară, literatura este una din sursele îmbogăţirii spirituale a omului, care în zilele noastre poartă marca sigură a umanismului socialist, generat de împlinirea idealurilor nobile proclamate în urmă cu peste un secol şi jumătate de Manifestul comu-

Niculae STOIAN

(Continuare în pagina a 4-a)

ASPIRAŢIE — fragment din pictura murală realizată de Sabin Bălaşa în Sala paşilor pierduţi a Universităţii din Iaşi

Adeziune şi răspundere

Nu a existat moment important în istoria poporului român din ultimul veac şi jumătate la care studenţimea să nu-şi fi adus contribuţia. Studenţii au ţinut totdeauna să participe la viaţa publică situîndu-se pe poziţiile cele mai înaintate, luptînd, alături de elementele progresiste ale societăţii noastre, pentru propăşirea patriei. De la generaţia paşoptistă şi pînă în zilele noastre tinerii studioşi s-au aflat întotdeauna în primele rînduri ale luptei pentru progres şi au închinat cei mai frumoşi ani ai vieţii luptei pentru libertate, pentru ca acest popor, a cărui vechime pe aceste meleaguri se pierde în negura mileniilor, să-şi poată croi viitor aşa cum şi l-au dorit strămoşii săi: sigur şi luminos.

A fost şi este în tradiţia studenţimii române de a fi alături totdeauna de cei ce sînt purtătorii celor mai înaintate idei. Tocmai de aceea studenţimea din ţara noastră a răspuns cu entuziasmul caracteristic vîrstei sale tuturor chemărilor Partidului Comunist Român.

Mergînd consecvent pe linia îndeplinirii sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R., Comitetul Central al P.C.R. a propus înfiinţarea Frontului Unităţii Socialiste, organism permanent a cărui sarcină — aşa cum arăta tovarăşul Nicolae Ceauşescu — este de a asigura **„intensificarea participării întregului popor la activitatea economică, socială, politică şi culturală, la conducerea treburilor ţării, la asigurarea mersului înainte al societăţii socialiste".**

În cadrul Frontului Unităţii Socialiste, alături de P.C.R. — forţa politică conducătoare a societăţii noastre socialiste — sînt chemate să participe principalele organizaţii de masă, obşteşti şi profesionale. Fideli continuatori ai celor mai glorioase tradiţii ale studenţimii noastre, dornici să-şi aducă aportul lor la rezolvarea celor mai complexe probleme care le incumbă opera de desăvîrşire a construcţiei socialiste în patria noastră, studenţii români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi, uniţi în organizaţia lor reprezentativă U.A.S.R., au răspuns cu entuziasm la această chemare.

Cu ocazia Plenarei Consiliului U.A.S.R. de acum cîteva zile, în cuvîntările lor, delegaţii studenţilor şi-au exprimat dorinţa ca organizaţia lor să adere la Frontul Unităţii Socialiste. Cu aceeaşi ocazie tovarăşul Mircea Angelescu, preşedintele U.A.S.R., a scos în evidenţă faptul că tinerii patriei noastre, mîndri de a fi moştenitori ai glorioaselor tradiţii de luptă ale poporului, ale mişcării revoluţionare, sînt hotărîţi să ducă mai departe realizările prezentului, adăugînd eforturile proprii, entuziaste, la progresul economic, cultural şi social al ţării, la unitatea socialistă a întregului popor. În unanimitate s-a hotărît aderarea U.A.S.R. la Frontul Unităţii Socialiste, după care au fost desemnaţi reprezentanţii studenţimii române în Consiliul Naţional al Frontului Unităţii Socialiste. Este o expresie

Radu Dan VLAD
student anul V
Istorie, Bucureşti

(Continuare în pagina a 4-a)

Plenara Consiliului Uniunii Asociaţiilor Studenţilor

Sîmbătă dimineaţa a avut loc şedinţa plenară a Consiliului Uniunii Asociaţiilor Studenţilor din România, care a hotărît aderarea U.A.S.R. la Frontul Unităţii Socialiste.

Arătînd că tînăra generaţie, studenţimea română, a primit cu deplină satisfacţie hotărîrile plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la înfiinţarea Frontului Unităţii Socialiste, tov. Mircea Angelescu, preşedintele U.A.S.R., a relevat că tinerii patriei noastre, mîndri de a fi moştenitori ai glorioaselor tradiţii de luptă ale poporului, ale mişcării revoluţionare, sînt hotărîţi să ducă mai departe realizările prezentului, adăugînd eforturile proprii, entuziaste la progresul economic, cultural şi social al ţării, la unitatea socialistă a întregului popor. Faptul că Uniunea Asociaţiilor Studenţilor din România va face parte din Frontul Unităţii Socialiste este pentru noi un puternic imbold, o mare cinste, a spus vorbitorul. Organizaţiilor studenţilor li se creează astfel noi posibilităţi de a participa cu tot elanul tinereţii la fluxul intens al vieţii societăţii noastre.

În continuare, în cadrul plenarei au luat cuvîntul tovarăşii Traian Aurite, Emilian Stancu, Niculae Stoian, Ioan Amăriuţei, din Bucureşti, Elena Iordache, Dumitru Ciupercescu, din Cluj, Emil Uncheşel, Emilia Matei, din Iaşi, Vasile Ciocan, din Craiova, Janos Bakos din Tg. Mureş.

A fost aprobată apoi în unanimitate hotărîrea de adeziune a Uniunii Asociaţiilor Studenţilor din România la Frontul Unităţii Socialiste. Exprimînd voinţa întregii studenţimi, profundele sentimente ale studenţilor români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi, de ataşament neţărmurit faţă de politica ştiinţifică a partidului — se menţionează în hotărîre — plenara Consiliului U.A.S.R. exprimă conducerii partidului şi statului, personal tovarăşului Nicolae Ceauşescu, adeziunea deplină şi aprobarea unanimă a hotărîrilor plenarei C.C. al P.C.R., consacrate perfecţionării organizării politice a societăţii noastre.

Au fost desemnaţi, apoi, reprezentanţii Uniunii As[illegible]
lor St[illegible]

Dări de seamă, dar şi probleme de seamă!

SOLEMNITATE DE DESCHIDERE, SESIUNE DE LUCRU

Nimic de zis, sub toate aspectele pe care le implică prezenţa unei organizaţii U.T.C. în viaţa unei instituţii de învăţămînt superior de anvergura Universităţii ieşene, se munceşte, şi încă mult, şi cu bune rezultate. A spus-o şi darea de seamă la recenta conferinţă a organizaţiei U.T.C. pe universitate. A spus-o cu multe şi alese cuvinte, din păcate însă cu prea puţine argumente convingătoare, căci nivelul unei pregătiri temeinice nu mai poate fi ilustrat doar cu citarea cîtorva procente indicînd promovaţii, notele de 8, 9 şi 10. Nici viata ştiinţifică a unui asemenea for intelectual nu mai poate fi redusă la un număr de cercuri, de teme şi de participanţi mai mult sau mai puţin ocazionali. Nici chiar în virtutea acestor criterii statistice, cele 54 de cercuri cu peste 1 000 de studenţi nu reprezintă o mare realizare, dacă vom considera cercul ştiinţific nu o activitate extraşcolară (adică în afara procesului instructiv) ci una intrinsecă iniţierii curente a studentului în profesia pe care şi-a ales-o.

Dar poate că viziunea îngust-festivă a unei asemenea dări de seamă apare şi mai pregnant cînd e vorba să prezinte problemele şi fenomenele legate de aplicarea Directivelor C.C. al P.C.R. şi a prevederilor noii legi a învăţămîntului, precum şi de preocupările politico-ideologice ale studenţimii, de necesitatea satisfacerii dorinţei fireşti a acestora de a trăi în miezul actualităţii politice interne şi internaţionale, de a discerne de pe poziţiile partidului şi statului nostru sensul evenimentelor. Aici mai ales, darea de seamă s-a dovedit prea puţin receptivă faţă de spiritul nou imprimat vieţii organizaţiei U.T.C. în ultimul an. Numai exprimarea adeziunii şi afirmaţiile de principiu nu sînt de-ajuns cît timp organizaţia U.T.C. şi asociaţia studenţească prin însuşi statutul social-politic, întărit de altfel şi de recenta Lege a învăţămîntului, **trebuie să se manifeste ca factori răspunzători în înfăptuirea politicii partidului în domeniul învăţămîntului superior.**

Dar dacă darea de seamă ne-a dat un uşor sentiment că am participa la partea festivă, de deschidere, a unei sesiuni jubiliare, discuţiile, ca în multe alte locuri, au avut darul să ne introducă rapid **într-o sesiune de lucru** şi ceea ce numim printr-o sintagmă moartă **viaţa de organizaţie** a devenit dintr-odată, de la vorbitor la vorbitor, **viaţa organizaţiei**, reală, bogată în fapte şi în probleme, demnă s-o urmăreşti în confruntările celor care o trăiesc. Cît de inertă rămîne concepţia asupra a ceea ce trebuie să fie o dare de seamă se vede şi din faptul că chiar şi cel care participă la elaborarea ei, respectiv preşedintele U.A.S. şi locţiitorul de secretar al comitetului U.T.C., Nicolae Creţu, a simţit nevoia ca unele probleme, cardinale de altfel pentru viaţa studenţilor, să le rezerve pentru discuţii.

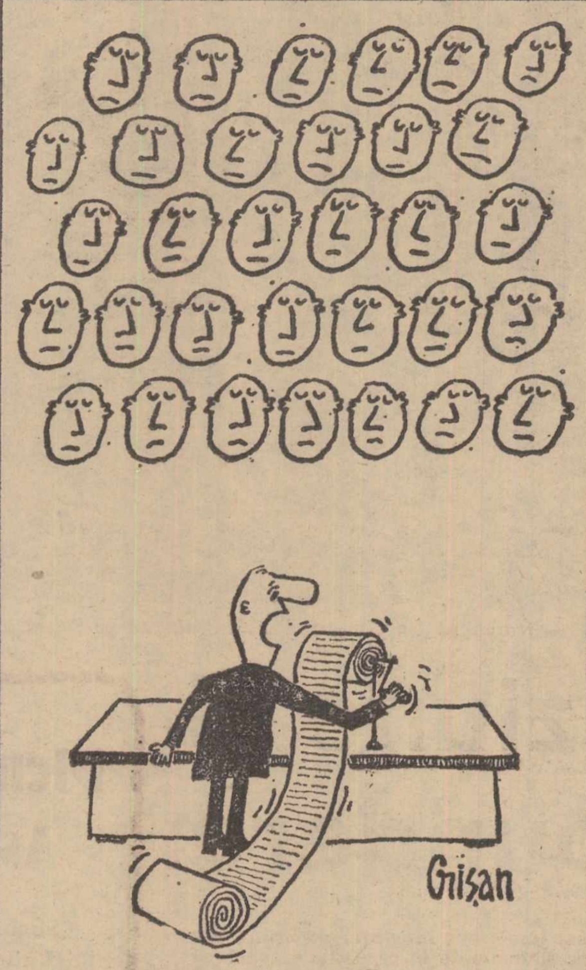
Aşadar, după 45 de minute de solemnitate, în care „s-a punctat" arar, mai ales cînd a fost vorba de sport, iată-ne într-o pasionantă dezbatere în care aflăm că deşi la adunarea generală de la Facultatea de istorie-filozofie s-au ridicat probleme importante, vitale pentru pregătirea studenţilor, **acestea nu s-au rezolvat**, că multe din informările politice n-au satisfăcut îndeosebi pentru faptul că multor întrebări ale studenţilor nu li s-a răspuns (Bîtlan Ion). Asemenea studenţii de la Facultatea de arte plastice a Institutului pedagogic sînt îndrumaţi să se realizeze aproape exclusiv în pregătirea pentru activitatea didactică şi prea puţin sînt sprijiniţi să se manifeste şi ca **artişti**, ca factori artistici în viaţa spirituală a studenţimii ieşene (Dumitru Simionescu).

N-au lipsit nici pledoariile cuceritoare de ordin etic, elogiul spiritului activist dezinteresat, susţinute şi de frumoase propuneri de participare a studenţilor la viaţa socială, la activitatea unor cercuri de sociologie şi etnografie, cărora un înflăcărat istoric, Lucian Herşcovici, le-a dat o alură romantică. (Gurile rele spun că atunci cînd a fost vorba ca altruistul orator să participe împreună cu colegii săi la munca într-un I.A.S. ar fi invocat nu ştiu ce pergamente sau urice medicale — expresia este, observaţi, a unor colegi ai săi de la Istorie).

Astfel, pînă la sfîrşit şi prin felul chibzuit, democratic, impus de normele statutare ale organizaţiei, în care şi-au ales noii lideri, studenţii utecişti de la Universitatea ieşeană ne-au convins de adevărul pe care unul dintre colegii lor îl exprima deopotrivă optimist şi aşezat, cum îi stă bine moldoveanului : **Sperăm că la anul cînd ne vom întîlni vom avea mai multe lucruri de spus.**

Noi, nu mai puţin.

Anton A. ILIESCU

Cum se întîmplă uneori în adunări cînd caricaturistul e de faţă

SUB SEMNUL RĂSPUNDERII ŞI AL MATURITĂŢII

Fără a căpăta tenta altor şedinţe la care am asistat în anii trecuţi, cu dări de seamă în care comitetul U.T.C. analiza formal activitatea organizaţiei şi apoi urmau incomensurabile discuţii adesea superficiale, Conferinţa de dare de seamă şi alegeri U.T.C. de la Universitatea Bucureşti a avut anul acesta un caracter de dezbatere vie, cu multă maturitate şi simţ al răspunderii (din partea tuturor participanţilor), a tuturor problemelor profesionale, sociale, culturale, etice din actualitatea vieţii oganizaţiei. O adunare în care s-ar putea spune că nici o clipă n-a trecut în zadar, o adunare în care nici un moment n-am avut senzaţia birocratismului şi a formalismului, în care atît darea de seamă (renunţînd la statisticile seci cu care ne obişnuisem) cît şi discuţiile care au urmat-o au scos în evidenţă o multitudine de aspecte ale vieţii studenţeşti în facultate, în cămine, în societate. Într-un cuvînt o adunare devenită ad-hoc un focar în care s-au concentrat toate gîndurile, răspunderile şi privirile studenţilor, cadrelor didactice şi invitaţilor.

S-au scos în evidenţă (şi darea de seamă prezentată de Emilian Stancu, secretarul comitetului U.T.C. pe Universitate, a fost prima care a făcut-o cu multă luciditate şi obiectivitate) o serie de succese ale studenţimii pe plan profesional în toate facultăţile Universităţii, ca şi schimbările care au avut loc (în urma adoptării Legii învăţămîntului) în anul universitar curent : cercetarea ştiinţifică a străbătut o nouă etapă, mult mai bogată în realizări, ceea ce a dus la editarea unui Buletin al cercurilor ştiinţifice de către U.A.S.R., formaţiile culturale ale Universităţii, în confruntările cu publicul, s-au bucurat de bune aprecieri dar nu întotdeauna au avut prioritate în organizarea unor turnee, rivalizînd cu formaţiile Casei de cultură a studenţilor cărora li s-a oferit posibilitatea deplasărilor fără a se avea în primul rînd în vedere criteriul unic de selecţionare — valoarea. Activitatea de educaţie şi formare politică a studentului, activitatea sportivă etc. — au format de asemenea obiectul unor analize profunde şi mature din partea celor care au colaborat la alcătuirea dării de seamă. Dar, după părerea noastră, materialul prezentat a constituit, de fapt, numai un punct de plecare al dezbaterilor largi făcute în spiritul unei depline şi mature responsabilităţi de organizaţie din partea fiecăruia.

Spiritul şi înaltul simţ de răspundere cu care s-a trecut la analiza „de esenţă" a lucrurilor, a activităţii Comitetului U.T.C. în anul precedent, ne-au demonstrat că Universitatea nu duce (şi n-a dus niciodată) lipsă de buni vorbitori dar, mai ales, ne-au confirmat încă odată mai vechea noastră convingere că membrii organizaţiei ştiu să fie critici cu ei şi cu cei pe care i-au ales să-i conducă.

După o asemenea Conferinţă, care a avut mai mult caracterul unei dispute de probleme de esenţă şi de principiu decît de şedinţă U.T.C., am reţinut, dintre acţiunile trecute în planul de măsuri pentru noul an universitar, editarea revistei Universitas (al cărei prim număr a şi apărut şi despre care informăm cititorii noştri în acest număr) sprijinirea activităţii Ateneului studenţesc, deschiderea unui bar studenţesc la clubul Universităţii, organizarea seminarului naţional studenţesc „Socialismul şi democraţia" şi a unor „Dialoguri filozofice" între studenţi şi personalităţi ale vieţii noastre politice, susţinerea de către toate formaţiile culturale ale Universităţii a unui spectacol festiv la Alba Iulia închinat sărbătoririi semicentenarului unirii ş.a. Despre ele, ca şi despre altele, răspunzînd solicitudinii (pe care, de altfel, o cerea gazetelor studenţeşti şi darea de seamă prezentată în Conferinţa amintită) vom scrie şi noi în paginile noastre.

Ion LEREANU

PULS

UNIVERSITAS la început de drum

Încă o revistă studenţească şi-a făcut, în aceste zile, apariţia. „Universitas", revista studenţilor Universităţii bucureştene, se anunţă încă de la primul ei număr ca o publicaţie cu un profil interesant, plină de tinereţe, de vise şi mai ales de... entuziasm. Apariţia ei se bucură de salutul şi urările de „bun drum" din partea unor personalităţi din ţară şi de peste hotare (prof. dr. doc. Jean Livescu Carlo Tagliavini — Italia, prof. univ. D. Macrea, Alf Lombard — Suedia, prof. Ov. S. Crohmălniceanu), ca şi a actorilor George Dem Loghin şi Irina Petrescu.

... cuprinsul primului număr spi... microanchetă printre stu... ...gramă de în... leologu despre cercul de studii Brâncuşi, înfiinţat de curînd la Casa de cultură a studenţilor din Calea Plevnei), realizat de Viorina Calitaridis şi Viorica Ştefănescu, rubrica „Cogito" la care Emil Moroianu ne propune un eseu despre „Sensul modernismului în artă" ; paginile de literatură ne prilejuiesc întîlnirea cu o traducere din Jacques Prevert şi cu creaţiile unor tineri scriitori-studenţi din Universitate (Poezie : Aurelia Voineagu, Toma Roman, N.D. Fruntelată ; Proză : Corneliu Merlău). Mai consemnăm (pe lîngă Notele de drum din Polonia, aparţinînd Jeanei Gheorghiu şi lui Nicolae Ivan) rubricile „Viaţa de organizaţie", „Mozaic", două pagini de turism, sport, „Universităţile lumii"

O ţinută şi un ton cît mai tineresc ca şi o mare bogăţie şi varietate de materiale pe care le dorim prezente din plin în numerele viitoare ale revistei pot face din „Universitas" unul din focarele de dezbatere, într-o înaltă ţinută intelectuală, a tuturor problemelor de ştiinţă, artă, literatură, sport etc., pentru că, aşa cum o spune şi programul-manifest al noii reviste, „înţelegem necesitatea vitezei şi beţia căutărilor în necunoscut, uimirea descoperirii universurilor intime, marile întrebări asupra zborului nostru, pentru că iubim cu gura arsă pămîntul acesta, apele, oamenii.."

...PESCU

Monitorul universitar

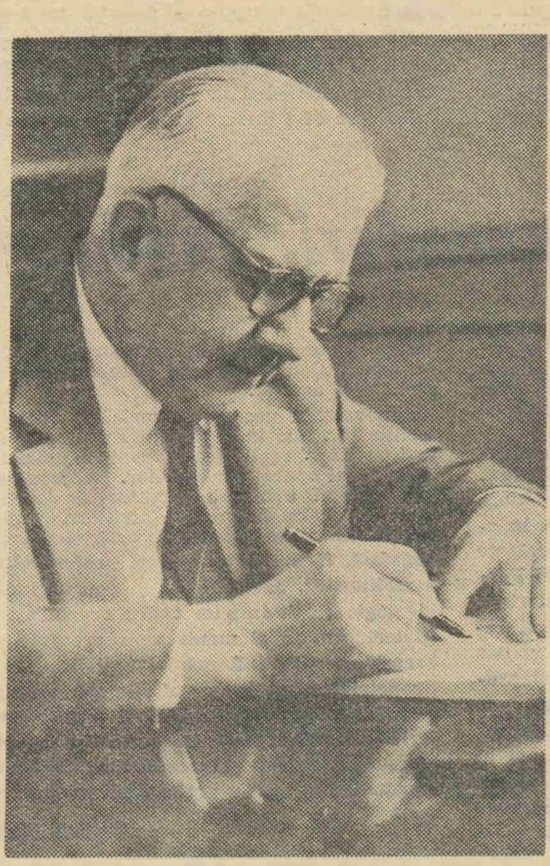
● **După cum s-a mai anunţat în presă, printr-un Decret al Consiliului de Stat se prevede acordarea, începînd cu data de 1 decembrie 1968, a unei alocaţii de stat lunare de 100 de lei de copil studenţilor de la învăţămîntul de zi care au copii, indiferent dacă sînt sau nu bursieri şi de cuantumul bursei. Alocaţia se acordă şi pe perioada de la absolvirea facultăţii pînă la încadrarea în muncă, fără însă a se depăşi termenul stabilit prin dispoziţia de repartizare pentru prezentarea la locul de muncă. Absolvenţii învăţămîntului superior încadraţi la locurile repartizate beneficiază de alocaţia pentru copii de la data încadrării.**

● **Bursele, acordate pînă în prezent la circa 60 la sută dintre studenţi, au fost suplimentate. Astfel aflăm de la Ministerul Învăţămîntului că vor mai beneficia de bursă încă 5 000 de studenţi. Procentul bursierilor depăşeşte astfel 65 la sută. În urma acestei măsuri, suma totală a fondului de burse creşte cu peste 20 de milioane lei, ajungînd la aproape un sfert de miliard ! Este de reţinut că cele 470 de burse speciale, precum şi alocaţiile pentru studenţii sportivi nu sînt incluse în sumele menţionate mai sus.**

Este necesar, adăugăm noi, ca organizaţiile de tineret şi reprezentanţii studenţilor în consiliile profesorale, cunoscînd în amănunt situaţia fiecărui student în parte, care anume coleg are nevoie de sprijin material şi care merită acest sprijin, să contribuie la aplicarea în bune condiţii a acestor hotărîri.

CONVORBIRI

Argumentul unei culturi

Cel puțin de un secol și jumătate, țările române nu se pot plînge de lipsa scriitorilor. De la patriotica afirmație a lui Alecsandri și pînă la debutanții de avangardă, românul se pare că e născut poet, această calitate fiind pentru noi curentă și lipsită de greutatea lucrului rar. Existența geniilor, chiar, intră în firea lucrurilor, este un fel de dar pe care îl primim cu eleganța celor obișnuiți să fie dăruiți de natură, în timp ce un om de cultură, o personalitate care s-a creat rațional pe sine, poate încă să ne uimească. Într-o perioadă capabilă să însumeze pe Arghezi, Iorga, Blaga, Barbu, Călinescu, Camil Petrescu, ALEXANDRU ROSETTI este în felul său singurul.

— Sînteți cunoscut și respectat cel puțin în două ipostaze — aceea de lingvist și aceea de editor — om de știință pe de o parte, om de litere pe de alta. De care dintre ele vă simțiți mai cu tărie revendicat? Căreia vă simțiți aparținînd în mai mare măsură?

Zîmbet puțin ironic, puțin cochet:

— Sînt fără îndoială lingvist — **se sustrage răspunsul** — dar vrînd nevrînd rămîn un animal dublu.

Mă gîndesc: nu, nu în asta constă raritatea. Barbu era matematician, Blaga — filozof, Arghezi — romancier, Călinescu — dramaturg. Impresia de neobișnuit o creează nu polivalența, destul de obișnuită în epocă, ci eleganța și armonia acestei personalități; între atîtea corpuri strălucitoare (strălucirea este reflectarea razelor, impermeabilitatea) prezența aceasta nepătimașă, nesubiectivă, dispusă să absoarbă luminile pe care ea le întîlnește în drum și să le discearnă cu înțelegere și subtilitate — era o pasăre rară și impresionantă. Gradul de maturitate al unei culturi este marcat pentru observatorul atent nu de numărul creatorilor — niciodată reprezentanți ai seriei, întotdeauna revoltați și intoleranți — ci de numărul celor care, oarecum nenuanțat, sînt numiți OAMENI DE CULTURĂ, ființe supunîndu-se cu grație legilor societății pe care o reprezintă într-un plan superior.

— Savanții inhibă întotdeauna prin precizia evoluției lor, necomentată decît de înșiruirea sobră a titlurilor devenite clasice și a distincțiilor academice. Autorul „Istoriei limbii române", membru al Academiei regale de științe din Suedia, doctorul honoris causa al Universității din Lyon este cunoscut din anul întîi al Filologiei și atît de definitiv fixat în istoria lingvisticii românești încît apropierea sa de domnul din fața mea care îmi zîmbește amuzat mi se pare aproape extravagantă. Curiozitatea mea se îndreaptă mai ales spre directorul Editurii Fundațiilor, spre conducătorul revistei cu același nume, poate cea mai bună din istoria presei noastre literare. Vorbiți-ne despre activitatea dumneavoastră de editor...

— Am început de la zero. Cînd în 1933 au fost înființate „Fundațiile" exista un singur precedent în materie de editură neparticulară: „Cultura națională", care luase naștere cu trei ani înainte, al cărei director de asemenea fusesem, și care continua o mai veche întreprindere de același gen condusă de Vasile Pârvan și Marin Simionescu Erbiceanu. Acolo la „Cultura națională" mi-am început activitatea de editare a cărților românești. Debutul — aș putea spune strălucit — mi l-am făcut prin tipărirea unei subțiri plachete de versuri datorate prietenului meu Dan Barbilian. „Joc secund" semnat de Ion Barbu a fost prima carte pe care am editat-o. Au urmat apoi Călinescu, Camil Petrescu („Ultima noapte de dragoste"), Sebastian („Cum am devenit huligan"), Philippide, Henriette Yvonne Stahl, Vinea (un volum de proză poetică). Pe lîngă acesta din urmă am insistat ani la rînd pentru editarea unei cărți de poezie, mergînd pînă la a strînge eu însumi din reviste și a înmănunchia în volum prețiosul material. De fiecare dată refuzul autorului a fost net. Cu un zîmbet, a cărui ironie destinată epocii se revărsa asupră-și, îmi explica raționamentul după care un director de revistă (conducea atunci **Facla**) este încă respectat și temut, un poet nu culege decît zîmbete condescendente. Prestigiul de gazetar nu-i permitea plăcuta aventură a unui volum de versuri. A apărut în schimb „Scut și targă" versurile tînărului de atunci Perpessicius și prima ediție critică a unui scriitor român: ediția **Caragiale**, îngrijită la primele trei volume de Paul Zarifopol și continuată apoi de Șerban Cioculescu.

Mai tîrziu, la „Fundații" a crescut ambiția creării unui fond național, a editării unor lucrări grele dar importante — puncte de sprijin ale culturii noastre. Au fost editați **Bălcescu** în două volume (Zanne), **Hașdeu** în două volume (Mircea Eliade). A apărut **Cazania lui Varlaam** și a început editarea monumentalei ediții **Eminescu**, datorată lui Perpessicius. Tipărirea ei era preconizată pe o durată de zece ani, dar condițiile neprielnice, războiul, cu premisele și urmările lui, au împiedicat încheierea acestei opere mărețe. Pînă azi au apărut șase volume. Tot la „Fundații" am făcut să apară prima traducere românească nesacră a **Bibliei**.

— Nesacră?

— Da, există obiceiul ca Biblia, ca orice carte sfîntă, să fie reeditată mereu într-o primă versiune, vag ameliorată în timp conform evoluției limbii. Această versiune complicată și greoaie, devenită prin cult sacră, a fost înlocuită în ediția din „Fundații" printr-o mare operă poetică — traducerea literară liberă făcută direct din ebraică și greacă de Gala Galaction și Părintele Vasile Radu. Îndrăzneala acestui gest era imensă dacă ne gîndim că în Evul mediu copiștii nu aveau dreptul să îndrepte nici cele mai evidente greșeli de transcriere, fiind obligați să reproducă cu sfințenie litera evangheliei. Apariția **Bibliei** din „Fundații" a fost însoțită de un răsunător scandal, în care puțin a lipsit să nu fim excomunicați din biserică toți cei amestecați în acest eveniment de mare importanță poetică.

— Atît la „Cultura națională" cît și la „Fundații" ați urmărit pe lîngă editarea operelor de bază ale culturii românești și debuturile. Primele volume ale unor nume devenite ulterior mari o dovedesc.

— Sînt și alții, pe nedrept uitați cred: Fântâneru, Stoian Tudor...

— Cum vă opreați asupra celor pe care, tipărindu-i, îi lansați? Cum alegeați dintr-o recoltă atît de bogată ca cea a perioadei interbelice?

— Dificultățile la care se referă întrebarea dv, prin aluzie la situația editurilor de azi, existau atunci în mult mai mică măsură. Existența editurilor particulare descongestiona coloanele noastre de titluri. La „Cultura națională" de exemplu scoteam cam 7—8—10 cărți pe an, strict selectate.

— Autorii erau remunerați în funcție de...

— ...În funcție de vînzare, bineînțeles! Autorul încasa avansuri asupra vînzării.

— Și dacă nu se vindeau?

Zîmbet amuzat în amintiri:

— Dacă nu se vindeau, editura plătea oalele sparte.

— Pentru că am ajuns la probleme scriitoricești, ați putea să ne faceți, ca membru și al uneia și al alteia, o comparație între Societatea Scriitorilor Români și Uniunea Scriitorilor de astăzi?

— Nu pot intra în comparație: în timp ce Uniunea Scriitorilor este o instituție de stat, cu funcții precise, cu buget, Societatea Scriitorilor nu avea absolut nici o importanță.

— Care dintre formule o considerați mai firească, mai utilă?

Din nou zîmbet, gest evaziv, fină ironie, alunecare:

— Eu participam rar și atunci și acum. Sînt, cum îți spuneam, mai ales lingvist...

Este rîndul meu să zîmbesc.

— Recenta ROMÂNIE LITERARĂ găzduiește continuarea seriei de schițe memorialistice strînse de curînd în „Cartea albă". Titlul acestei ultime opere este o complicată aluzie la ceea ce înseamnă în limbaj internațional „carte blanche"?

— O, nu, mult mai simplu! În structuralism totul se bazează pe opoziții. Într-un plan pe care, poate, nu-l voi împlini niciodată, „Cărții albe" i se opune „Cartea neagră", amintirilor agreabile — cele neplăcute, laturii însorite a personalităților — partea lor dinspre nord.

— Credeți că zeii trebuie cunoscuți cu amănuntul? Credeți că e bine să știm despre ei totul?

— Totul? Cine știe totul? Dar dacă ar fi posibil, de ce nu?

În holul clădirii cu stucaturi complicate, care adăpostește Institutul de fonetică experimentală, lingviștii așteaptă începerea probabil a unei ședințe. Mă simt oarecum vinovată pentru prezența mea în acel birou neliterar, pentru complicitatea mea la evadarea savantului spre sfere străine științei. Totuși mai întîrzii o clipă. Mă gîndesc: acest domn cu părul strălucitor, care în mod atît de ciudat este și membru al Academiei regale suedeze și colegul lui Camil Petrescu sau al lui Sebastian, acest amabil conducător cărula subalternii, adresîndu-i-se, oscilează între „D-le Profesor" și „Maestre", acest fermecător interlocutor este un subtil argument al ajungerii culturii românești la vîrsta maturității. În „Cartea albă" sau în biroul Institutului de fonetică experimentală, el emană lumina pe care cu grație, toleranță și finețe sufletească a strîns-o pe parcursul unui drum lung, fericit și bogat în aștri.

Ana BLANDIANA

ADEZIUNE ŞI RĂSPUNDERE

(Urmare din pagina 1)

a profundului democratism al regimului nostru care asigură tuturor cetăţenilor dreptul de a-şi aduce contribuţia la dezbaterea şi soluţionarea problemelor ce stau în faţa societăţii noastre socialiste.

Constituirea Frontului Unităţii Socialiste este un moment de însemnătate istorică în viaţa politică a ţării noastre. „Activitatea Frontului Unităţii Socialiste — după cum sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu — va determina intensificarea participării organizaţiilor de masă şi obşteşti la conducerea vieţii politice şi de stat, va permite consultarea amplă a acestora, a maselor populare în vederea adoptării celor mai eficiente soluţii şi fundamentarea multilaterală a hotărîrilor privind dezvoltarea patriei noastre, participarea tot mai vie a tuturor categoriilor de cetăţeni la opera de construcţie socialistă, la înfăptuirea neabătută a politicii interne şi externe a Partidului Comunist Român.

Strîns uniţi în patria noastra comună

Lupta înfrăţită a oamenilor muncii români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi a fost încununată pe deplin de succes prin triumful socialismului în patria noastră, cînd, sub conducerea Partidului Comunist Român, poporul nostru a trecut la făurirea noului său destin istoric.

Socialismul a adus şi pentru populaţia de naţionalitate germană, ca şi pentru celelalte naţionalităţi conlocuitoare, descătuşarea de exploatare, dreptul la o viaţă liberă şi demnă, pusă la adăpost de orice discriminare naţională. Oamenii muncii germani ca şi cei maghiari şi de alte naţionalităţi beneficiază azi de şcoli, ziare, reviste, cărţi, teatre în limba maternă, pot exercita orice muncă şi profesiune, pot ocupa orice funcţie administrativ-economică, din rîndurile lor ridicîndu-se totodată exponenţi de valoare pe tărîmul ştiinţei, artei şi culturii. Ei au reprezentanţi în organele centrale şi locale de stat şi se bucură, în toate domeniile vieţii, de aceleaşi drepturi social-politice cu toţi membrii societăţii noastre. Recentele măsuri privind înfiinţarea Frontului Unităţii Socialiste şi în cadrul acestuia a Consiliilor oamenilor muncii aparţinînd naţionalităţilor conlocuitoare — deci şi a celui al oamenilor muncii de naţionalitate germană — reprezintă încă o dovadă în plus a politicii Partidului Comunist Român de rezolvare justă a problemei naţionale în patria noastră.

Pentru mine, pentru colegii şi pentru semenii noştri este o adevărată mîndrie că trăim, învăţăm şi muncim într-o ţară cu adevărat liberă, independentă, prosperă. Cu toţii sîntem membri cu drepturi şi îndatoriri egale ai marii familii a poporului român şi ne simţim trainic legaţi de pămîntul acesta strămoşesc, pe care au trăit şi au luptat înaintaşii noştri. Strîns uniţi în jurul partidului, ne aducem entuziaşti contribuţia la opera de desăvîrşire a construcţiei socialiste, pentru progresul şi înflorirea continuă a patriei noastre comune — Republica Socialistă România.

Thomas KLEININGER
anul IV, Facultatea de limbi germanice, Bucureşti

Realizarea plenară a unei străvechi unităţi

Politica înţeleaptă a Partidului Comunist Român, schimbările care s-au succedat în anii de după Eliberare, procesul neîntrerupt, profund şi complex de evoluţie a democraţiei socialiste au dus şi duc la perfecţionarea organizării politice a societăţii noastre.

Recenta înfiinţare a Frontului Unităţii Socialiste conferă noi valenţe unităţii poporului nostru, consfinţind solidaritatea ideologică şi politică a tuturor oamenilor muncii din patria noastră. Acest Front, în cadrul căruia au fost create şi Consiliile oamenilor muncii aparţinînd naţionalităţilor conlocuitoare, reprezintă expresia cea mai fidelă a năzuintelor şi aspiraţiilor noastre, contribuind totodată la întărirea continuă a unităţii moral-politice a poporului, a frăţiei între oamenii muncii români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi, a coeziunii noastre socialiste. Niciodată populaţia de naţionalitate maghiară din România nu s-a bucurat de atîtea drepturi ca în zilele noastre. Discriminarea naţională a devenit azi, la noi, o noţiune anacronică şi condamnată, în locul ei intronîndu-se egalitatea şi frăţia dintre toţi oamenii muncii, indiferent de naţionalitate.

Sîntem cu toţii fiii şi cetăţenii acestei patrii. Ne-am născut aici, trăim, învăţăm şi muncim pe acest pămînt, pe care străbunii şi înaintaşii noştri l-au apărat de cotropiri în lupta comună şi pe care îl iubim cu ardoare ca pe un pămînt al împlinirilor şi biruinţelor noastre de azi.

Deplina egalitate în drepturi, echitatea socială şi naţională — manifestări de esenţă ale democraţiei orînduirii noastre socialiste — ne fac să ne simţim cu toţii participanţi activi, cu aceleaşi drepturi şi îndatoriri, la marea operă de construire a socialismului în scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România, leagănul tuturor viselor şi cutezanţelor noastre...

Lenke BUZOGANY
anul III, I.M.F., Tîrgu-Mureş

A SCRIE LITERATURA

(Urmare din pagina 1)

Este o consolare aceasta ? Nu. Ci un prilej de a cugeta la rostul scriitorului. Prin ceea ce are cu adevărat valoros şi ca un dar primit nu cotidian de la muze şi ca gest al omeniei învăţat din pravila umanitarismului vieţii (al cărei capitol ce se scrie acum e **umanismul socialist**), el nu-şi mai aparţine. El devine un bun obştesc ca un drum, ca o alee cu trandafiri într-o grădină publică, ca luminile ce se aprind seara în oraş, ori fie şi numai ca o bancă într-un parc, pe care stă cineva şi priveşte, cum îşi scutură toamna podoabele ei trecătoare, priveşte şi recită poate :

„Afară-i toamnă, frunza-împrăştiată..."

Sau poate că acelaşi cineva merge pe un drum departe la ţară şi poposeşte în amurg la marginea unui sat şi, deodată, auzind un bucium şi tălăngile turmelor, se pomeneşte recitind :

„Sara pe deal buciumul sună cu jale,
Turmele-l urc' stele le scapără-n cale..."

Şi ce altceva mai mult decît să **existe** astfel în conştiinţa oamenilor şi-ar putea dori un autor ? Eu cred că nici un fel de alte „drepturi" de autor nu echivalează pe acela de cetăţenie în inima oamenilor, dobîndit prin operă de preţ.

Mă feresc cît pot mai mult să cad în păcatul capital al vanităţii. Dar nu reuşesc să nu mă bucur cînd pe neaşteptate cineva, pe care numai de pasiunea pentru poezie nu-l suspectăm, începe să-mi spună : „Aicea printre ardeleni mă simt acasă...", ori „cînd anemonele de mare pe luntrea noastră o epavă...", ori „Ţii minte, Ana Kelemen ?...", ori „Sînt măr de lîngă drum, şi fără gard..." Iar astfel de întîmplări nu sînt aşa de rare în viaţa mea şi „Atunci mai uit pe-aceia care-au dat cu pietre-n rămurişul meu rotat".

Cer scuze cititorului pentru această mărturisire, dar trebuie să spun că în astfel de cazuri mi se pare şi mie că nu în zadar de peste 40 de ani ţin în mînă condeiul de scriitor.

Dar aici e şi greutatea cea mare. Cine dintre noi poate prevedea, nu cu certitudine şi cu probabilitate, ce anume din ceea ce întruchipăm în cuvinte se va cuibări în conştiinţa oamenilor ?

De cele mai multe ori constatăm numai, după mulţi ani, că am reuşit, sau ne trezim că ne-am amăgit. Aceasta nu înseamnă că poate odată, fie şi prea tîrziu pentru tine personal, cuvintele rînduite de tine pe cîmpul de bătaie al artei nu vor porni la atac şi nu vor duce la victorie.

Ceea ce-ţi rămîne de făcut în această situaţie de incertitudine este să nu aşterni pe hîrtie decît ceea ce măcar tu însuţi eşti convins că depăşeşte cercul îngust al egoismului, dormitînd în fiecare din noi, şi că e pentru alţii, pentru cei ce au dreptul la mai bine şi la mai bun din punct de vedere omenesc. În acest caz chiar şi erorile nu sînt decît ale ţintaşului la panoul de tragere în cercurile concentrice spre punctul negru, iar nu razna, în văzduh sau în cei din spatele tău. Cu ce armă trage şi cu cîtă pricepere, fiecare, este o chestiune individuală de înzestrare şi de exerciţiu. Dar nu despre aceasta e vorba. Am fost întrebat sau mai bine zis mi s-a cerut să scriu ceva cu prilejul Adunării Generale a Scriitorilor.

Aş răspunde parafrazînd pe Lenin : Să dăm cititorilor noştri, de fapt poporului acestuia, dacă putem şi altora, acea literatură înălţătoare, izvorîtă din trecutul şi prezentul său, din giganticele sale strădanii şi nu mai puţin giganticele succese obţinute sub steagul Partidului Comunist Român, să-i dăm — repet — acea literatură înălţătoare care să-i bucure sufletul — că zău merită !

Certitudini, răspunderi, făgăduinţi

Obşteasca Adunare a Scriitorilor, ce se va petrece zilele acestea, semnalează opiniei publice şi pune în lumina istoriei literare realitatea complexă, de **certitudini, răspunderi şi făgăduinţi** a unui important sector al culturii noastre socialiste.

Firească reuniune, de larg atelier şi colocviu scriitoricesc, adunarea constituie, de la decanii literelor noastre, pînă la începătorii lor, un optim prilej de evaluare şi reafirmare a contribuţiei, a integrării profunde în epoca, în creaţia spirituală şi materială românească, ce cunoaşte azi o amploare neobişnuită sub îndrumarea Partidului Comunist Român. Îmbogăţind prin alese valori de sensibilitate şi conştiinţă o amplă zodie a creaţiei multilaterale contemporane, poezia şi proza, teatrul şi critica noastră literară au realizat — către aceasta şi a bilanţurilor — o semnificativă convergenţă de străduinţe şi ideal. Remarcată încă de mult, afluenţa bogată a tinerilor talente îşi trăieşte indiscutabil acum, un autentic act al plenariei sale recunoaşteri de maturitate. Cîţi oare dintre tinerii autori aflaţi — în vremea anterioarelor congrese şi conferinţe de breaslă — în amfiteatrele facultăţilor — nu se situează acum în actualitatea vieţii noastre literare, constituind nu o dată elementul său dinamic. Numeroşi sînt aceştia.

Plurivalenţa necesară a oricărui front activ şi unit al scriitorilor, află în ei în măsura în care reuşesc a se contopi cu însăşi realitatea vibrantă a patriei, continuatori de nădejde ai operei înaintaşilor. Departe de a fi menită, în primul rînd, a încheia bilanţuri de istorie literară, apropiata Adunare generală a scriitorilor mi se pare a oferi **amplitudinea unui forum de cultură şi artă contemporană, angajată, forum de conştiinţă profesională şi cetăţenească a scriitorilor.** Statornicind şi consfinţind, atît sub raport ideologic cît şi într-un cadru organizatoric adecvat, realitatea, osmoza şi menirea supremă a asociaţiei lor de breaslă, scriitorii României socialiste, vîrstnici şi tineri deopotrivă, simt în aceste zile atît preţuirea cu care sînt înconjuraţi de poporul căruia îi aparţin, cît şi **obşteasca datorie — căreia îi rămînem totdeauna datori — de a răsplăti asemenea dragoste şi încredere, cu cărţi tot mai bune, unica „acoperire în aur" a gratitudinii pe care o datorăm.**

Mihai NEGULESCU

LITERATURA VIEŢII ŞI VIAŢA LITERATURII

(Urmare din pagina 1)

niştilor. Este umanismul plenar care pentru întîia oară dă o aură nepieritoare eroilor noii literaturi — muncitori, ţărani, intelectuali însufleţiţi de lupta partidului nostru comunist. O astfel de literatură nu poate fi decît a vieţii pe care o trăim azi, sub semnul căreia se şi înscriu cele mai bune opere ale prozei, poeziei, teatrului, ideologiei literare. Bucuria mea, ca mai tînăr slujitor al acestei literaturi este că în înflorirea ei tumultuoasă în anii socialismului se înmănunchează atîtea talente sigure ieşite din rîndurile **generaţiei al cărei spaţiu de creştere, după cum spune un confrate într-o metaforă memorabilă, este socialismul.**

Confruntînd aceste opere cu ambianţa politică, socială şi spirituală în care trăim şi scriem, ambianţa unei epoci de-a dreptul renascentiste prin dimensiunea posibilităţilor, realizărilor şi aspiraţiilor ei, trebuie să recunoaştem că nu puţine din paginile noastre au, la figurat vorbind, un foşnet uscat, de hîrtie, că aceste pagini nu numai că nu vibrează la impulsurile prezentului — ci, nu o dată, gratuitatea, platitudinea de idei, teribilismul snob le condamnă a rămîne o maculatură lipsită de interes.

Asemenea eşecuri, chiar dacă temporar sînt poleite de staniolul înşelător al apologiei amabile a unor critici de ocazie ce scriu în virtutea devizei ridiculizate de Caragiale — ştii să citeşti eşti critic — ne conving încă o dată de sterilitatea acelora care abdică de la marea răspundere socială şi patriotică a scriitorului, piatra de încercare a tuturor talentelor, mari şi mici, care dintru origini şi pînă în prezent au făurit o literatură românească ce stă cu strălucire în rîndul marilor tezaure de spiritualitate ale omenirii.

Şi pentru că aminteam mai sus de spaţiul de creştere trebuie să spun că între **o literatură a vieţii, şi nu a oricărei vieţi, ci a aceleia pe care o trăieşte poporul în anii domniei sale, şi viaţa literară există o firească simbioză. Mai bine zis viaţa literară constituie tocmai metabolismul unei asemenea literaturi.** De aceea multe dintre neîmplinirile literaturii, — o insuficientă receptivitate a sa faţă de mişcările complexe din conştiinţa şi sensibilitatea omului contemporan — trebuie căutate şi în modul cum este asigurat acest metabolism spiritual. Sînt motive temeinice ca acest metabolism, acest climat să fie dintre cele mai propice, dat fiind cadrul general, politic şi social, în care se afirmă virtuţile noastre scriitoriceşti. Dacă nu sînt fructificate pe deplin aceste potenţe, este de datoria noastră să vedem care anume din funcţiunile organismului nostru literar nu se exercită cu deplină putere.

Unele concesii făcute eclectismului de idei, de anumite articole, cărora cititorii, între aceştia şi studenţii, le-au replicat nu o dată, mediocritatea în care se complac unele producţii publicate cu generozitate pe pagini întregi, îngustarea evidentă de viziune asupra misiunii civice şi etice a cuvîntului scris, sînt numai cîteva dintre insuficienţele acestui metabolism literar.

Este de aşteptat, şi ca parte a breslei care se întruneşte mîine sub cupola Ateneului o doresc din toată inima, ca **Adunarea generală a scriitorilor** să aibă drept corolar **Răspunderea generală a scriitorilor** faţă de destinele literaturii noastre contemporane, răspundere pe care şi-o asumă nu numai în faţa poporului şi a partidului comuniştilor, ci şi a viitorului civilizaţiei şi culturii noastre, în faţa generaţiilor viitoare pentru care operele noastre trebuie să reprezinte mărturiile cele mai viabile asupra epocii de mari prefaceri căreia îi sîntem deopotrivă făurari şi cronicari.

O viaţă literară clocotitoare constituie una din premisele care să asigure o viaţă lungă literaturii. Cu o singură condiţie : clocotul să fie acela al unor ape repezi şi limpezi de munte, pline de energii luminoase.

Cursul de Literatură română contemporană reprezintă pentru studenţii filologi încheierea, la nivelul ultimului an de facultate, a studiului integral al literaturii române. **El are menirea de a aduce cunoştinţele acestora la zi, de a-i iniţia şi orienta în problemele fenomenului literar contemporan. Desigur, datorită însăşi dinamicii societăţii noastre, amplificării mişcării literare pe plan naţional şi univeral, literatura română contemporană a cunoscut de-a lungul anilor o mobilitate şi-o îmbogăţire continuă, cristalizîndu-se şi căpătînd, în procesul istoric evolutiv, acuitate şi profunzime. Timpul, îndeosebi timpul nostru socialist, a contribuit şi el la fixarea valorilor, astfel încît, din perspectiva prezentului imediat, se poate întreprinde o analiză obiectivă a drumului parcurs de creaţia literară românească în ultimul sfert de veac, descifrîndu-i-se tendinţele şi căile de dezvoltare în cadrul noii noastre culturi.**

Care este, în acest context, situaţia cursului de literatură românească contemporană din facultăţi? Reuşeşte el să ţină pasul cu timpul şi progresul artistic, să pătrundă în esenţa mişcării noastre literare, să selecţioneze şi să aprecieze cu discernămînt critic valorile, să informeze obiectiv şi temeinic pe studenţi asupra corelaţiei literare româneşti contemporane? În acest scop am adresat unui mare număr de studenţi filologi din anul V şi unor proaspeţi absolvenţi invitaţia de a răspunde următorului chestionar. Invitaţia rămîne în continuare deschisă.

5. Cu regret, pînă în prezent presa şi critica literară nu au constituit încă factorul care să determine luarea în atenţie, de către facultăţi, a scriitorilor mai tineri, din cauza cronicilor şi recenziilor superficiale.

PETRE ANGHEL — Română, anul V

1. Fără îndoială, literatura postbelică constituie o etapă bine definită a istoriei literaturii române, faţă, de pildă, de cea din epoca paşoptistă sau cea a anilor 1920—1940. Potrivit opiniilor care au cîştigat adeziunea publicului larg, literatura actuală, în urma experienţelor necesare şi a căutărilor, se impune prin stabilirea coordonatelor gîndirii şi sentimentelor omului modern prin aceasta înţelegînd omul angajat în făurirea noii civilizaţii şi culturi a României socialiste. Acceptînd posibilitatea (şi mai ales necesitatea) diversificării de stiluri, literatura postbelică a realizat regăsirea fiecărui creator, interpretarea realităţii conform personalităţii şi sensibilităţii sale.

2. Studiul perioadei contemporane trebuie să pornească de la realitatea literară şi să stabilească legile evolutive şi caracteristicile operei, ci nu invers, raportarea lor la un pat al lui Procust, prin idei preconcepute.

3. Diversificarea existentă mi se pare că împiedică, cel puţin acum, stabilirea de „şefi de şcoală", emuli, tendinţe şi precizarea viabilităţii acestora.

4. Programa e insuficientă. Studierea a doi-trei scriitori consacraţi (de fapt, ce înseamnă în literatură „consacrat"?), tre. Ea se defineşte în primul rînd prin conţinut, un conţinut adecvat noilor realităţi istorice ale socialismului. literatura actuală nu încearcă să dea soluţii, ci să prezinte nişte stări de lucruri luate din realitate, în care cititorii se regăsesc. Dacă între cele două războaie mondiale, literatura noastră era axată în primul rînd pe problematica intelectualului, realităţi istorice ale socialismului, literatura căutînd soluţia situaţiei acestuia, după război ea e angajată ferm în noul proces al vieţii sociale.

2. Drept criteriu ştiinţific de apreciere valorică susţin în primul rînd criteriul estetic, acesta presupunîndu-l şi pe cel ideologic, etic, social în genere.

3. Determinată de viaţă, tendinţa pregnantă a literaturii noastre contemporane este abordarea curajoasă a problematicii sociale, cel mai reprezentativ în acest sens fiind scriitorul Marin Preda.

4., 5. Cred că ar trebui ca studierea unui scriitor să fie făcută integral, ci nu scindată în funcţie de etapa istorică în care şi-a scris opera respectivă, aşa cum se procedează în prezent cu George Călinescu: pînă la război (anul IV) şi după război (anul V). Evident, studiul lor global ar fi mult mai util şi mai eficace.

OCTAVIAN ANDRONIC — Română, anul V

1. Distinctă dintr-un anumit punct de vedere: cel al tematicii. În rest nu se poate vorbi de o individualizare pe planul tehnicii literare. Literatura interbelică reprezintă o culme a dezvoltării

ţii ?!) generale ale literaturii române (şi chiar ale culturii), preluate de la o generaţie la alta, îmbogăţite (de pildă, sentimentul naţiunii, interferenţele cu folclorul, un anumit tip de militantism în sensul nobil al termenului), pe care le regăsim valorificate în opera scriitorilor, a poeţilor actuali. Poate acestea sînt chestiuni care ţin de sorginte, de substratul etnic, cine ştie?...

Noutatea ţine, cred eu, de viziune, de fundamentul ideologic, cu date noi, pe care e clădită literatura postbelică. În rest, totul e continuitate.

2. În studiul acestei perioade literare trebuie să se plece tocmai de la aceste elemente, înşirate mai sus, de care nu se poate face abstracţie în nici un chip. Cred că dificultatea cea mare ar consta tocmai în a depista nota specifică, „diferenţa specifică" între literatura actuală şi cea a unor perioade trecute.

3. Nu se poate vorbi, după părerea mea, de o tendinţă, ci de mai multe, sau, mai precis, de foarte multe tendinţe. Nu este nici locul nici momentul de a le numi acum. Nu ne-ar permite-o nici spaţiul şi, apoi, lucrurile acestea sînt cunoscute din dezbaterea lor în presa literară. Dacă ar fi totuşi să risc, aş spune că o trăsătură fundamentală a cărţilor — indiferent în ce generaţie s-ar alinia scriitorii (cei buni, întrucît cei slabi nu fac obiectul discuţiei noastre) la care mă gîndesc —e umanismul. Dar şi aceasta e o trăsătură mai veche a literaturii noastre şi atunci iar ne încurcăm Scriitori care ilustrează tendinţa aceasta? Toţi, din moment ce

CE VĂ OFERĂ CURSUL DE LITERATURĂ ROMÂNĂ CONTEMPORANĂ?

1. Consideraţi literatura postbelică o perioadă distinctă în evoluţia istoriei noastre literare? Dacă da, care sînt trăsăturile definitorii, caracterele ei în raport cu epocile anterioare şi îndeosebi cu perioada dintre cele două războaie mondiale?

2. În consecinţă, care ar trebui să fie criteriile ştiinţifice în baza cărora să se întemeieze studiul acestei perioade?

3. Ce tendinţă şi ce scriitori ar ilustra în modul cel mai pregnant fenomenul literar contemporan?

4. În funcţie de considerentele de mai sus, cum apreciaţi programa cursului de literatură română contemporană? În ce mod se traduce studiul ei în facultăţi; ce contribuţii vi se par sub acest aspect revelante, capabile să ofere studentului în filologie repere utile pentru înţelegerea fenomenului literar contemporan?

5. În ce măsură presa literară şi dezbaterile pe care le găzduieşte constituie pentru dv. o bibliografie competentă?

P. FLOREA, absolvent — Română

1. Evident, literatura postbelică constituie o etapă bine distinctă în evoluţia istoriei noastre literare. După perioada de vîrf reprezentată de literatura română din anii 1920—1940, perioadă în care au fost date la iveală creaţii de valoare europeană („Pădurea spînzuraţilor", „Patul lui Procust", trilogiile lui Blaga, „Joc secund", „Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent"), cînd literatura noastră se profesionalizează (vezi seria de romane a lui Cezar Petrescu), urmează o etapă nouă beneficiind de toate cuceririle, pe planul creaţiei, ale anilor precedenţi, ca şi de perspectiva largă pe care le-a deschis-o scriitorilor asupra vieţii omului, însuşirea creaţiei marxism-leninismului — cunoaşterea politicii clarvăzătoare a Partidului Comunist Român.

Epoca noastră se caracterizează, cred, printr-o largă deschidere către tot ce e nou atît în procedee cît şi în tematică. În această perioadă, Camil Petrescu abordează romanul sau drama de reconstituire istorică, G. Călinescu dă la iveală două romane cu pronunţat caracter social-politic, Marin Preda reconsideră problema ţărănească, Nichita Stănescu se arată preocupat să găsească valenţe noi puterii de expresie a cuvintelor. Este un fenomen care se cere studiat şi analizat mai atent.

2. Studiul asupra acestei perioade trebuie să pună în valoare efortul creator al tuturor generaţiilor de scriitori. Şi cînd spun aceasta, mă refer nu numai la cei consideraţi consacraţi. Pînă acum studiul literaturii postbelice s-a ocupat prea puţin de generaţia mai tînără. Dar în momentul de faţă cîţiva scriitori tineri şi-au afirmat deja pregnant personalitatea. Cred că includerea în programa de învăţămînt lui A. E. Baconsky, Nichita Stănescu, Stefan Bănulescu se impune de la sine. Susţin includerea în programă a scriitorilor tineri, pentru că cel puţin în ultimii ani aceştia s-au dovedit factorii care au propulsat literatura noastră pe noi coordonate.

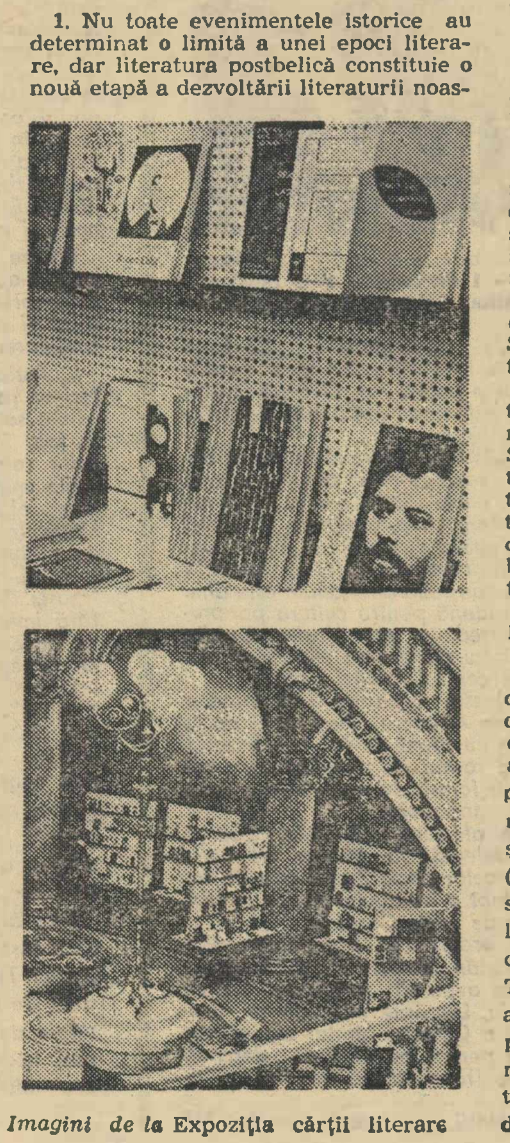
3. Aş vrea să citez cîtiva autori contemporani care ilustrează noile tendinţe ale literaturii noastre: Blaga, Arghezi, Camil Petrescu, G. Călinescu, M. Beniuc, V. Voiculescu, M. Preda. T. Popovici, Şt. Bănulescu, Nichita Stănescu, M. Sorescu.

4. În momentul de faţă, programa se prezintă cam unilateral, perpetuînd încă citarea unor nume care în prezent nu mai spun nimic, sau nu mai constituie factorul principal al literaturii, lăsînd la o parte marea majoritate a creatorilor autentici, în timp ce fenomenului cultural al secolelor XVI-XVIII i se acordă 2 ani de studii, este o lacună a programei, ce aduce prejudicii cunoaşterii largi a fenomenului literar actual.

5. Aportul presei este, oarecum, satisfăcător. Trebuie însă să se dezbată mai mult, întrucît orice discuţie şi interpretare a fenomenului literar contemporan va avea urmări favorabile pentru publicul cititor.

VOICU FLORICA — Română, anul V

1. Nu toate evenimentele istorice au determinat o limită a unei epoci literare, dar literatura postbelică constituie o nouă etapă a dezvoltării literaturii noas-

Imagini de la Expoziţia cărţii literare

mişcării noastre literare, o maturizare a majorităţii genurilor. În mod normal, literatura postbelică trebuie să constituie o continuare calitativ superioară. Apoi o erupţie salutară s-a produs, în special în domeniul romanului, cîteva creaţii impunîndu-se în scurt timp atenţiei cititorilor, cum sînt cele ale lui Camil Petrescu, Titus Popovici, V. Em. Galan ş.a.

Poezia postbelică reprezintă foarte puţin în contextul literaturii acestei perioade, ea reducîndu-se la experimente şi căutări prelungite, din păcate fără vreun rezultat palpabil. Evident mi se pare mai ales excesul ei de folclorism.

2. Susţin criteriul estetic; fără să se anuleze, bineînţeles, celelalte criterii, utilizate însă numai în funcţie de importanţa lor reală.

3. Printre influenţele evidente în proza noastră contemporană aş aminti-o pe cea a noului roman francez. Dintre scriitorii actuali, mai reprezentativi mi se par Nicolae Breban în domeniul prozei şi Geo Dumitrescu în cel al poeziei.

4. Programa acestui curs este departe de realitate şi, ca atare, nesatisfăcătoare. Se face simţită mai ales lipsa de selectare a valorilor şi de sistematizare.

5. Presa de specialitate ne ajută într-o mică măsură. Caracteristica materialelor critice este selectismul excesiv. Se observă mai ales lipsa unor confruntări curajoase de opinii, de păreri critice. Atmosfera generală este cea de totală „colaborare", „bună înţelegere", de „periere" şi flatare reciprocă, inobiectivă — şi acestea, desigur, în dauna tinerilor studioşi, a publicului cititor.

ION SEULEAN, asistent Filologie-Cluj

1. Da şi nu. Da, pentru că, orice s-ar zice, ea reflectă o altă perioadă, o altă atmosferă, are în centrul ei un al „erou", contemporanul nostru asupra căruia evenimentele acestei perioade au acţionat decisiv. Altă mentalitate, altă viziune, şi la scriitor şi, fireşte, şi la aşa-numiţii „eroi" (lirici, epici-indiferenţi) Nu, pentru că, se verifică din ce în ce mai puternic, literatura actuală nu poate trece peste cîştigurile certe ale epocilor anterioare. Tradiţia, ca să folosesc un loc comun, acţionează vrînd-nevrînd; şi e normal pentru că, în fond, distanţa între generaţia actuală şi cea interbelică este, totuşi, relativ mică. Apoi, au existat de la începuturi nişte tendinţe (direc-

o consider o trăsătură generală.

4. Sincer să fiu, n-o cunosc. De altfel nici n-aş putea-o cunoaşte, deoarece în lumina unor indicaţii recente nu mai este vorba de o programă în sensul „vechi" al cuvîntului. Se ştie că pentru a înviora (dinamiza) predarea unor discipline în învăţămîntul superior, se va da o mai mare libertate de mişcare şi iniţiativă celui care propune cursul, acesta putînd, în cadrul unei tematici mai generale, să-şi organizeze cursul cum doreşte, insistînd asupra unor probleme importante, trecînd peste altele de mai mic interes Cîştigul este vizibil. Concentrîndu-se doar asupra unor capitole (probleme, teme etc.), cadrul didactic poate aprofunda, poate împinge analiza fenomenelor pînă la ultimele consecinţe. Şi mai mult, poate evita inventarierea, „înregistrarea" trecerea în revistă a unor scriitori, a unor opere.

De fapt, pentru că în cazul unor autori lucrurile încă nu s-au definitivat, cristalizat, ei fiind în plină evoluţie creatoare, în plină activitate, nu mi se pare operantă predarea monografică, pe autori, ci mult mai bine ar fi dacă ea s-ar face ţinîndu-se seama tocmai de grupări, de tendinţe, eventual chiar de generaţii. Deci, nu lecţii „individualizate", ci de sinteză, de orientare, de direcţionare. Astfel de lecţii, plus frecventarea unor lucrări apărute, realmente valoroase, pot duce la asimilarea adecvată de către studenţi a fenomenului literar contemporan

5. Da, şi aici ar fi multe de spus. Pentru că alături de studii (mai ales articole) competente într-adevăr, redacţiile se arată adesea prea blajine (nu prea înţeleg de ce) faţă de unele, nu mă sfiesc să le zic simple compuneri, fie debile ca suport ideatic, fie scrise ca vai de lume. Într-un cuvînt, se vede cît de colo treaba că ne găsim în faţa unor diletanţi care ciupesc de ici de colo cîte ceva pentru a încropi cîte un articol şi că nu valoarea a fost criteriul care i-a atras pe aceşti autori. Or, pe studentul mai puţin avizat, asemenea „însăilări" nu numai că nu-l ajută, dar se poate spune că îl derutează total.

Şi mai sînt articole „de serviciu" în care criteriile sînt în funcţie de, ori în funcţie de... şi aşa mai departe, care nu pleacă în nici un caz de la ceea ce se află între coperţile cărţii, ci de la altceva, şi de altundeva.

ACTUL UNIRII TRANSILVANIEI cu ROMÂNIA

Sub loviturile mişcării revoluţionare din interior, ale mişcărilor de eliberare naţională a popoarelor oprimate şi în urma înfringerilor militare suferite de către puterile centrale, în octombrie 1918 imperiul monarhic austro-ungar începe să se prăbuşească. La 28 octombrie se proclamă Republica Cehoslovacă; la 1 noiembrie, sub presiunea maselor, este constituit un nou guvern maghiar, care peste cîteva zile proclamă Republica Ungară; la 12 noiembrie revoluţia burghezo-democratică de la Viena instaurează în Austria republica; statul polonez îşi desăvîrşeşte şi el unitatea în urma aceloraşi evenimente.

În tot acest timp, se desfăşoară în Transilvania o puternică mişcare revoluţionară cu caracter burghezo-democratic, ale cărei obiective imediate erau: încetarea războiului, eliberarea naţională, împroprietărirea cu pămînt a ţăranilor, instaurarea republicii. Mişcarea revoluţionară a făcut să apară pe arena politicii organizaţii reprezentative ale proletariatului — consiliile muncitoreşti. În lupta pentru eliberarea naţională şi unirea Transilvaniei cu România, o forţă activă covîrşitoare o reprezentau şi masele ţărăneşti. Rolul lor va fi hotărîtor în realizarea măreţului ideal naţional.

În scopul de a-şi crea o bază de masă cît mai largă, Partidul Naţional Român s-a văzut nevoit să colaboreze, în problema autodeterminării naţionale, cu reprezentanţii mişcării muncitoreşti şi ai secţiei române a P.S.D. La sfîrşitul lunii octombrie se constituie Consiliul Naţional Român Central, format din reprezentanţi ai P.N.R., ai P.S.D., ai sindicatelor, ai Asociaţiei „Astra" etc. Chiar de la început, Consiliul a pus cu fermitate problema Unirii Transilvaniei cu România. El s-a proclamat unic reprezentant al populaţiei române din Transilvania şi şi-a creat organizaţii locale în toate oraşele şi satele.

Pe întregul teritoriu al Transilvaniei se constituiră consilii (sfaturi) naţionale române, care în noiembrie 1918, după înlăturarea de către masele populare a vechilor autorităţi austro-ungare, luară puterea în mîinile lor. În unele centre industriale, cum a fost Valea Jiului, şi-au asumat puterea sfaturile muncitoreşti locale. În aceste condiţiuni, Consiliul Naţional Român Central publică cunoscutul manifest, însoţit de convocarea poporului român la Alba Iulia pentru ziua de 1 decembrie 1918.

Numeroasele documente ale vremii, datînd din zilele premergătoare istoricului eveniment, redau cu fidelitate atmosfera de entuziasm şi avînt patriotic în care masele populare din Transilvania îşi ţin adunările pentru alegerea delegaţilor ce-i vor reprezenta la Alba Iulia. În mai toate locurile, adunările pentru alegerea delegaţilor constituie un prilej binevenit de rezolvare şi a altor probleme ce frămîntau masele. Deosebit de pregnantă apare împletirea aspectelor sociale cu cele naţionale în procesele-verbale ale acestor adunări, consemnate cu grijă de noii reprezentanţi ai maselor şi întărite cu semnăturile „bărbaţilor de încredere". Edificator este în acest sens conţinutul procesului verbal al adunării poporului din comuna Mociu (comitatul Cluj-Cojocna) ţinută la 24 noiembrie 1918. Departe de a constitui un caz particular, cele consemnate în acest proces-verbal, asemenea multora de acest fel, ilustrează o stare de lucruri generală pentru tot cuprinsul Transilvaniei în zilele tumultuosului noiembrie 1918.

Prima acţiune întreprinsă este alegerea comitetului naţional al comunei, format din 8 membri şi un preşedinte. Aşa cum consemnează procesul-verbal „poporul propune şi alege" în sfatul naţional 6 plugari (dintre care unul, Zaharia Covată, este şi primar) şi 2 intelectuali, un învăţător şi un avocat.

Despre hotărîrea fermă a poporului român de a desăvîrşi unirea naţională vorbesc în chip convingător absolut toate documentele redactate cu prilejul acestor adunări. Aceste documente sînt întocmite în numele poporului şi poartă pe ele mii şi mii de semnături, impestriţate pe alocuri de numeroase „cruciuliţe", semnul neştiinţei de carte, adevărate capete de acuzare pentru regimul austro-ungar, bazat pe asuprirea socială şi naţională.

Iată cît de viguros răsună hotărîrea ţăranilor din Albac, comuna lui Horea, eroul de la 1784, în care se arată că unica şi nestrămutata lor dorinţă este „Unirea tuturor românilor şi că cu toţii aderează şi se vor supune întrutoate, tuturor hotărîrilor aduse de adunarea naţională română din Alba Iulia care se va ţine la 1 decembrie st. n. 1918. Regretă mult adunarea că pe de altă parte în lipsă de comunicaţie şi depărtarea cea mare, pe de altă parte lipsa de îmbrăcăminte potrivită acestui timp nu le permite a lua parte cu toţii, însă şi cele 3 000 de suflete rămase acasă, a căror inimă bate după mult aşteptata libertate, vor striga la 1 decembrie 1918, acasă, că „să trăiască unirea tuturor românilor".

În numeroase acte de împuternicire, intitulate „credenţionale" sau „plenipotenţe", înmînate delegaţilor la marea adunare naţională de la Alba Iulia, apare precis formulată ideea luptei pentru un stat naţional independent. Aşa de exemplu documentul manuscris adresat „către măreţul congres naţional român de la Alba Iulia" de către locuitorii din Ţînţari (judeţul Făgăraş) notează că adunarea obştească „cu mare însufleţire a ales de reprezentant al său pe Ilarie Gonţea din localitate, deobligîndu-l ca necondiţionat să se prezinte acolo încă sîmbătă în 30 l. c. şi în numele celor 2 800 de suflete române, care locuiesc în această comună românească, să declare dorinţa noastră nestrămutată de a ne alipi României şi prin aceasta a contribui la unirea tuturor românilor într-un singur stat naţional şi independent" (s. n.)

O vie activitate desfăşoară în zilele premergătoare Unirii organizaţiile clasei muncitoare. Printre documentele de împuternicire cu care delegaţii se prezintă la Alba Iulia se găsesc şi credenţionalele acordate reprezentanţilor clasei muncitoare din Transilvania, membrii ai partidului social-democrat. Astfel, organizaţia din Deva alege cu unanimitate ca delegaţi: „pe domnii Dioniziu Pîrvu şi Petru Seleşan, ambii zidari de profesie" iar organizaţia P.S.D. din Braşov emite

Două momente memorabile la Alba Iulia: **Prima aniversare a Unirii — 1 decembrie 1918** (sus) şi **Intrarea oştilor lui Mihai Viteazul in cetate** (jos)

următorul „Mandat de participare": „Conform alegerii din 24 noiembrie 1918 eliberăm spre certificare acest mandat emisului nostru tov. George Grădinaru ca participator la adunarea naţională din Alba Iulia...

În afară de organizaţiile P.S.D. care şi-au trimis delegaţi la Alba Iulia, au venit „emisii" a peste o sută de asociaţii şi societăţi, unele dintre ele cu largi ramificaţii în toate straturile sociale, altele cu caracter local, limitat. Enumerăm cîteva dintre ele: „Astra", vechea instituţie de cultură românească al cărei rol în formarea şi dezvoltarea conştiinţei naţionale este bine cunoscut; „Asociaţia arădană pentru cultura poporului român", al cărei preşedinte era Vasile Goldiş, „Societatea fondului pentru ajutorarea ziariştilor români"; „Consiliul tehnic central român" etc.

Trimiterea de către aceste organizaţii de masă a delegaţilor lor la Marea Adunare Naţională de la Alba Iulia, împuterniciţi cu drept de vot deliberativ, reprezintă desigur tot o formă de manifestare a rolului maselor populare, o formă de exprimare a voinţei lor în favoarea unirii naţionale.

Încă din ultimele zile ale lunii noiembrie încep să sosească la Alba Iulia delegaţii la Marea Adunare, aducînd cu ei hotărîrea celor peste 3 milioane de români transilvăneni, de fapt a întregului popor român, de a se uni cu fraţii lor de peste Carpaţi.

La 1 decembrie 1918, orele 10,30, preşedintele Marelui Sfat Naţional Român declară deschisă Marea Adunare Naţională care avea să proclame unirea Transilvaniei cu România. Lucrările adunării se desfăşoară în marea sală a Cercului Militar din cetate, devenită neîncăpătoare pentru cei 1228 de deputaţi veniţi din toate colţurile Transilvaniei, Banatului, Crişanei şi Maramureşului.

Dincolo de zidurile cetăţii, pe platoul unde în 1785 au fost traşi pe roată Horia şi Cloşca, se strînseseră peste 100 000 de oameni, ţărani în cea mai mare parte, apoi muncitori, meseriaşi, intelectuali etc. Această imensă forţă a poporului, adunată în imediata apropiere a Adunării Naţionale, departe de a reprezenta un simplu act de prezenţă şi de luare la cunoştinţă a unor hotărîri stabilite anticipat, avea să joace un rol de seamă în desfăşurarea evenimentelor. Masele populare adunate la Alba Iulia au imprimat lucrurilor o evoluţie contrară dorinţei şi aşteptărilor aripei de dreapta a partidului naţional care urmărea să limiteze acţiunea întreprinsă doar la proclamarea unirii. „Ţăranul român — spunea un delegat la adunare — a venit la Alba Iulia să ducă de aici pămînt şi drepturi şi pe baza aceasta să se unească cu România".

În continuare sînt citite „principiile fundamentale" proclamate de Adunarea Naţională pentru alcătuirea noului stat român.

Ideile care stau la baza proiectului de rezoluţie al adunării dau o imagine clară asupra caracterului burghezo-democratic ce l-a îmbrăcat mişcarea naţională şi socială de la 1918 pentru Unirea Transilvaniei cu România. Apar limpede limitele de clasă ale unora dintre autorii lui. Totuşi, documentul prezintă un interes aparte, lectura lui trezeşte senzaţia prezenţei în apropiere a mulţimii fremătînde ce aşteaptă pămînt, drepturi, unire. Autorii lui nu puteau să nu ţină seamă de acest factor şi, în ciuda poziţiei retrograde a unor elemente, au fost nevoiţi să proclame astfel de principii democratice precum deplina libertate naţională pentru toate naţionalităţile conlocuitoare, înfăptuirea desăvîrşită a unui regim democratic în toate domeniile vieţii publice, votul obştesc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporţional, pentru ambele sexe, desăvîrşită libertate de presă, asociere şi întrunire, reformă agrară radicală etc.

Proclamarea unor asemenea principii în condiţiile menţinerii regimului burghezo-moşieresc, reprezintă, desigur, o realizare de seamă a maselor muncitoare din România, în lupta lor pentru desăvîrşirea revoluţiei burghezo-democratice.

Îşi găsesc loc în „proiectul de rezoluţie" şi alte idei al căror conţinut înaintat, progresist, în ansamblu, nu poate să ne scape. Citām, în acest sens, unele capitole semnificative: „IV. Adunarea naţională dă expresiune dorinţei sale, ca congresul de pace să înfăptuiască comuniunea naţiunilor libere în aşa chip ca dreptatea şi libertatea să fie asigurate pentru toate naţiunile mari şi mici deopotrivă, iar în viitor să se elimineze războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor „internaţionale"; „Adunarea naţională — se spune în capitolul următor — cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi români, care în acest război şi-au vărsat sîngele pentru înfăptuirea idealului nostru, murind pentru libertatea şi unitatea naţiunii române".

Printre vorbitorii care, de la tribuna Marii Adunări, s-au pronunţat în favoarea unirii şi au cerut celor prezenţi să aprobe proiectul de rezoluţie, s-a aflat şi reprezentantul P.S.D. Iată un fragment din cuvîntarea acestuia:

„...Astăzi venim şi noi aici, reprezentanţi ai muncitorimii române din Ungaria, Transilvania şi Banat, venim să ne declarăm în faţa prea cinstitei adunări, în faţa Internaţionalei socialiste, că vrem unirea tuturor românilor. O vrem şi sîntem gata a lupta cu toate mijloacele pentru înfăptuirea şi pentru apărarea ei. Noi sînt proletari, noi ducem o luptă de clasă. În lupta aceasta sîntem solidari cu toţi fraţii de pretutindeni, cu toţii sîntem pentru transformarea socială, ca fiecare om să fie liber şi stăpîn pe sine însuşi... Nu voim să fim şi pe mai departe o clasă fără importanţă, o clasă care nu are la dispoziţie mijloacele necesare pentru afirmare şi dezvoltare. De aceea cînd aderăm la unirea românilor voim totodată şi posibilitatea de dezvoltare a muncitorimii române".

Faptele ce au urmat sînt cunoscute. Unirea Transilvaniei cu România a fost la scurt timp legiferată prin consemnarea în Constituţia ţării. Era desigur, o consacrare juridică a unei stări de fapt, hotărîte o dată pentru totdeauna de poporul român, o consfinţire a întregirii teritoriului României în graniţele sale fireşti.

Rod al luptei neobosite duse de masele populare româneşti de pe ambele versante ale Carpaţilor, Unirea Transilvaniei cu România reprezintă un moment de seamă al istoriei noastre naţionale. Ea constituie un act istoric just şi progresist, o împlinire a unei necesităţi istorice imperioase în dezvoltarea poporului român.

V. ALEXANDRESCU

Repertoar literar studențesc

(Addendă la Raportul Uniunii Scriitorilor)

Între Conferința pe țară a scriitorilor, **din 1965, și apropiata** Adunare generală a scriitorilor **am aplaudat nenumărate prezențe în poezie și proză. Dintre acestea, notăm pe acelea care, la ora librăriei, aparțineau studenților sau proaspeților absolvenți de facultate :**

G. Alboi :
Cîmpia eternă
Ion Alexandru :
Infernul discutabil
Gh. Anca :
Invocații
Ioana Bantaș :
Memorie de iulie
Ana Blandiana :
Călciiul vulnerabil
Constanța Buzea :
La ritmul naturii, Norii.
Mircea Constantinescu :
Ciudățenii de familie
Mariana Costescu :
Versuri
Adi Cusin :
A fi
Ioana Diaconescu :
Furăm trandafiri
Dumitru M. Ion :
Iadeș
Gh. Istrate :
Măștile somnului
Ileana Mălăncioiu :
Pasărea tăiată
Gabriela Melinescu :
Ceremonie de iarnă, Ființele abstracte
Iulian Neacșu :
Iarna cînd e soare
Tudor Octavian :
Povestiri diferite
Adrian Păunescu :
Ultrasentimente, Mieii primi, Fîntîna somnambulă
Gh. Pituț :
Poarta cetății
Mihai Pelin :
Redactori și pianiști
Ion Pop :
Propunere pentru o fîntînă
Petru Popescu :
Zeu printre blocuri
Moartea în fereastră
Nicolae Prelipceanu :
Turnul înclinat
Ioanid Romanescu :
Singurătate în doi
Marius Robescu :
Ninge la izvoare
C. Stoiciu :
Dimineața
Marin Tarangul :
Trenos

Tudor Octavian:

UN PROZATOR CONSTITUIT

Trebuie spus de la început : Tudor Octavian e un prozator modern, constituit. Fraza lui e surprinzător de sigură, armonioasă și clară. Prozatorul nu mai e demult un debutant. Viziunea sa epică e plurală iar problematica episoadelor este egală, asemănătoare. Dar, tocmai aici rezidă interesul pentru scrisul său. Din temeinicia unor obsesii, rezumabile la una singură sau, fără a fi un simplu joc de cuvinte, subiectele cărții devin multiple prin viziunea unică la care sînt supuse.

Faptul e demonstrabil dacă vedem în persoana autorului principalul personaj al cărții : observatorul și constructorul unor situații existențiale profund autentice.

În **Tăietorul de lemne** eroul caută un tăietor de lemne. Nimic mai banal. Cum apare tragicul aici ? Dar veteranul conflict epic ? Tăietorul trebuie să fie un muncitor viguros. Ei nu, fatalitate, e găsit

un bătrîn aparent în dezagregare, antipatic, pînă acolo încît, încercînd să-l evite, însuși autorul intră în metamorfoză : **„L-am lăsat să se depărteze și am luat-o pe urma lui simțind cum o durere somnoroasă îmi cobora în picioare, cum spatele mi se încovoia sub greutatea unei capre de lemn și mersul meu îl copia pe al bătrînului. Zgomotele își pierdeau ascuțimea pe unde treceam noi, un val de liniște împingea casele departe și le apăsa, strada se lărgise enorm și pietrele sunau sec ca înfășurate în cîrpe. Mergeam, mergeam și capra îmi doborîse cu totul umerii, priveam în gol și el avea acum nouăzeci de ani, iar eu eram bătrîn".**

În erou se declanșează morișca obsesiei : o asemenea epavă să nu moară în curtea sa, peste lemnele sale. Toată familia va sta cîteva zile sub teroarea acestei posibilități. E obsesia spaimei, vecină cu spectrul morții. Căci intrat în metamorfoză chiar autorului începe a-i fi teamă ca de propria sa moarte. Tăietorul însă își desfășoară obsesia sa. Contrară naratorului. Tăiatul lemnelor se face după un anumit ceremonial. El dezvăluie relații microsociale, relații de breaslă ce nu pot fi escamotate. Tocmai respectarea lor îl salvează de la distrugere. E vorba de persistența în obsesia automaticului ca instinct de conservare. Însă decalajul, precum și sensul invers în care se desfășoară cele două obsesii-personaj, neîntîlnirea lor în nici un punct provoacă conflictul psihic al povestirii. Excelentă în economia mijloacelor de exprimare. Nu mai puțin în intuirea resorturilor ontologice.

În **Carol, soldat și călător**, titularul e un fost soldat. Obsesionat de război, el se metamorfozează explicîndu-se. Sau, pe măsură ce se explică, Tudor Octavian, vede pe Carol modificîndu-se, transformîndu-se în pop-art. Iată, așadar, că printr-o viziune de gotic militar, nelipsită de umor medieval, prozatorul relevă consecințele unei obsesii tragice : războiul. Toți călătorii sînt paralizați de spectacolul vocal oferit de intrus, pe cînd autorul, de metamorfoza cuvintelor în elemente industriale, grotești.

Spectacolul nu e real. Aparține imaginației eroului, autorului. (E un gen de ambiguitate narativă, de transformarea ei în subiect). Figuranții nu-l văd, doar îl ascultă. Abilitatea epică a prozatorului ne determină să-l atribuim întregii adunări din vagon. **Carol, soldat și călător** dă un spectacol de tragedie a dezobsedării. Pentru a se elibera de vechile traume, el e blestemat să călătorească toată viața, să-și povestească cu alte cuvinte biografia. Dar aceasta nu e viață. E neant. În vecinătatea cu el, cititorul descoperă un remarcabil analist cinematografic al psihologiei voiajului.

În **Izabel, moartă**, eroul — magazioner — se îndrăgostește de colega de birou. Ori prezența ei zilnică se transformă în dragoste. El e un imaginativ, el nu finalizează. El visează. Izabel pleacă în America. Eroul nu pleacă. Îl plimbă, în schimb, iluziile. El e tipul de îndrăgostit permanent ; adică un obsedat ce nu mai poate ieși din psihoza obsesiei. Ca să scape însă de iluzia iubirii, ucide obsesia. Adică pe Izabel. Sau poate amintirea cu care a îmbătrînit sau poate o Izabel nevinovată, sau chiar pe Izabel care în cele din urmă n-a plecat în America ci a plecat bovaric doar eroul care nu s-a putut apropia de ea. Echivocul povestirii sporește senzația de straniu, de existență mediocră ajunsă la paroxismul inutilității sale. E aici o altă viziune epică a vieții larvare, funcționărești, decît aceea cunoscută de la quasiumoriștii Caragiale, Basarabescu, Pătrășcanu etc. E viziunea absurdului tragic. Tehnica prozatorului constă în interferarea planurilor, în sporirea ambiguității spațiului și a timpului. E comunicată, așadar, și în **Izabel, moartă** o țară psihologică. Același proces, mult mai suav tratat, se petrece și în schița **O poveste de dragoste** care poate fi interpretată și ca o parabolă a creației.

În alte schițe, scăparea de obsesii se face și prin gesturi materiale. Demolarea unei case de mahala înseamnă distrugerea unui trecut sordid, obsesiv de promiscuu (**Praful și pulberea**). Fuga de acesta nu se realizează. El nu se află în cărămida locuinței ci în constituția locatarilor.

O splendidă parabolă, intitulată **Analiză gramaticală**, demonstrează cum o colectivitate poate scăpa de un incomod. Sau de un artist. Sau cum incomodul devine un artist. Or acesta din urmă un comod care nu mai încurcă buna desfășurare a vieții sociale. Morala povestirii este acidă. De altfel, aspectul ironic și autoironic al povestirilor lui Tudor Octavian este consubstanțial cu sentimentul tragicului. El percepe mecanismele dereglate sau prea reglate ale diverselor existențe (fie și gramaticale), partea lor tristă, dramatică și ineficace. Pe aceasta o sporește apoi printr-o mecanică narativă plină de subtilitate neliniștită, într-un limbaj modern, obsesional. Este prezentă, spre a mă explica, în viziunea lui Tudor Octavian un amestec de Kafka, Gogol (vezi persistența magică a metamorfozelor) și Cehov (vezi atrocitatea blîndă, ironia compasivă a situațiilor). Cu o atare resursă epică unitară, perfect echilibrată, Tudor Octavian e făcut să ne dea biografii ale unei epoci pe liniile ei de adîncime.

M. N. RUSU

Matei Gavril:

MATUR ÎN NAIVITATE

A existat în istoria poeziei noastre tinere o lungă epocă a poeziei despre copilărie. Inițiată de Nicolae Labiș, tema purității îndurerate și în cele din urmă pierdute a cunoscut o vogă devenită în cele din urmă epigonism, apoi clișeu al criticilor comozi, dispărînd în cele din urmă pentru a face loc altor dureri mai actuale. Și iată că apare un alt poet al copilăriei, nu pentru a se întoarce la ea, ci pentru a o cînta înainte de a o părăsi. Matei Gavril nu este adultul nostalgic care își regretă candoarea distrusă de război, de exemplu, ci copilul care își oglindește ziua de azi, fără conștiința lucidă a definiției ei, cu spaimele neînțelese, dramele bănuite, creșterea timpului măsurată pe gard, instinctele înmugurite și comentate cu naivitate. Poetul este **„copilul... în cer însingurat / răpus de fericire și fără nici o vină"**, care ascultă **„cum umblă noaptea-n pod / ca o imagine neterminată"**. Moartea este dorită numai ca o intrare în domeniile unui mînz iubit, dispărut : **„Palma mi s-a umplut de boabe / Pentru căluțul / fără de care sînt atît de trist"**. Cele mai îngrozitoare acțiuni sînt cele interzise vîrstei sale, astfel că un soare rău **„stă singur în găoace, fumează, scuipă strîmb și înjură"**. Totul este altfel decît în lumea obișnuită, acțiunilor celor mari atribuindu-li-se cauze fantastice potrivit intuiției sale candide : **Numai cîteodată, cînd descind / în lumina dragostei curate, / După mine fetele privind / ar putea rămîne-nsărcinate.**

Totul se desfășoară la timpul prezent, printre animale și plante înțelese copilărește. **„Iarba crește în capul pămîntului, la loc, / și se îndeasă mătăsoasă după ploaie"** iar bivolul, departe de a fi animalul misterios și de rău augur al descîntecelor, se scaldă în noroaie printre copii, îi sperie în coșmaruri sau transfigurat devine „bivolul alb" din vis. „Bivolul mort" este poate în acest sens cea mai frumoasă poezie a volumului :

„E-acolo într-o baltă de pe pășune, neagră, / scobită-n dreptul lunii, bivolul nostru mort. De douăzeci și patru de ori pe an se scaldă / scoțînd, albit de vreme, afară cîte-un corn. / I se trezesc la orice-njurătură / copitele tocite la vîrf de cîte-o stea. / De fiecare dată pe cel mai rău îl fură / într-un schelet de raze, cum l-ar îmbrățișa / și-l ferecă-n stomacul lui enorm / cu limba-n cer de foc, rumegătoare. / Dar mă sărută mama pe frunte și adorm / cînd bivolul se-aude pe geam cum linge sare".

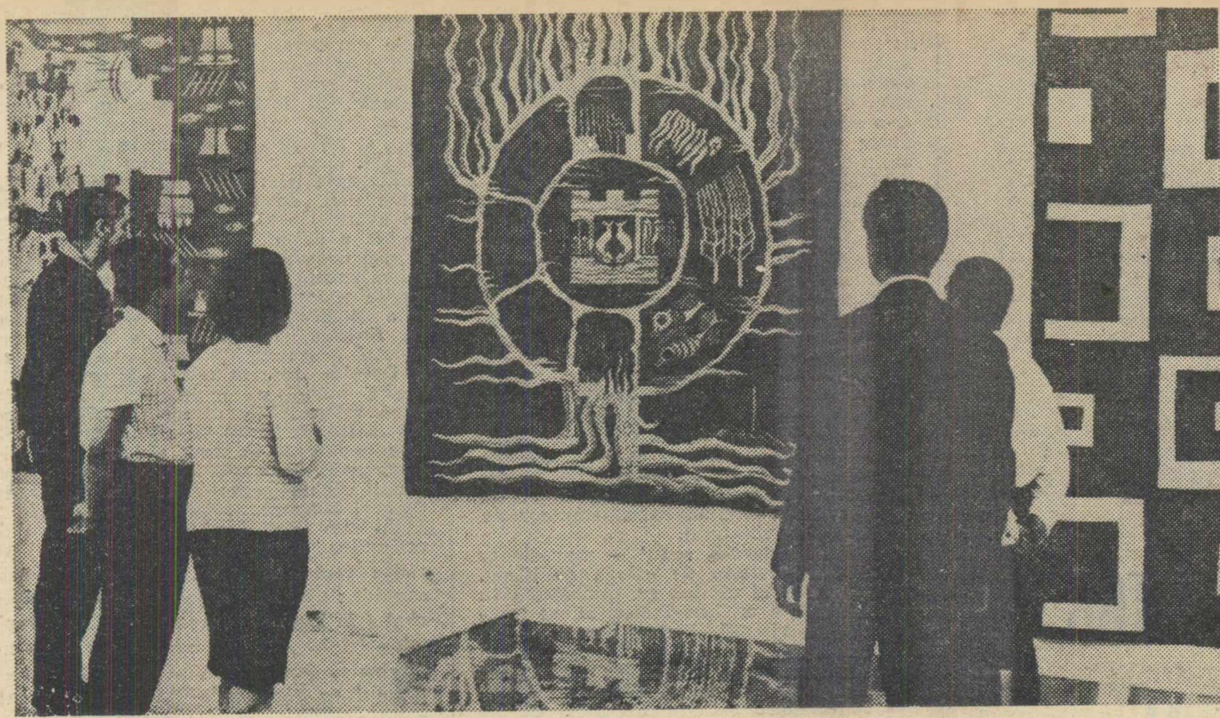
Copilul nu se sperie, ci se miră. El plînge cel mult cînd intră într-o criptă („Mausoleu") și singura durere mărturisită este lipsa durerii : **„și m-ar durea îngrozitor / să n-am puțină umbră cu care să mă leg".**

Ceea ce am relatat pînă aici este ceea ce reprezintă esența acestei fermecătoare plachete de poezie, este trei pătrimi din ea. Există însă un ultim sfert mult mai puțin adevărat, mult mai puțin convingător, paginile în care poetul-copil — cu obișnuita înclinare a puștilor de a încerca hainele celor mari — încearcă să pară matur și scriitor. Ceea ce bineînțeles nu-l prinde. Atunci versurile sînt mimate și ciudat de plate, aproape caraghioase : **„Singur în lume trist și scriitor,/ fac sondaje periculoase în viață / și-n universul meu interior / cea rana gîndului cu ceață"** sau **„Nu mai am ce spera / de-acum înainte / Pe undeva / chiar și visul mă minte etc"**. Nu vreau să fiu înțeleasă greșit. Îl privesc pe Matei Gavril ca pe un poet autentic, care, artistic vorbind, este matur și în naivitate, care se va maturiza treptat, dar care nu va deveni niciodată complicat, sofisticat. Maturitatea sa artistică se va verifica în păstrarea autenticității perfecte, în tonul limpede izvorît din durere sau fericire la fel de curat. Răsfoiesc cartea intitulată „Un copil lovește cerul" cu sentimentul plăcut că există și poeți fericiți.

Ana BLANDIANA

OPINIILE UNUI FOST STUDENT

TREI TREIMI ALE STUDENTULUI

În limba română există o expresie — „a fi bun la toate“ — care spune, prin tonul ei uşor depreciativ, că o calitate mărită prin cantitate nu dă totdeauna o calitate mai bună. *Specialiştii* (am subliniat acest cuvînt) în mai multe direcţii sînt cazuri fericite, excepţii care ne bucură, dovadă plăcerea reporterilor de a căuta mereu, în stînga şi-n dreapta, oameni cu „Violon d'Ingres“.

Cred că pericolul cel mai mare, în această lume hiperspecializată, este acela de a produce indivizi „buni la toate“. Şi cred că şcoala şi mai ales universitatea noastră nu s-au eliberat încă de obsesia acestei năzuinţe utopice. Primejdia începe din clasele primare, cînd mămicile vor în carneţele numai notişoare de 10, popularizînd pe învăţător că la desen a punctat cu 9 pe micul geniu renascentist. Continuă apoi în liceu, unde deşarta ambiţie ia forme dilematice : „La ce facultate să merg (sau : să meargă) ? — am (are) 10 şi la română, şi la matematică“.

Desigur, nu exclud prin asta dragostea, tînjirea după cît mai multe specialităţi. Dar una este *practica* şi alta *aspiraţia*. Prima cere o viaţă, a doua o înnobilează. Prima usucă, a doua înfloreşte. Prima e trunchiul de copac prin care muncesc sevele, a doua

Profesia

florile care ascund urîţenia. Pe scurt, pledez pentru omul multipasionat, dar unispecialist. Şi, bineînţeles, mă bucur cînd excepţiile ce pot depăşi această condiţie tiranică a secolului 20 mă vor contrazice.

Din păcate, omnispecializarea caracterizează încă universitatea noastră. De pildă, selecţia asistenţilor se face încă după notele de 10 cît mai multe şi nu după tragerea de inimă spre o disciplină anume. Se caută, deci, în principiu, un *specialist*, dar el e ales, dimpotrivă, dintr-un lot de oameni care mai au în viaţă o etapă de parcurs : *specializarea*.

Aici aş putea fi crezut adept al hiperspecializării, al cantonării într-o singură cetate. Nu-i adevărat, urăsc hiperspecializarea, care ne ciumpăveşte traiul, dar nu pot nici să fac abstracţie de obligaţia ei. Eu cred că nu există curaj mai mare şi dovadă mai puternică de PERSONALITATE decît de a opta pentru o singură pasiune, din atîtea cîte te solicită. Ca student la Politehnică, apoi ca reporter, am avut norocul să-mi urmăresc colegii, răspîndiţi acum în ţară, pe o perioadă de 15 ani. Ei bine, bunii ingineri n-au ieşit din rîndurile celor cu „10 pe flanc“ — aceştia sînt acum cadre didactice (ca să vedeţi ce bune fabrici de profesori sînt institutele noastre cu profil practic !).

Au ieşit în schimb ingineri folositori dintre acei care-şi făceau proiectele la timp, şi nu de teama notelor, ci pentru că le plăcea să stea la planşetă.

Au mai ieşit buni specialişti dintre cei care trecuseră (accidental) prin producţie, înaintea facultăţii ori în vacanţe (o, nu mă refer la formalele noastre practici inginereşti !).

Au ieşit ingineri puternici, şi acum se poate generaliza, dintre cei care (dacă nu lipseau de la cursuri, căci atunci frecvenţa era, de se poate imagina aşa ceva, şi mai obligatorie) manifestau o independenţă oarecare faţă de ingerinţele programei de învăţămînt şi ale educaţiei „obligatorii“ : fumau Mărăşeşti, purtau în pauze discuţii tehniciste, pe care pînă la examen păreau să le fi uitat, făceau sport în vreo echipă (studenţească sau nu), frecventau balurile şi, uneori (cu banii ce-i aveau — şi cîţi bani poate avea un student ?), ei, da : frecventau şi restaurantele. Cu alte cuvinte, erau nişte oameni de pe atunci maturi, care nu acceptau dădăceala, ba o sfidau chiar pe tăcute, uneori de dragul sfidării : bărbăteşte, şi nu din viciu.

Cît de relativă poate fi programa de azi se vede şi din faptul că ea însăşi e foarte instabilă, că unii profesori sînt nemulţumiţi de ea în chip public. Cum să o respecte atunci studenţii ?

Fetişizarea *programei* — înţelegeţi acum noţiunea în sens mai larg — poate crea atotştiutori cu nota 10, şi atît. Or, noi nu avem nevoie de oameni cuminţi, ci de oameni activi şi, dacă se poate, inovatori. Vasile Pârvan spunea la inaugurarea Universităţii din Cluj că o şcoală trebuie să descopere doi-trei „nebuni“ pentru a-şi justifica existenţa.

Viaţa intimă

Studentul este un ins la vîrsta critică a delicateţei, conştient deja de calitatea sa de om, dar necufundat încă în banalitate, în meschinăria obişnuinţei. El nu face niciodată paradă de sentimentele sale, nu e cabotin, nu-şi divulgă tocmai crezurile cele mai intime, pentru că, abia acum şi le confruntă cu lumea şi nu e încredinţat de temeinicia lor. De aceea e bine, din respect, să nu facă nimeni prea mult caz de aceste probleme.

Educatorii să pară că nu observă aceste probleme, neomiţînd însă să le observe şi să şi le explice mereu, dar lăsîndu-le să fie, aşa cum ne place să le spunem : intime. Un exemplu. Se observă la cei de 18—20 ani o anume apatie, o ciudată absenţă aparentă a acestor sentimente. Tinerii la această vîrstă sînt mîndri, distanţi, închişi în sine, nu aud dojenile, sfaturile, nu-i atinge nimic. Ce-i de făcut ?

Să-i observăm încotro se îndreaptă, dar să nu facem din asta o dramă, cum s-a făcut în anii trecuţi din turbulenţa generaţiei imediat anterioare. Iată că, orice s-ar zice, trebuie să respectăm turnura fiecărei serii umane. A te opune caracterului ei înseamnă a vrea mereu, de pe tuşă, altceva decît cel din arenă, a nu înţelege înţelepciunea vremii, a fi mereu în urma „modei“ — semn sigur de bătrîneţe.

Iată de ce mă întreb, cîtă vreme nu avem timp să ajungem la sufletul lor, de ce vedem doar părul mai lung al unor tineri şi uităm de sufletul lor şi al altora ?

Timpul liber

De timpul liber se leagă acea veche nobleţe a studentului, care pe vremea lui Victor Hugo purta gulere înalte, iar şi mai înainte era înveşmîntat în togele de Heidelberg. Dar pentru a vorbi de timpul liber, el trebuie mai întîi creat. Astăzi, el nu există cu adevărat. Acuzăm pe student că nu şi-l ştie procura şi gospodări. Adevărul e că, atunci cînd eşti foarte ocupat, fie că acţionezi nervos, pierzînd şi minutele care normal ţi-ar sta la dispoziţie, fie că dai de-o parte totul şi, călcînd în picioare orice obligaţie îţi „adjudeci“ un „timp liber“ silnic, ameninţat şi, de aceea, fad, lipsit de voluptate.

Aici trebuie rostite două cuvinte : lejeritate şi armonie. Scuturînd programele de materii dilatate doar prin *influenţa* titularilor sau menţinute acolo doar în virtutea respectării unor tradiţii de învăţămînt la care în alte puncte tot am renunţat (s-a făcut un prim pas) ; renunţînd la şedinţe abuzive şi la activităţi formale (începutul a fost făcut) ; dînd muncii cu studenţii o *organizare aparent neorganizată* ; trezind în ei gelozia de a vrea să te vadă mai mult în jurul lor (şi nu plictisindu-i ca nişte soţii cicălitoare) — răspunzătorii de soarta tineretului vor redescoperi într-o zi acea nobleţe studenţească în chiar tinereţea obiectivă a tînărului cult, nicidecum în reţete savante.

Romulus RUSAN

Odisee
baruri st

Deschiderea Student-clubului de la Casa c
cultură a studenţilor din Capitală şi mai ale
primirea de care acesta s-a bucurat a
determinat comitetele U.T.C. şi asocia
ţiile studenţilor din Institutul politehn
şi Institutul de arhitectură să grăbeasc
realizarea iniţiativei amenajării unor asemenea baru
şi pentru studenţii respectivelor institute. Ideea a fo
foarte fericită, dar de la ea şi pînă la practică a fo
(şi mai este încă nevoie) de trăirea unor adevăra
odisei, din care nu lipsesc deloc birocratismul, lips
de înţelegere şi de sprijin a unor foruri de conduce
din institute, a unor instituţii şi a unor oameni.

„Ca să putem avea, la această oră, deschis bar
nostru (a cărui inaugurare a avut loc în urmă c
trei săptămîni, n.n.) — ne spunea tovarăşul Lauren
ţiu Toma, directorul Clubului Institutului politehnic
a trebuit ca, încă din decembrie 1967, cînd am porn
la lucru, să străbatem printre adevărate scyle şi c
ribde birocratice (unele din ele chiar din partea fost
conduceri a institutului, altele din cauza lucrătoril
administraţiei etc.). Schiţele de amenajare a celor tr
camere de la subsolul Căminului 303 de care dispu
neam ni le-au făcut doi asistenţi de la Institutul c
arte plastice, Mara Constantin şi Stendl Ion. De
ele n-au întrunit sufragiile conducerii institutului, a
reuşit totuşi ca noi, asociaţia studenţilor, să ne sp
nem pînă la urmă cuvîntul şi să le aplicăm.

Barul politehniştilor a devenit o certitudine. Pr
cîte s-a trecut pînă s-a ajuns aici, puţin oftînd,
poate spune fiecare om din conducerea clubului. Da
„necazurile“, rămînînd în urmă, încep să fie uita
chiar dacă studenţii le-au „imortalizat“ într-o „balada
a barului „de pe Dîmboviţa în jos / de pe-un m
frumos“. Balada vorbeşte în versurile ei despre c
care „nopţi şi zile au stat/ şi au calculat banii-a
cumpănit / şi i-au chibzuit / să facă zidire / făr
risipire“ dar şi de cei care „refuză-aprobări“ pentr
ca, în final, totul să fie bine : „azi cînd au sosit / oa
peţi au găsit / visul împlinit / să se toarne dar / pep
în pahar...“.

Dar cît timp va mai trebui să treacă pînă se v
putea turna „pepsi în pahar“ şi la barul colegil
lor de la Arhitectură este greu de spus. Judecîn
după spusele lui Emil Popescu, preşedintele asociaţi
studenţeşti pe institut, foarte optimist de altfel (dup
multele piedici peste care a trecut pînă acum şi dup
altele care-l aşteaptă încă de aici înainte) — pes
două-trei săptămîni ; judecînd însă după cele pes
30 de piese existente (la data documentării noastr
în „dosarul cu actele Clubului-bar al studenţilor d
str. Blănari nr. 14“ poate mult mai tîrziu. Dar să n
dăm pronosticuri şi să fim şi noi optimişti. Afla
aidoma unui jurist, în faţa voluminosului dosar c
care aminteam, reporterul reconstituie faptele...

Ca urmare a cererii înregistrată cu nr. 18 289
9 decembrie 1967, prin care Institutul de arhitectu
a solicitat Sfatului popular al oraşului Bucureşti su
solul blocului din strada Blănari, pentru amenajare
unui bar al studenţilor, Consiliul Popular al sector
lui IV dispune, prin ordinul de repartizare 2644/196
martie 22, cedarea spaţiului respectiv după ce, la 17 i
nuarie 1968, între O.C.L. Tehnometal şi Asociaţia stu
denţilor din Institutul de arhitectură se încheiase u
proces-verbal, prin care se consfinţea trecerea local
lui viitorului bar în posesia studenţilor. Întreprinde
rea de administraţie locativă trimite Institutului c
arhitectură exemplarul unui „Contract de închirie
pe timp de trei ani“. Institutul refuză să-l semne
şi, la rîndul lui, trimite o adresă Ministerului Înv
ţămîntului, prin care arată că „I.A.B. a înţeles
mod eronat că localul respectiv ar fi destinat un
spaţiu comercial“.

Ministerul, în adresa nr. 51493/1968 către Institu
de arhitectură, arată că nu e de acord cu închirier
şi nici efectuarea de reparaţii decît după ce Consil
Municipal va trece în folosinţă nelimitată Minist
rului Învăţămîntului localul. Institutul de arhitectu
cere din nou ministerului avizul închirierii, dar p
meşte acelaşi răspuns. Între timp Emil Popescu, pr
şedintele Asociaţiei studenţilor arhitecţi, ia măs
pentru reparaţii cu bani din fondurile puse la d
poziţie de U.A.S.R. Timpul se scurge şi aparent
crurile merg bine deşi situaţia juridică nu s-a cla
ficat. Piesa următoare a dosarului aduce însă un e
ment nou : prin adresele nr. 2 000/26 iulie 1968
4793/27 iulie 1968, O.C.L. Tehnometal cere Insti
tului de arhitectură suma de 1 499,25 lei ca taxă
trimestrul I şi II pentru consumul de energie electr
în timpul reparaţiilor (reparaţii al căror început
şi el o istorie nu mai puţin lipsită de schimburi

adrese între I.A.L. şi Institutul de arhitectură şi între acesta şi Ministerul Învăţămîntului — Direcţia generală a activităţii educative şi a problemelor sociale studenţeşti ; acesta din urmă referindu-se la problema închirierii sau primirii localului fără obligaţii prin adresa 51493/1968, aprilie 9, scrie institutului : „...considerăm necesar ca dv. să începeţi tratativele cu organele care v-au eliberat — la cererea dv. — ordin de repartiţie, în vederea soluţionării raţionale a problemei. Dacă aceste organe vor fi de acord să vă cedeze în folosinţă nelimitată localul din strada Blănari fără nici o obligaţie financiară, noi vom depune toate eforturile pentru a vă sprijini financiar la terminarea lucrărilor de amenajare începute". Şi aici e subliniat cu creion roşu partea finală de la „noi vom depune" înainte — n.n.), Institutul refuză să plătească la O.C.L. Tehnometal suma pe care aceasta din urmă, ca chiriaş anterior al localului, pretinde că a plătit-o anticipat la I.D.E.B., arătînd că datoria cade în sarcina unităţii care face reparaţii. Printr-o altă adresă trimisă ministerului, institutul cere să se facă demersuri în vederea transmiterii definitive la Ministerul Învăţămîntului a spaţiului respectiv. Ministerul ar face dar... (eroare !) nu i s-a comunicat suprafaţa spaţiului. În continuare alt schimb de adrese între institut şi minister, între A.S. şi institut (prin care se cere ca plata chiriei s-o suporte acesta din urmă care, bineînţeles, refuză pentru că „nu există nici un raport între noi şi I.A.L."), între institut şi I.A.L. privind lucrările de reparaţii. Dintre acestea din urmă, reproducem una care ni se pare concludentă :

nr. 2120/11 aprilie 1968

Către,
Consiliul Popular Provizoriu al Sectorului IV,
I.A.L. Sectorul IV.

Cu adresa noastră nr. 448 din 20.I. 1968 înregistrată la I.A.L. sectorul IV, sub nr. 994 din 22.I. 1968 am solicitat ca I.A.L., sectorul IV, în calitate de proprietar, să dispună efectuarea lucrărilor de reparaţii la imobilul din str. Blănari nr. 14 la al cărui subsol să primim un spaţiu cu altă destinaţie pentru amenajarea... etc. I.A.L. sectorul IV, cu adresa nr. 994/14.II. 1968 ne face cunoscut că la imobilul... etc. documentaţia este făcută şi contractată spre execuţie în 1968 la I.C.R. Grupul II.

Luînd legătura cu constructorul am constatat că documentaţia întocmită nu cuprinde şi lucrările necesare spaţiului... etc. şi deci că răspunsul este pur formal. Cu adresa nr. 1150/2.III. 1968 am solicitat de la Ministerul Învăţămîntului — Direcţia construcţii, fonduri necesare pentru repararea şi punerea în stare de folosinţă a subsolului repartizat. Ministerul Învăţămîntului cu adresa... etc. ne face cunoscut că lucrările de reparaţie necesare sînt lucrări de reparaţii capitale care cad în sarcina proprietarului şi dispune să vă adresăm dv. Astfel solicităm ca I.A.L. sectorul IV. să execute de urgenţă lucrările de reparaţii...

RECTOR,
Prof. arh. Ascanio Damian

Şeful Serv. tehnic
Arh. Petre Pufan

Şi iar adrese şi iar... Dar după acest adevărat maraton printre adrese, cereri, reveniri etc. sîntem îndreptăţiţi să ne întrebăm : care este totuşi situaţia actuală ? Care sînt poziţiile Comitetului U.T.C. şi ale A.S. din institut ? Ne-o spune tovarăşul Emil Popescu : „Executarea lucrărilor se face de către

...a unor ...denţeşti

I.C.I.R. care ne pune încă în faţă o serie de greutăţi prin lipsa personalului necesar, a materialelor solicitate ş.a.). În plus ni se mai pretind şi din partea Comitetului de bloc aproape 4 000 lei chirie pe 4 luni (cînd noi nici n-am intrat măcar în imobil) şi peste 000 lei pentru reparaţii la bloc (deşi n-am beneficiat de nici una). Întreţinerea se ridică şi ea la 4 000 lei în tot acest timp ; Ministerul Învăţămîntului nu ne dă dovada înţelegerii sale..."

Ce alte explicaţii am mai putea da noi cititorilor ? Păstrăm totuşi textele unor adrese în redacţie. Quod erat demonstrandum... Un lucru rămîne însă sigur : după răsfoirea dosarului am sfîrşit prin a căpăta dureri de cap. Caragiale în „telegramele" lui s-ar recunoaşte, oricum, învins. Probabil că prima cafea pe care o vor bea (cine ştie cînd ?) studenţii arhitecţi în barul lor, va fi, desigur, foarte amară...

Florentin POPESCU

CLUJUL — ORAŞ UNIVERSITAR

Nu pentru că sînt clujean, dar mi se pare că nici un nume de oraş românesc nu merită mai bine atributul „studenţesc". Asta nu numai pentru că la fiecare 10 locuitori corespunde un student (inclusiv cei de la fără frecvenţă). Seci, cifrele şi statisticile, în răceala lor, n-au putut şi nici nu vor putea impune vreodată, decît artificial, poezia unui atribut. Să spui *Cluj universitar* te obligă nu o cifră, ci nostalgia trecutului, cu cele aproape 100 de generaţii de studenţi, care i-au impregnat cu amintiri fiecare ungher ; să spui *Cluj universitar* îţi cere realitatea prezentului şi certitudinea viitorului.

*

Am oprit, la întîmplare, pe stradă 20 de trecători, de preferinţă trecuţi de vîrsta cînd pot fi confundaţi cu studenţii, şi le-am pus, invariabil, o întrebare :

— Prin ce credeţi că se deosebeşte Clujul de celelalte oraşe ale ţării ?

Rezultatul : edificator. 11 au răspuns că personalitatea Clujului este studenţimea (sau viaţa universitară) ; 3 — aşezarea geografică ; 2 — echipa de fotbal „U" ; 1 — industria ; 1 — prin multe ; 2 — nu au ştiut.

Deci 13 din 20 (căci şi echipa „U" tot studenţească e). Nici nu se putea altfel cînd locuitorii Clujului ştiu prea bine că vara fără studenţi străzile Clujului ard sub soare triste şi pustii ca nişte albii fără apă.

Sînt aceşti 13 000 de studenţi pentru Cluj un soi de inimă care refuză cu încăpăţînare să îmbătrînească şi care pulsează tinereţea fără bătrîneţe în milenarul Napoca.

Mică statistică

Aşadar 13 000 de studenţi. Asta înseamnă (exceptînd cele 8 ore de somn şi cca. 3 ore pentru mese, zilnic) peste 1 000 000 ore-student disponibile săptămînal. Din acestea, 325 000 ore-student ocupate cu cursuri şi lucrări practice iar 675 000 libere. Din orele libere, cu aproximaţie, mai bine de 200 000 sînt destinate săptămînal studiului de specialitate. Bibliotecile centrale cu cele 1 700 locuri în total şi un rulaj de 3 ore/zi pe un loc, absorb aproape 100 000 ore. De asemenea în biblioteci se rulează 35 000 de cărţi pe săptămînă.

Dacă cele 600 000 de ore-student depuse săptămînal în contul viitorului ca o excepţională investiţie constituie fondul de înaltă calitate profesională, cele 400 000 de ore libere trăite intens, înregistrate de prezent, dau forma care nu este cu nimic mai prejos decît conţinutul.

Intelectualism afişat ?

Se spune adesea despre studenţii clujeni că sînt sobri, poate puţin cam distanţi, cu o anumită doză de intelectualism pe care nu se sfiesc să şi-l afişeze. Unii se pare că sînt tentaţi, după o privire fugară şi superficială, să creadă despre studentul clujean, în general, că ar avea o spoială de cultură de care face caz şi o doză bunicică de snobism.

Oare chiar aşa să fie ?

Într-un cadru aşa de restrîns pentru a demonstra contrariul mă voi folosi tot de cifre. Abonamente la operă — 1 500. Abonamente la teatru — 2 600. Abonamente la Filarmonică — 250. Total peste 4 000 de abonamente permanente de participare la reprezentaţii de cea mai înaltă calitate. Să facem un raport (nu socotim aici studenţii care n-au abonamente dar frecventează, în număr cel puţin egal, spectacolele instituţiilor amintite mai sus). 13 000 : 4 300 = mai puţin de trei. Nu e chiar de neglijat.

La concertele lecţii, la operă, la Casa de cultură sălile sînt înţesate. Pentru cursul de Istoria artelor e nevoie de sala mare a Casei de cultură din cauza numărului de participanţi.

Cărţi semnate de Blaga, W. Woolf, M. Proust, Szienkievicz ş.a. (ca să nu amintesc decît ultimele apariţii), „rezistă" în librăria Universităţii cel mult cîteva ore pînă se răspîndeşte vestea despre apariţia lor.

Reviste ca „Tribuna", „Contemporanul", „Lumea" ş.a. au devenit pentru mulţi o necesitate. De „Viaţa studenţească" nu mai vorbim.

În condiţiile acestea, dacă un student clujean îţi vorbeşte cu uşurinţă despre Bach sau Enescu, despre Sorescu sau Blaga, despre Ţuculescu sau Rembrandt, să-l calificăm imediat că-şi afişează intelectualismul ? Cred că am greşi. Aceasta e mai degrabă bucuria cunoaşterii izvorîtă din setea de cultură. Ce rost ar avea să şi-o ascundă ?

Haide „U" — 50!

Bine că i-a trecut ! De o vreme încoace în fiecare luni îl vedem mai trist. Nu de alta, dar e asistentul grupei noastre şi în situaţia asta suferearn şi noi. Şi pentru că-l vedeam pe dînsul trist. Dar, povestea vorbei, „milă mi-e de tine, dar de mine mi se rupe inima de milă ce-mi este". Ne era nouă milă de dînsul, dar de noi ni se rupea inima : orice făceam nu era bine. Nimeni nu-i putea intra în voie. Se zice că şi acasă era la fel. În urmă cu 3 săptămîni l-a ţinut pînă joia. Vinerea şi-a mai revenit, sîmbăta oscila între „poate" şi „musai", făcînd calculul probabilităţilor. Luni iar a fost trist.

Ei, bine, acum am scăpat. Iar vin zilele bune ! Sîmbătă „U" a cîştigat cu 3-0. Luni iar e „ziua lui", iar ne serveşte cu ţigări şi ne „dă" o cafea ! Şi cînd te gîndeşti că era pe punctul de a jura că nu mai merge la meci (de fiecare dată are grijă însă să nu treacă de „pe punctul de..."). Atunci cînd cu Progresul, l-am văzut cum a rupt cu furie şapca cu „U"—50, şapcă ce era pe cale de a deveni o modă în Cluj. Şi nu era singurul. Azi l-am văzut mergînd cu şapca albă în plin centru, ba chiar se mîndrea cu ea ! Şi nu era singurul. Ce nedrepţi sînt cei ce spun că numai „la donna è mobile" !

Oare îşi dau seama „năzdrăvanii" lui Titi Teaşcă cîtă fericire şi nenorocire pot declanşa ?

Mă gîndesc cum ar arăta Clujul dacă, să zicem, acum cînd „U" împlineşte 50 de ani şi-ar face şi ne-ar face cadou cupa campioană. Doamne ce... dar nici nu-mi place să mă gîndesc ! Ar fi prea frumos. Dar de aceea, pentru liniştea noastră de luni, pentru liniştea familiilor, fanaticilor cu „şepci albe" strig şi voi striga pentru „U"—50 : HAIDE „U" !

De bună voie şi nesilit de nimeni? Da. Da.

Strada curgea nepăsătoare în toate direcţiile, ca în orice zi, şi totuşi... Şi totuşi două inimi băteau mai repede în holul sălii de ceremonii de la ofiţerul stării civile. O inimă se numea Rusu Anton, cealaltă (încă) Ispas Elena. Amîndouă la un loc au 43 de ani. Am vrut să stau de vorbă cu viitorii soţi despre viitor, despre... Imposibil, el repeta într-una — sînt „gătat" ! Ea rîdea şi plîngea. La ceremonie abia au putut îngăima cîte un „da" firav. Atunci am schimbat tactica: le-am dat să scrie cîte ceva „înainte" şi „după". Iată cuvînt cu cuvînt ce mi-au scris :

El (ţinea tocul de parcă ar fi văzut prima oară un astfel de obiect) : Nu mă pot gîndi aproape la nimic, sînt foarte emoţionat, ba mai mult, fericit. Aş vrea să spun mai multe, dar nu pot. Poate după oficierea căsătoriei.

Ea : Sînt fericită, sînt fericită, sînt fericită ! !

După căsătorie.

El : Cîteva clipe, doi de „da", şi am senzaţia că sînt alt om. Sînt conştient de pasul pe care l-am făcut

Ea : plîngînd mi-a spus că e straniu şi frumos că de azi înainte „eu" s-a transformat în „noi".

În căutarea timpului (liber) pierdut

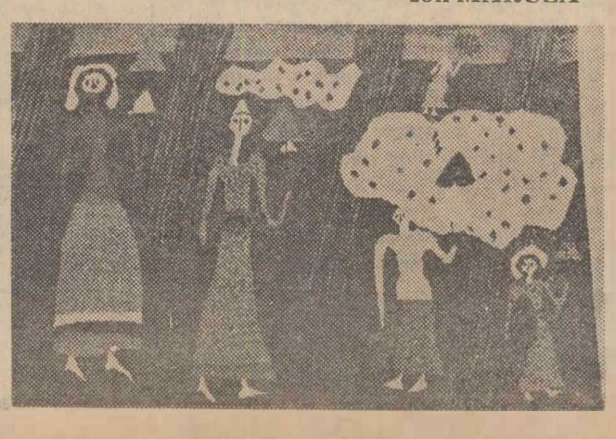
Am auzit că pe la cofetăriile „Croco", „Arizona", „Verde", „Urania", pe la braseriile „Bucureşti" şi „Continental" e plin de timp liber. Am pornit să-l caut. Şi l-am găsit. Era aşa de mult încît la orice oră între 8.30 şi 22.30 abia găseai un loc la o masă. Ce face aici timpul liber ? Fumează (mult), consumă (puţin), bîrfeşte (mult), dezbate idei înalte (foarte puţin), flirtează (mult — mă rog, cît e posibil prin fumul gros ca ceaţa) şi iac-aşa trec orele şi zilele. M-am uitat mai bine în jur şi am văzut în loc de timp liber, timp pierdut.

Desigur discuţiile se leagă mai familiar la o cafea sau o oranjadă. Dar unde-i utilitatea unor discuţii atît de dezordonate, plate şi banale ce umplu cafenelele ?

Se zvonea într-o vreme prin Cluj despre ceva cluburi studenţeşti pe la Casa de Cultură şi I.M.F. Se zvonea... Se zicea că vor fi amenajate încăperi pentru discuţii, intime, libere, cu un anume rost şi profil, conduse de oameni cu care merită să discuţi şi de la care ai ce învăţa. Se zicea...

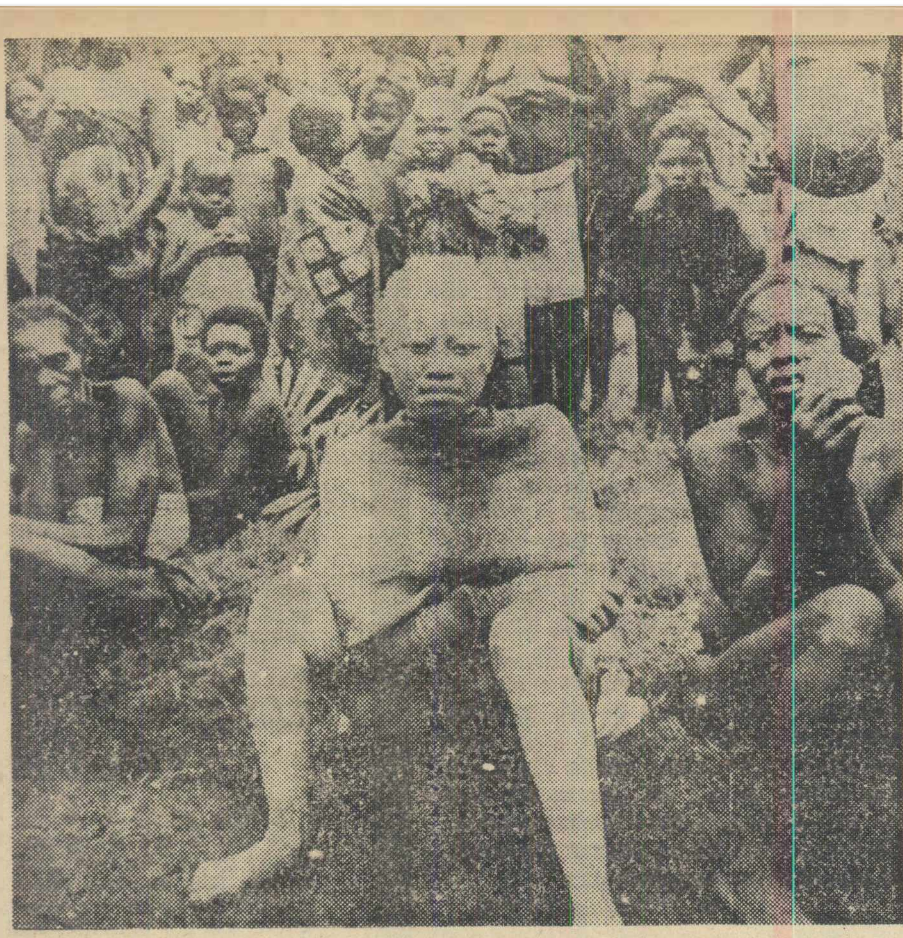
Ion MARCEA

Premiul Nobel pentru medicină din acest an încunună o senzațională descoperire a trei savanți americani

Descifrarea codului secret al vieții

Un albinos : secretele acestui miracol se află în nucleul celular

Multă vreme fizicienii atomiști au apărut marelui public asemenea unor maniaci bizari care tăiau firul în cîteva sute de milioane și pretindeau să mai adauge o dimensiune spațiului pe care-l și îndoiau ușor. Pînă în ziua cînd a explodat bomba atomică...

Specialiștii în biologie moleculară vorbesc și ei de cîțiva ani o limbă greu accesibilă profanului și, dacă te întrebi „la ce servesc“ lucrările lor, ești obligat să răspunzi : pentru moment, la nimic Ei prepară totuși schimbări atît de mari incît fisiunile nucleare vor părea jocuri brutale dar sumare. Căci bomba atomică nu poate decît să distrugă umanitatea, pe cînd revoluția biologică o va transforma într-un fel imposibil de prevăzut, dar care prin amploarea lui îți dă amețeală.

„Omul va fi în stare să-și programeze propriile celule, cu o informație sintetică, înainte a a-și putea defini scopurile, și mult înainte de a-și fi rezolvat problemele etice care se vor pune atunci“ — acest avertisment publicat anul trecut într-un editorial al revistei americane „Science“, este semnat de Marschall W. Nirenberg, care împreună cu colegii săi H. G. Khorana și Robert Holley au luat premiul Nobel pentru medicină. *Toți trei au făcut un pas decisiv în calea care va duce omul la stăpînirea destinului său biologic : ei au descifrat limba în care este scris acest destin și încep să învețe a o rescrie*

o limbă universală

Este adevărat că pînă în prezent nu au lucrat asupra oamenilor, nici chiar asupra mamiferelor. Dar, într-un fel, nu are importanță, această limbă fiind universală. Dintr-un capăt la celălalt al scării biologice, de la cel mai simplu virus la cel mai complicat animal superior, toate ființele vii sînt scrise cu aceleași litere. Numai frazele diferă prin lungimea și numărul lor. Și acest fel de a vorbi este fără exagerare metaforic : în mai puțin de 20 de ani, biologia moleculară, această știință adolescentă dar deja majoră, a demonstrat că mecanismele vieții pot fi foarte bine comparate cu un vast sistem de informații ale cărui reguli esențiale au fost tocmai descoperite

În mod foarte schematic aceste mecanisme pot fi reduse la unul : cel care permite materialului ereditar al celulei de a conduce fabricația nenumăratelor proteine care asigură funcțiile vitale. Cei doi termeni ai procesului sînt cunoscuți din 1953

Pe de o parte, toate informațiile genetice proprii fiecărui individ (adică nu numai ceea ce-l diferențiază de un castravete, dar și ceea ce-i determină sexul și culoarea ochilor de pildă) sînt conținute în sîmburele celular sub forma unor fibre lungi de acid dezoxyribonucleic (A.D.N.). Aceste fibre, care sînt în genere torsadate în formă de elice dublă, sînt constituite din înlănțuirea a patru feluri de elemente, numite nucleotide

Pe de altă parte, proteinele au și ele forma unor lanțuri mai lungi sau mai puțin lungi, rezultînd din împreunarea altor tipuri de substanțe : acizi aminați care sînt în număr de 20

Cum se trece de la un sistem la celălalt ? Problema pusă astfel poate fi formulată în termeni de cod și traducere „Limbajul“ A.D.N avînd 4 litere și cel al proteinelor 20, trebuiau descoperite cuvintele formate de unul și de celălalt și făcut un dicționar bilingv.

Sarcina ar fi fost relativ ușoară dacă s-ar putea descifra în celule ca pe o piatră Rosette : pe de o parte secvența de nucleotide dintr-un segment de A.D.N , iar pe de alta secvența de acizi aminați din proteinele corespunzătoare. Din neurocire chiar dacă a început să se cunoască structura anumitor proteine nu s-a ajuns încă la „citirea“ directă a lanțurilor de A.D.N. Au trebuit stabilite procedee ingenioase pentru a se pune în evidență totuși această corespondență : aceasta a fost opera lui Nirenberg și Khorana

Astfel se cunoaște astăzi „codul genetic“. La fiecare grup de trei nucleotizi de A.D.N. (ceea ce se numește „codon“) corespunde un acid aminat. Orice proteină va fi deci definită de un număr de nucleotizi egal cu de trei ori numărul acizilor aminați care o compun. De notat că numărul combinațiilor posibile cu patru litere luate cîte trei este 64 și că nu există decît 20 de acizi aminați, deci mai mulți codoni desemnează același acid, fără să se știe precis dacă există între ei o absolută sinonimie.

În afară de aceasta, anumiți codoni se comportă ca veritabile semne de punctuație, avînd rolul de a marca începutul și sfîrșitul „frazelor“ care deservesc lanțurile proteice, asemănători oarecum „literelor majuscule“.

Mesajul genetic arată deci ca un imens discurs în care 64 de cuvinte din cîte trei litere, ordonate în fraze de cîteva sute de cuvinte, fixează caracteristicile individului. După complexitatea lor : virușii cei mai mici care n-au decît 15 milionimi de milimetru ar putea fi definiți în 5 sau 6 pagini dactilografiate, dar ar trebui pentru om, cu cele patru milioane de perechi de nucleotide, un dicționar de 200 de volume...

Fiind cunoscut acest vocabular dublu și stabilit lexicul corespondențelor, mai rămînea să fie precizat mecanismul prin care se face traducerea în celule

citire și traducere

Din acest punct modelul fundamental a fost propus de francezii Iacob și Monod, lucrare pentru care au primit premiul Nobel în 1965. Fără a intra în detalii, se poate spune pe scurt că mesajul conținut în A.D.N.-ul din nucleu este copiat de alt acid nucleic, numit A.R.N.-mesager, care-l transportă în citoplasma celulei. Acolo este citit de particulele apropiate, ribosomii, care traduc cu ajutorul unui al treilea tip de molecule — A.R.N. de transfer. Acestea au într-adevăr sarcina de a aduce, pe măsura citirii, acizii aminați corespunzători codonilor succesivi, pentru ca ribosomul să-i lege unii de alții

Profesorul Holley a reușit să descifreze pentru prima oară secvența unui A.R.N. de transfer. Acest lucru a permis, acum, lui Gobind Khorana să înceapă un al treilea capitol al acestei istorii : fabricarea artificială a unei gene, adică a segmentului inițial de A.D.N., căruia A.R.N.-ul de transfer nu-i este decît copie.

Toată lumea urmărește astăzi cu pasiune cucerirea cîtorva centimetri de către atleții de la Mexico. Dar într-un laborator al universității din Wisconsin, de luni de zile, progresele se măsoară în milionimi de milimetri de către dr. Khorana și colaboratorii săi. Ei au întreprins, fragment cu fragment, asamblarea lanțului de 77 de nucleotide care codează A.R.N.-ul de transfer al dr. Holley. De curînd ei ajunseseră la jumătate și specialiștii nu așteaptă cu mai puțină înfrigurare decît este așteptat un record olimpic sfîrșitul. Atunci se va introduce o genă sintetică într-o bacterie pentru a se vedea dacă „funcționează“ corect. Și dacă funcționează, nimic nu va mai împiedica fabricarea de gene diferite de cele naturale pentru a putea modifica patrimoniul ereditar. Atunci va începe revoluția biologică...

Marcel PUECH

POST-SCRIPTUM

În mod inexorabil omul avansează spre stăpînirea completă a materialului genetic. Și poate că nu e departe ziua în care se vor fabrica gene pe măsură tot așa de ușor cum se poate împleti o frînghie din bucățele de sfoară. sau forma un film din bucăți de peliculă lipite una de cealaltă.

Tehnica care a fost pusă la punct în această privință de către profesorul H. G. Khorana, de la Universitatea din Wisconsin, este de o elegantă simplicitate. Genele care poartă patrimoniul ereditar al individului nu sînt altceva, după cum se știe, decît segmenți de acid dezoxyribonucleic (A.D.N.). Și A.D.N.-ul este făcut din două lanțuri complementare în care informația este codată prin succesiunea a patru baze : adenina, thymina, guanina și cytosina (A, T, G, C,). Or, se întîmplă ca unul din cele două lanțuri să se rupă. În acest caz (s-a descoperit acest lucru anul trecut), celula dispune de un mecanism de reparare. Este vorba de o „enzimă de joncțiune“, care, în caz că celălalt lanț este intact, este în stare să resudeze pe el fragmentele lanțului rupt. Pentru ca operațiunea să reușească este suficient ca „modelul“ să aibă o serie de patru sau cinci baze.

De aici a venit ideea profesorului Khorana. El a luat un segment scurt de A.D.N., în care extremitatea lanțului a fost rupt pe o lungime dorită (4 sau 5 baze). Celălalt lanț are deci o extremitate liberă, de aceeași lungime, care va servi drept „racord“. Pe acest racord, grație enzimei de joncțiune, se va fixa o bucată de lanț puțin mai lung (de exemplu cam 10 baze), în așa fel încît întregul ansamblu să aibă un capăt liber, care va servi la rîndul său drept racord. Și așa mai departe...

Grație acestui procedeu, a declarat profesorul Khorana, se vor putea probabil fabrica gene diferite de cele naturale mult mai ușor decît printr-un sistem de sinteză chimică.

EVRIKA!

dialectica ideilor

un filozof la modă: H. MARCUSE

de lector univ. dr. Gh. ACHIŢEI

Se vorbeşte foarte mult astăzi, pretutindeni, în occident, despre Herbert Marcuse. Revistele culturale publică, pe pagini întregi, date privind biografia gînditorului sau eseuri asupra operei sale. Ziarele se întrec în a-i lua interviuri ori în a-i reproduce diferite citate, scrise pe zidurile universităţilor de către studenţii aflaţi în grevă. „Marcuse, profetul societăţii industriale", «Marcuse, preferatul tineretului „beatles" şi „hippy"», „Marcuse şi Freud", „Marcuse, pesimistul secolului XX" — sînt titlurile obsesive ale articolelor ce apar, ale dezbaterilor ce au loc, antrenînd, deopotrivă specialişti şi diletanţi.

Care sînt, totuşi, elementele de adevăr şi care sînt elementele de „reclamă" ce se disting din tot acest „fenomen Marcuse"?

Vechea întrebare, adresată înţeleptului, sună la fel de actual acum ca şi cu 2500 de ani în urmă: „ — Bine, Socrate, dar de ce ţi se întîmplă ţie toate acestea? De unde vin toate aceste poveşti despre tine? Înseamnă că, totuşi, tu ai făcut ceva deosebit. De n-ai fi făcut nimic mai mult decît ceilalţi bărbaţi ai Atenei nu s-ar fi stîrnit atîta vîlvă în jurul tău. Spune-ne deci, ce anume deosebit ai făcut, pentru a nu te judeca acum în mod nedrept" (Platon: **Apărarea lui Socrate**).

Cine este, cu adevărat, Herbert Marcuse şi ce reprezintă el în filozofia contemporană? Întrebarea noastră devine cu atît mai legitimă cu cît ne aflăm în următoarea situatie stranie: deşi astăzi se discută atît de mult de Marcuse, cu numai cinci ori şase ani în urmă foarte puţină lume ştia de existenţa lui. Dicţionarele filozofice, cu toată vîrsta venerabilă a filozofului, n-au apucat încă a-i reţine numele. Tratatele de istorie a filozofiei, chiar şi cele mai recente, nici nu-l iau în considerare. Caracterul de **modă** al „fenomenului filozofic Marcuse" apare, aşadar, evident. Există, fără îndoială, însă, dincolo de publicistica zgomotoasă ce se face astăzi lui Herbert Marcuse şi o anumită notă de noutate autentică, proprie poziţiei sale în gîndirea speculativă contemporană. Altminteri popularitatea crescîndă a filozofului ar deveni inexplicabilă, căci eficienţa reclamei rămîne, deobicei, de scurtă durată. Cînd oamenii o găsesc constituită pe baze de fals, orice apologie încetează să mai funcţioneze. E necesar un însemnat coeficient de „real", chiar şi pentru o reclamă, atunci cînd vrea să dureze. Dar tocmai un atare coeficient se dovedeşte greu de determinat la Marcuse, deoarece autorul „Omului unidimensional" pare a cultiva deliberat ambiguitatea, evitînd consecvent răspunsul tranşant, „opţiunea deschisă".

Herbet Marcuse s-a născut la Berlin în 1898. Studiile şi le-a terminat la Freiburg, în Germania, unde l-a avut profesor pe Heidegger. Emigrează în 1934 în Statele Unite. Douăzeci de ani mai tîrziu devine profesor la Brandeis University. Principalele sale cărţi sînt: **Reason and Revolution** (Raţiune şi revoluţie), 1941; **Eros and civilisation** (Eros şi civilizaţie), 1955 şi **One-Dimensional Man** (Omul unidimensional) 1964. De formaţie intelectuală germană, Marcuse i-a „frecventat" cu predilecţie pe Hegel, pe Marx, pe Freud şi pe Heidegger, a căror influenţă s-a resimţit întotdeauna în structura sistemului său de gîndire. Cine cunoaşte, fie şi aproximativ, filozofia fiecăruia din cei patru cugetători îşi va da seama, probabil, mai uşor, de ceea ce poate să însemne „teoria socială" a lui Herbert Marcuse. Ne aflăm „în faţa" unor sisteme filozofice ireconciliabile, total opuse unul celuilalt. A te revendica de la Marx exclude, prin forţa împrejurărilor, posibilitatea de a fi freudist şi de a-l mai accepta, totodată, pe Hegel ori pe Heidegger. A te revendica de la Freud exclude, prin forţa împrejurărilor, posibilitatea de a rămîne marxist, hegelian şi, în acelaşi timp, „discipol" al lui Heidegger. A te revendica de la Heidegger presupune un număr impresionant de dificultăţi de acelaşi grad în vederea conservării „legăturii" cu Marx, Hegel şi... Freud. Herbert Marcuse a încercat, parcă, să împace apa cu focul. Desigur referirile la influenţele ce se resimt în alcătuirea unei personalităţi culturale sînt necesare nu pentru a-i pune la îndoială originalitatea, ci, dimpotrivă, pentru a o „localiza" mai bine într-un context spiritual determinat, ajutîndu-ne să-i stabilim, pe cît cu putinţă, adevăratul profil. În cazul lui Marcuse ni se pare firească, pentru înţelegerea poziţiei sale filozofice complicate, o asemenea analiză sistematică, pornind de la „surse". Hegel l-a inspirat, mai întîi, pe Marcuse în fundamentarea teoriei sale privind rolul **negaţiei,** în cadrul oricărei dezvoltări. Cunoscuta poziţie hegeliană din **Filozofia dreptului**: ceea ce este real nu poate fi decît raţional, îşi găseşte în **Raţiune şi Revoluţie** o interpretare nu mult diferită de cea marxistă. Realul, ca totalitate, rămîne, desigur, etern raţional. Dar diversele „momente ale realului" — ceea ce este dat simţurilor —, ipostazele sub care „realul" se „fenomenalizează" permanent e greu de crezut că sînt întrutotul raţionale. Raţiunii noastre, în acest caz, nu i-ar rămîne decît să le accepte cum sînt, iar efortul de a ni le „adapta", prin actul cunoaşterii, ar apare inutil. Adevărul este că raţiunea se află într-o neîncetată situaţie de „revoltă" împotriva „datului". Adevărul este că rostul raţiunii se justifică prin veşnica negare de către noi a lumii „fenomenalizate". Atitudinea raţională faţă de lume e posibilă de conceput doar prin negaţia „ordinii constituite", doar prin relevarea sensurilor devenirii, a ceea ce încă nu există. Negaţia realului presupune, la rîndul ei, depăşirea realului. Or, tocmai aici se află unul din principalele puncte slabe ale filozofiei lui Hegel. Marele dialectician, fascinat de opoziţia dintre concepte, de posibilitatea acestora de a trece unul în celălalt, de strania nelinişte a devenirii, a pierdut „pe drum" însăşi esenţa negaţiei. Identificînd raţionalul cu realul, Hegel nu face decît să exalte „ordinea constituită", aidoma celor mai conformişti metafizicieni. Experienţa dovedeşte că nici un aspect al realului, luat în sine, nu e integral raţional. Orice aspect al realului determină, după Marcuse, opoziţia raţiunii, determină negaţia lui de către raţiune. Aici Marcuse găseşte incontestabilul merit istoric al operei lui Marx, operă esenţialmente revoluţionară, dezvoltînd, pe plan social, **filozofia opoziţiei, filozofia imposibilului acord deplin dintre noi şi lume.** Opera lui Marx reprezintă o autentică filozofie a libertăţii pentru că priveşte libertatea ca infinită, ca situaţie umană ce nu poate fi cucerită o dată pentru totdeauna, ca relariv triumf al raţiunii asupra realului, ca vremelnică depăşire umană a realului. Filozofia lui Marx a rezistat timpului, — consideră Marcuse, — fiindcă s-a fondat pe convingerea că gîndirea se va dovedi mereu capabilă să se opună forţelor ce o condiţionează, fiindcă s-a fondat pe convingerea că adevărul constă, exclusiv, în negarea „stării de lucruri constituite", în negarea oricărui **statu quo.** Din acest punct de vedere, istoria filozofiei e pasibilă de o tratare pe linia a două direcţii fundamentale: una, urmărind gîndirea în posibilităţile sale de a se opune realului, de a depăşi realul, de a modifica **statu quo**-ul; alta, urmărind gîndirea în posibilităţile sale de a se acomoda la ordinea constituită. În ciuda admiraţiei sale pentru Marx, Marcuse iniţiază — în **Eros şi civilizaţie,** mai întîi, apoi în **Omul unidimensional,** — o analiză mai mult freudistă a societăţii occidentale de azi, în spiritul lucrării lui Erich Fromm: **Psihanaliza societăţii contemporane.** Pe timpul lui Marx, apreciază Marcuse, condiţiile societăţii europene erau cu totul altele decît cele de acum. Stadiul de dezvoltare a „societăţii industriale" de atunci permitea găsirea mijloacelor necesare depăşirii **statu quo**-ului în însăşi „mediul ambiant", stimulînd spiritul critic, atitudinea negatoare faţă de lucruri. Pentru acele timpuri postulatele sociale ale marxismului s-au dovedit pe deplin valabile. Acum lucrurile s-au schimbat. „Societatea industrială" occidentală a ajuns la un asemenea stadiu de dezvoltare cînd fiecare dintre elementele ei „extraindividuale" în devenirea lor vertiginoasă, ne invadează existenţa. Volumul colosal al producţiei, volumul colosal al obligaţiilor de ordin colectiv ce le avem, volumul colosal al forţelor politice ce acţionează la orizont întunecă totul, pun sub semnul întrebării înseşi posibilităţile noastre de a le mai putea domina cu ajutorul raţiunii. Omul a ajuns un fel de „jucărie" a propriilor sale produse. S-a creat o situaţie paradoxală: în loc ca producţia să se adapteze trebuinţelor individuale, asistăm la procesul opus: de adaptare a individului la producţie, la nevoile societăţii. De unde iniţial producţia reprezenta un mijloc de eliberare umană, în momentul de faţă se întîmplă exact contrariul: producţia tinde să se identifice, tot mai mult, cu principiul freudian al „realităţii", opunîndu-se „principiului plăcerii". Omul contemporan experimentează pe cont propriu noi formule „de refulare". Devenită „scop în sine", producţia ne-a restrîns sfera libertăţii lărgind-o în schimb pe cea a obligaţiei. Toţi sîntem niste obsedaţi, notează Marcuse în **„Eros şi civilizaţie"**, de ideile randamentului şi ale rentabilităţii. Timpul liber a început să fie vîndut la preţ de speculă pentru satisfacerea acelor plăceri pe care „actuala stare de lucruri", nu numai că nu le poate asigura, dar le şi reduce prin angrenarea noastră progresivă în activitatea de producţie, în sistemul complex al activităţilor colective diurne. Producţia, sistemul relaţiilor oficiale ispitesc astăzi individul într-o asemenea măsură, încît el îşi trădează pînă şi datoriile sale individuale elementare — cele biologice, bunăoară — afirmîndu-se ca un „alienat" aproape complet, ca un „dement" aparte, ca un „dement normal". Erotismul frenetic, perversiunile ce îşi fac apariţia masiv în viaţa occidentală contemporană, persistenţa deliberată a unui număr impresionant de oameni în vulgar, în promiscuitate, în zonele altădată concepute ca aparţinînd dezumanului, sînt efecte ale acestei situaţii specifice de „alienare" a omului occidental. Sînt de altfel şi unicele alternative ale individului subordonat producţiei, subordonat tehnicii. Ele constituie indiscutabil, modalităţi destul de precare de „evadare" dintr-un univers de coşmar, însă altele nu pot fi prevăzute. Raţiunea îşi declină capacitatea de a pătrunde, pe altă cale, în „rosturile" unei asemenea societăţi, de a se opune, pe altă cale, unei asemenea societăţi, de a nega, pe altă cale, o asemenea societate. „Destrucţia" şi „alteraţia", refuzul logicii, isteria provocată, abandonul confortului, iniţierea în „tehnicile uitării de sine" se definesc drept plăceri ale societăţii industriale avansate.

Pentru marii luminişti ai trecutului — pionieri ai civilizaţiei burgheze — raţiunea reprezenta arbitrul suprem al comportamentului social. Raţiunea stătea atunci la baza oricărei politici, a oricărei morale, a oricărei cunoaşteri, a oricărei acţiuni. Astăzi, în variantele sale pragmatice, convenţionale şi „logico-simbolice", raţiunea se disociază neîncetat de sfera umanului, abandonîndu-şi misiunea de „ghid social". Reflecţia începe a fi, tot mai mult, suspectată de diversiune, meditaţia de impotenţă şi ambiguitate. În actuala fază, „societatea industrială" nu mai poate genera acele forţe menite a o nega şi depăşi. Raţiunea „trăieşte" acum privată de facultăţile sale critice, revoluţionare, de opoziţie. Raţiunea tinde acum a se lichida pe sine, ca instrument de înţelegere, transformîndu-se într-un mijloc de execuţie aflat la dispoziţia producţiei, a tehnicii, a maşinii. Altă dată se putea opta între **a accepta** sau **a refuza** societatea. Astăzi nu mai avem ce alege; **trebuie** să acceptăm societatea. Omul a fost redus la o singură dimensiune: **acceptarea.** Caracteristic societăţii industriale avansate, practicînd **dictatura fără dictatori,** se arată a fi faptul — susţine Herbet Marcuse — că ea nu găseşte în sine nici forţele raţionale, nici cele sociale pentru a se nega şi depăşi.

Critica marcuseană a capitalismului contemporan se bazează, după cum nu este prea greu să observăm, pe două elemente: **adevărul** şi **iluzia.** Există, în tot ce spune Marcuse, despre „societatea industrială avansată" mult adevăr. Există, însă, cel puţin în aceeaşi măsură şi o interpretare forţată a faptelor, a datelor realităţii. Un exemplu concludent ni-l oferă ideea exprimată de Marcuse cu privire la „dizolvarea" conflictelor de clasă în societatea capitalistă contemporană. Marile acţiuni greviste ale timpului nostru, marile acţiuni populare iniţiate şi conduse de către partidele comuniste, acţiunea revoluţionară perseverentă a mişcării muncitoreşti internaţionale dovedesc, fără putinţă de tăgadă, contrariul a ceea ce susţine Marcuse, accentuarea crescîndă a conflictului dintre „clasele fundamentale" ale „societăţii industriale avansate" europene şi americane. Opinia formulată de autorul **Omului unidimensional** în sensul dispariţiei acestui conflict, cînd el apare atît de limpede oricui, dezvăluie adevăratele simpatii ale autorului.

Marcuse rămîne nu numai un gînditor captivant, dar şi un scriitor talentat. Dincolo de ţesătura argumentelor logice, fiecare dintre cărţile sale funcţionează „afectiv". În cursul lecturii, tot timpul, ai senzaţia că, deşi filozoful îţi vorbeşte despre ceva, te convinge, cu toate acestea, despre altceva. Prin însăşi natura sa romantică, „teoria socială" a lui Herbert Marcuse se pretează la o asemenea alternare a **adevărului** cu **iluzia,** a **realului** cu **fictivul,** a **certitudinii** cu **presupoziţia,** seducînd nu atît prin substanţa ei, cît mai degrabă prin aspectele ei de suprafaţă. Cititorul îşi dă seama, de la început, că a pătruns într-un sistem de referinţe inexacte despre lume, dar acceptă convenţia, interesîndu-se de ele pînă la capăt; ca într-un roman poliţist. Dispa-

(Continuare în pagina a 12-a)

STUDENTUL DE „CLASA A DOUA"

Dincolo de aspectele generale, ținînd de situația în ansamblu a învățămîntului, mișcările studențești care au avut loc în ultimul timp în lume au relevat și unele particularități, deloc neglijabile Legate de specificul studiilor. S-a observat astfel ponderea mare — în rîndul acțiunilor revendicative, a celor întreprinse de studenții de la facultățile „umaniste" — de litere, arte, științe sociale Se explică această preponderență printr-o situație aparte a acestora, în comparație cu studenții de la facultățile științifice, tehnice sau economice?

Un răspuns afirmativ la această întrebare dă unul din fondatorii primei școli „libere" din Canada (școală de teorie socială) MATT COHEN, astăzi profesor la Universitatea Mac Master.

studentul și șansa socială

Teoria lui Cohen pornește de la considerarea ansamblului de relații dintre universitate și societatea industrializată capitalistă În universitate, spune el, există un grup de studenți „de clasa a doua" Asta nu înseamnă că aceștia sînt mai imorali sau mai nepricepuți decît ceilalți Studenții „de clasa a doua" sînt studenții de la cursurile „umaniste" de arte sau litere, pentru care ceea ce învață nu va avea nici o consecință asupra viitoarei activități. Studenții de clasa întîi cei de la „professional and managerial faculties" (facultăți formînd ingineri, avocați, cadre economice) au un viitor diferit, ei fiind pregătiți pentru a conduce și a asigura funcționarea normală a societății Dar Cohen mai mult țintește și problema importanței meseriei în societate, nu numai debușeele de plasare.

Studentul de clasa a doua, consideră el, e un fenomen rezultînd din doi factori Mai întîi ideea anacronică a mitului adevărului pe care universitatea l-ar deține, apoi efectul democrației : ideea că o șansă socială egală va rezulta din șansa egală la accesul în universitate Transformarea universităților în instituții puse în slujba producției a fost o primă revoluție : în acest proces universitățile au devenit structuri, integrate într-un complex larg de instituții sociale. Studenții de clasa a doua, explică Cohen, deveniți în acest sistem purtătorii unui statut inferior, tind atunci fie să „sinecurizeze" — adică să scoată maximum de cîștig dintr-un efort minim, fie să se opună situației. Această opoziție are la bază ideea că atît cît acționează împotriva autorității și o contestă, ei sînt relativ liberi, egali cu studenții de „clasa întîi" și capabili să-și materializeze independența și personalitatea. E o iluzie căci, afirmă Matt Cohen, deoarece studenții fiind divizați în două grupuri — cei necesari funcționării societății și cei a căror importanță rezidă numai în masă—e necesară o redistribuire a forțelor, a puterii. Se explică astfel unul din suporturile principale ale revendicărilor studențești Dar cum rezolvarea acestei probleme nu e posibilă numai în organizarea instituțională a universității, de la sine, terenul social al disputei se lărgește.

În același sens trebuiesc considerate și încercările, bazate pe analize statistice, ale francezului BERNARD RIDARD, în legătură cu „meseriile de viitor".

un an de meditație preuniversitară

Ridard întocmește o listă a meseriilor „sigure". Astfel, absolvenții din sectoarele comerț, industrie, tehnică, științe aplicate aparțin categoriei *cariere importante*, cei din domeniile sănătate, administrație — *cariere deschise*, pe cînd cei de la arte, arhitectură, drept, litere, au — pe piața cererii și ofertei— *cariere închise*.

Pentru Ridard totul se decide din momentul admiterii ,al obținerii „vizei pentru învățămîntul superior". Mulți tineri aleg în urma aptitudinilor, a simplului gust, al ambițiilor sau pur și simplu a întîmplării. Dar domenii ca Dreptul sau Literele au devenit aziluri tradiționale pentru cei care n-au știut sau n-au putut să-și găsească drumul. Deci lipsa debușeelor de plasare pentru meseriile „umaniste" e strîns legată de invazia necontrolată la facultățile de acest tip. „Se impune deci un „planning", o activitate serioasă de orientare școlară, o largă informare a tinerilor — pentru care Ridard și Pierre Piganiol au propus chiar legiferarea unui *an liber* de reflecție asupra alegerii carierei și de informare bogată.

Japonia și universitățile particulare

După cum relevă o recentă „Carte albă" a Ministerului Educației, în Japonia ponderea învățămîntului particular este deosebit de însemnată, el înglobînd 74 la sută din studenți și elevi și 31 la sută din liceeni. Mai mult, nu numai că 74 la sută din studenți învață în institute particulare dar procentul acestor școli în numărul total al institutelor de învățămînt superior din Japonia este, de asemenea, de peste 70 la sută. Pe institute superioare, au apărut universități particulare.

După punerea în aplicare efectivă, în 1952, a reformelor legii învățămîntului, s-a facilitat și mai mult, pe căi legale, implantarea universităților particulare în sistemul național de educație.

În rețeaua de învățămînt superior (universități, colegii preuniversitare, licee profesionale, reprezentînd în ordine 82,16 și 2 la sută din înscrierile totale) domină, scară națională deci, învățămîntul particular este foarte puternic. Specialiștii japonezi explică situația în felul următor : numărul tinerilor care urmau cursurile superioare în 1935 nu depășea 3 la sută față de numărul total al elevilor școlarizați. După război învățămîntul a cunoscut un fel de „creștere demografică", numărul înscrișilor în universități crescînd în proporții uluitoare, Japonia ajungînd să ocupe în acest sens locul 2 în lume, după Statele Unite. Consecința acestei „invazii" a fost necesitatea imediată de a construi numeroase colegii și universități noi. Și atunci, pentru a răspunde nevoilor imense de pentru sectorul particular, facultățile „umaniste". În cazul colegiilor preuniversitare (procent de 90 la sută) se socotește că aportul educației particulare e decisiv azi mai ales în ceea ce privește educația tinerelor fete, întrucît în acest tip de colegii raportul între băieți și fete este de 1,5 la sută — 8,5 la sută.

Discutînd această stare de lucruri, diferiți specialiști japonezi semnalează însă că institutele particulare nu pot face față dezvoltării moderne a învățămîntului, în ceea ce privește ameliorarea condițiilor de studii și cercetarea științifică, în comparație cu institutele de stat. Situația financiară precară a multor institute particulare a determinat o mărire a taxelor de studii și a altor cheltuieli impuse studenților, într-o proporție care depășește cu mult nivelul taxelor din școlile naționale În medie, costul studiului se ridică pentru un student la 250 000 ieni în învățămîntul particular față de 160 000 în cel de stat.

În repetate rînduri s-au propus, pentru depășirea acestor dificultăți, diverse măsuri în vederea sprijinirii școlilor particulare, o politică mai largă de subvenții, măsuri destinate să asigure eficacitatea folosirii subvențiilor etc.

Aspectele deosebite pe care le prezintă învățămîntul superior japonez sînt, în același timp, și în atenția studenților În ultimele luni au avut loc mai multe manifestații studențești în favoarea unei democratizări a universității pe calea extinderii rolului studentului, a autodeterminării și a determinării colective în cadrul „campus"-ului și al problemelor școlare. Această înfățișare aparte a doleanțelor studenților apare deci în strînsă legătură cu structura specifică a învățămîntului în Japonia

Una din modernele clădiri universitare ale Tokyo-ului

(Urmare din pagina a 11-a)

riția conflictului dintre clasele fundamentale, imposibilitatea „spiritului critic", sclavajul rațiunii în slujba tehnicii, aservirea treptată a individului de către colectiv, lipsa a oricărei ieșiri din situația astfel creată, întrețin la Marcuse un pesimism foarte sumbru. Ce putem, totuși, face ? În ce putem, totuși, spera ? Să nu mai existe oare nici o posibilitate de depășire a stărilor de lucruri deja constituite ? Să fim noi oare condamnați la sclavie perpetuă în serviciul propriilor noastre realizări ? După ce ne-a pregătit îndelung pentru aceste întrebări, Marcuse, în **Omul unidimensional,** își permite doar... unele sugestii deliberat romantice. Unica speranță ce ne rămîne privește elementele sporadice de revoltă ale „societății industriale avansate" : grevele studențești, protestul tip hippy, mișcările populației de culoare... „Cînd ei coboară în stradă, fără arme, fără protecție, pentru a cere cele mai elementare drepturi civile, sînt înfruntați cu cîini, cu pietre și bombe, cu închisoarea și cîmpurile de concentrare ; sînt amenințați cu moartea. Forța lor impresionează cu ocazia fiecărei demonstrații pentru victimele legii și ale ordinii".

Pe nesimțite atenția și simpatia cititorului sînt distrase spre niște zone lăturalnice ale mișcării revoluționare, unde acționează mai mult impulsul revoltei decît conștiința de clasă, spre mișcările anarhice, nihiliste, cărora Marcuse le întrevede viitorul cel mai falnic.

Așadar, „societatea industrială avansată" a încetat să genereze forțele care i-ar pregăti negația, depășirea. Totuși, „societatea industrială avansată" produce forțele care îi pregătesc propria negație, propria depășire, dar ele nu sînt cele care duc lupta organizată pentru socialism ci acțiunile de protest „sporadice", mișcările sociale anarhice și nihiliste. Paradoxul poziției teoretice a lui Marcuse, apare în toată splendoarea lui. Același lucru se întîmplă și atunci cînd Marcuse ia în dezbatere problema ideologică. El observă, pe bună dreptate, că societatea capitalistă occidentală de azi, totalitară prin structura ei, se dovedește intrinsec „ideologică". Ideologia capitalistă funcționează, în momentul de față, notează el, nu numai la nivelul **teoriei,** dar și al **producției,** al întregii societăți. Pasul săvîrșit în direcția adevărului îi servește însă lui Marcuse pentru demonstrația, la fel de ingenioasă, dar falsă, a imposibilității ideologiei de clasă astăzi, a „degenerării" ideologiei revoluționare în ideologie burgheză, a sfîrșitului „ideologiilor parțiale" și a începutului „ideologiei globale". Arta lui Heidegger de mînuire a raționamentului, pentru a demonstra — dacă e necesar — fie și imposibilul, pare a fi fost însușită perfect de către Marcuse.

Concepută în spiritul unor influențe contradictorii,

Un filozof la modă:

H. Marcuse

gîndirea filozofică a lui Herbert Marcuse a devenit ea însăși un sistem de contradicții, un sistem filozofic paradoxal, afirmînd, pe toate planurile, și la toate nivelurile, rolul **negației totale.** Cu toate că sîntem paralizați în facultatea noastră de a o nega și depăși — susține filozoful german — nu putem totuși accepta lumea contemporană. Refuzul ei, rațional sau nu, organizat sau nu, va duce la **depășire.** Dar cum să refuzi ceva despre care nu-ți poți da seama că merită refuzat ? În spiritul acestei logici, tinerii „beatles" și „hippy" declară că, prin comportamentul lor **„protestează".** Ei nu știu însă, niciodată, de ce „protestează" și împotriva cui „protestează".

Problema **negației totale** rămîne, la Marcuse, extrem de confuză. Pe autorul **Omului unidimensional** nu-l interesează altceva decît **negația ;** lumea de azi nu ne poate satisface, deci, ea trebuie refuzată.

Însă lumea de azi se împarte în orînduiri sociale diferite. Vorbind despre necesitatea negării „societății industriale avansate", Marcuse pune pe același plan capitalismul și socialismul, atribuind la amîndouă orînduirile aceleași vicii, cu foarte mici diferențe. Coeficientul de confuzie conștientă obținut în rîndurile cititorilor prin cărțile lui Herbert Marcuse, nu pare a fi, astfel, neglijabil.

Evident, prin aceasta, Marcuse îl trădează pe Marx, apărînd indirect capitalismul de cel mai temut critic al lui, de singurul lui negator autentic : socialismul.

Chiar în cadrul societății capitaliste imperativul **„negației totale"** nu prezintă suficiente garanții de acceptare. Negația totală presupune neantizarea unuia dintre opuși. Acest tip de negație se deosebește fundamental de negația dialectică ce presupune „destrucția" doar parțială a negatului, conservarea și afirmarea esenței sale viabile. Numai negația dialectică se identifică cu „spiritul critic", întrucît presupune sinteza superioară dintre negator și negat pe linia a ceea ce acesta din urmă prezintă „pozitiv". Numai negația dialectică implică, progresul, „îmbogățirea", sensul ascendentului și al revoluției. Negația dialectică e depășire a situației prin înțelegerea negatului. Negația totală e depășirea negatului printr-un act de suprimare integrală, a căror consecințe nu pot fi prevăzute. Negația totală implică aventura. Ea poate să însemne și o situație superioară celei anterioare actului negării și una inferioară. Negația totală e anticritică, anarhică și nihilistă. Negația dialectică e „progresistă" și revoluționară.

Mișcările sociale sporadice, inspirate din filozofia lui Herbert Marcuse poartă amprenta tuturor acestor contradicții ale gîndirii sale filozofice. În ciuda numărului impresionant de revendicări juste pe care le agită, ele practică o revoltă „de frondă", ignorînd restul forțelor progresiste existente în cadrul societății capitaliste occidentale, **negînd lumea în totalitatea ei,** postulînd **destrucția integrală, spiritul nihilist.**

Dar, cum remarca odată Victor Hugo : „Ura nu-i inteligență, negatorii nu sînt critici". Acțiunea acestor mișcări ține, astfel, în bună măsură, mai mult de domeniul **aventurii** și mai puțin de domeniul **revoluției.** Așa se explică eșecul și tragedia lor permanentă.

STUDENŢII CUBANI ÎN FAŢA CERINŢELOR PATRIEI LOR

În luna octombrie a.c. dr. docent Radu Portocală, director ştiinţific al Institutului de inframicrobiologie „Ştefan Nicolau" al Academiei Române, a făcut o vizită de schimb de experienţă la Academia de ştiinţe din Cuba.

Domnia-sa a avut amabilitatea să ne împărtăşească unele impresii privind învăţămîntul superior, în special cel medical, din această ţară.

— Condiţiile specifice ale dezvoltării social-culturale şi ştiinţifice a Cubei imprimă învăţămîntului desigur anumite particularităţi. Cum le definiţi în contextul preocupărilor de ridicare a nivelului economic şi de rezolvare a probemei acute a cadrelor de specialitate?

— Statul cuban acordă o atenţie deosebită formării specialiştilor chemaţi, pe de o parte, să înlocuiască pe cei care au părăsit ţara, iar pe de altă parte să răspundă solicitărilor economiei, ştiinţei şi culturii naţionale. După cum aprecia prof. dr. Svarch Natalio, cu care am discutat o serie de detalii privind învăţămîntul medical superior, se impune „fabricarea rapidă de medici". Aceasta nu se traduce însă prin concesii [illegible] superficialităţii. Începerea studiilor medicale, de pildă, este precedată de minuţioase pregătiri. În acest sens este semnificativă organizarea învăţămîntului preuniversitar. După cei şase ani de şcoală primară şi trei de şcoală secundară, care-şi propun o instruire de bază, urmează doi ani de studii preuniversitare, diferite după profilul facultăţii ce-şi propune să urmeze fiecare elev: de ştiinţe, de arte, de litere etc. Elevii de la ştiinţe, de pildă, se pregătesc la matematică, fizică, biologie, chimie, engleză.

— În această situaţie nu este oare prematură opţiunea asupra profesiei?

— Încheierea acestui ciclu şcolar nu dă nici pe departe putinţa de a intra direct într-o facultate. Există într-adevăr unele institute de învăţămînt unde selecţia se face în urma unui examen de admitere. Pentru Facultatea de medicină lucrurile sînt ceva mai complicate. Înainte de admitere, comisii special constituite discută cu tinerii candidaţi, organizează vizite în spitale şi laboratoare pentru a se convinge de pregătirea lor şi de înclinaţia ce o au către profesiunea de medic. Candidaţii care intenţionează să urmeze vreuna din cele trei facultăţi existente (la Havana, Santa Clara şi Santiago de Cuba) trebuie să frecventeze mai întîi, timp de doi ani un institut de ştiinţe fundamentale. La Havana acest fel de institut poartă numele de Victoria de Giron; l-am vizitat şi eu şi mi-a lăsat o impresie excelentă. Examenele foarte severe pe care studenţii le vor da în răstimpul celor doi ani fac să scadă numărul candidaţilor de la 1 500—2 000 în anul I la 600 în anul II.

— Sînt un fel de probe de aptitudini, a căror necesitate o reclamă, tot mai mult învăţămîntul superior modern de pretutindeni.

— Cred că astfel observaţiile asupra candidaţilor pot fi destul de complete, întrucît în aceşti primi doi ani toţi studenţii sînt interni, adică locuiesc în clădirea institutului sau în clădirile înconjurătoare, iar studiile şi chiar viaţa lor particulară sînt organizate de institut. Principalele discipline care se studiază în această perioadă sînt: Anatomia, Fiziologia generală, Fiziologia specială a aparatelor, Embriologia, Histologia, Introducerea în biochimie, Biochimia. Noţiuni de statistică biologică. Obligatorie este educaţie fizică şi militară, pregătirii în această din urmă direcţie acordîndu-i-se o mare importanţă. Astfel, toţi studenţii fac

ALMA MATER XX

parte din batalioane de luptă şi sînt consideraţi militari activi, iar în caz de nevoie sînt gata în primele tranşee să-şi apere patria.

În afară de învăţătură şi activitatea politică şi militară mai există un al treilea domeniu căruia i se dă o atenţie specială: munca agricolă. Timp de 45 de zile anual studenţii îşi aduc o contribuţie serioasă în acest domeniu.

În continuarea studiilor medicale cei care au rezistat selecţiei încep anul III în cinci spitale, foarte bine utilate, ce corespund ca profil clinicilor universitare de la noi. În aceste spitale se ţin cursuri, se fac studii preclinice.

Studenţii au largi posibilităţi de documentare în biblioteci medicale special afectate lor, unde pe lîngă tratatele clasice, pot consulta o serie de cărţi şi colecţii de specialitate recente. Am vizitat o astfel de bibliotecă şi am fost plăcut impresionat găsind în rafturile ei reviste medicale româneşti.

Anul VI este destinat internatului clinic cu stagii la cele mai importante specialităţi: chirurgie, pediatrie, obstetrică, oto-rinolaringologie, stomatologie (deşi independent de aceasta există o facultate de stomatologie). Unii studenţi fac internatul în cîteva specialităţi, alţii — într-o singură ramură („internat vertical"). Dificultăţile cele mai mari se observă la specialităţile de oto-rino, oftalmologie, anestezie, din lipsa cadrelor de îndrumare pentru aceste domenii. La sfîrşitul anului VI, după examenul de internat, absolvenţii devin medici. Toţi sînt repartizaţi la sate urmînd ca într-un răstimp cît mai scurt să se satisfacă treptat reţeaua sanitară rurală în momentul de faţă încă deficitară. După doi ani au de ales între a rămîne să practice în continuare medicina generale în mediul rural sau a se specializa timp de 2—3 ani în clinicile oraşelor mari. Un examen final, cu o teză originală, le aduce titlul de medic specialist.

— Ce aţi remarcat îndeosebi în condiţiile materiale create studenţilor?

— Începînd din anul III regimul de internat al studenţilor nu mai este obligatoriu, dar majoritatea rămîn interni chiar dacă au familia în Havana, putînd astfel să beneficieze în continuare de avantaje foarte mari. Astfel ei primesc gratuit cazare, hrană, îmbrăcăminte şi o mică remuneraţie pe care statul le acordă, făcînd mari eforturi, tocmai pentru încurajarea studiilor superioare. Indemnizaţia creşte în raport cu situaţia familială: dacă sînt căsătoriţi şi dacă au copii. Unii studenţi ocupaseră înainte de începerea facultăţii, un serviciu de stat. Aceştia primesc şi pe vremea studiilor o sumă egală cu cea a salariului avut, sumă ce poartă denumirea de „salariu istoric".

— Cum se studiază ştiinţele sociale la Facultatea de medicină?

— În primii doi ani studenţii capătă cunoştinţe de materialism dialectic şi istoric. Se recunoaşte existenţa pînă nu de mult a unor dificultăţi în acest sens, deoarece studiul filozofiei era rupt de realităţile biologiei medicale. Situaţia este în curs de remediere acum cînd profesorii de filozofie urmează obligatoriu cursuri şi seminarii de biologie, iar profesorii de la specialităţile medicale se instruiesc în filozofie.

— Cum sînt organizaţi studenţii cubani şi ce rol au organizaţiilor lor de masă?

— Profesional sînt împărţiţi în grupe de 30—40 de studenţi, care-şi aleg un şef de grupă. La acest nivel, există o serie de probleme pe care şi le rezolvă ei înşişi, fără amestecul profesorilor. Majoritatea studenţilor fac parte din Uniunea tineretului, iar la intrarea în facultate ei aderă la Uniunea studenţilor. Întrucît există dificultăţi de sincronizare între învăţătură, lucrul agricol şi lucrul politic, studenţii încearcă să intervină discutîndu-le la întrunirile lor periodice care au şi efect de epurare a elementelor ce nu dovedesc străduinţă în vreuna din cele trei direcţii. În genere tinerii cubani, studenţii, participă cu mult entuziasm la activităţile sociale, se însufleţesc şi dovedesc multă seriozitate în ceea ce fac. I-am văzut şi eu defrişînd terenuri în „cordonul Havanei" pentru cultivarea cafelei şi legumelor. I-am văzut de asemenea aruncînd mulţime de flori în ocean la un an de la moartea lui Che în memoria eroului căruia îi poartă o amintire fierbinte.

Interviu realizat de Georgeta RUŢĂ

MAPAMOND STUDENŢESC

STUDENŢII SPANIOLI PE FRONTURILE LIBERTĂŢII

La 20 octombrie a.c. a fost arestat la Madrid romancierul Gonzalo Arias, autorul cărţii „Les Encartelados" („Purtătorii de pancarte"). Vina? A dat viaţă romanului său pe străzile capitalei Spaniei, purtînd două pancarte pe care scria: „Nonviolenţă! În numele poporului spaniol, cer respectuos alegeri libere pentru funcţia de şef al statului". La cîteva minute după arestarea lui Arias, Felix Villameriel, lector la Facultatea de ştiinţe politice din Madrid, a fost arestat pentru un delict similar. Foarte curînd din Madrid s-a anunţat că liderii studenţilor spanioli au alcătuit un plan al acţiunilor revoluţionare pe scară naţională, care vor avea loc în cursul acestui an universitar. Proiectul prevede trei zile de demonstraţii de masă în toate universităţile, pentru reforme universitare, împotriva imperialismului şi în sprijinul cererilor naţionaliste basce. Punctul culminant al realizărilor programului va fi atins în cursul celor trei zile neconsecutive de agitaţie: „ziua controlului studenţesc" va cuprinde demonstraţii sit-in, al căror obiectiv va fi boicotarea „corpului profesoral arbitrar şi incompetent". În colaborare cu alte organizaţii studenţeşti din Europa va fi organizată în ziua antiimperialistă, care va protesta împotriva „penetrării imperialiste a societăţii noastre", penetrare care se materializează în Spania mai ales în prezenţa bazelor americane.

Conducătorii studenţilor spanioli intenţionează să colaboreze cu organizaţiile ilegale ale muncitorilor. Ei şi-au propus să iniţieze o „campanie împotriva represiunilor şi pentru informarea poporului spaniol".

Evenimentele ulterioare vor arăta cum se va desfăşura, practic, lupta studenţimii spaniole pentru afirmarea drepturilor şi libertăţilor sale.

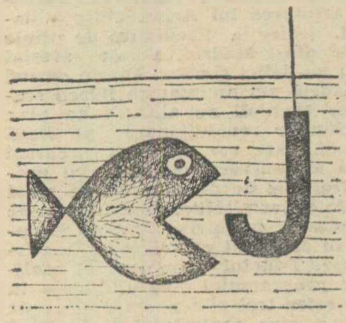
ÎMPOTRIVA OPRIMĂRII STUDENŢILOR

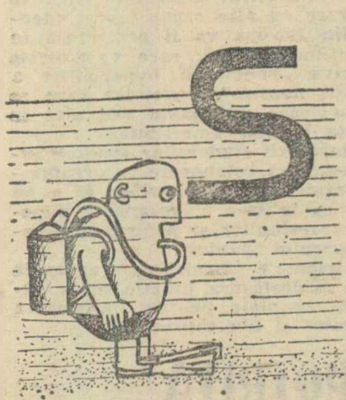
Studenţii new-yorkezi, membri ai organizaţiilor S.R.U. (Studenţii pentru o universitate restructurată) şi S.D.S. (Studenţii pentru o societate democratică) au participat, la sfîrşitul lunii septembrie, la o dezbatere [illegible], care a avut loc la Universitatea Columbia (New-York). Reprezentantul Alianţei Tinerilor Socialişti a declarat: „Sîntem alături de membrii S.D.S. şi de toţi studenţii universităţii Columbia în lupta lor împotriva universităţii burgheze. Universitatea trebuie să fie controlată de către studenţi, aşa cum Harlemul trebuie să fie administrat de locuitorii lui. Oamenii care conduc universitatea îi oprimă pe studenţi în acelaşi fel în care cei care conduc ţara îi oprimă pe muncitori şi pe oamenii de culoare. Vrem libertatea cuvîntului în universitate, după cum vrem libertate pentru Heny Newton şi pentru grupul Black Panthers care luptă pentru controlul comunităţii asupra sectoarelor locuite de negri".

Duşmanul comun al studenţilor — imperialismul

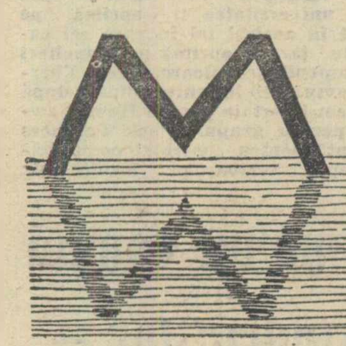
Nu de mult a avut loc la Londra o conferinţă a studenţilor străini, care au protestat împotriva agresiunii americane în Vietnam. La această conferinţă au participat delegaţi ai organizaţiilor studenţeşti din peste 17 ţări, precum şi invitaţi din partea Alianţei Studenţilor Radicali, Mişcării Studenţilor Creştini şi Comitetul Naţional al Studenţilor Comunişti. Participanţii au împărtăşit părerea că duşmanul lor comun este imperialismul şi că o luptă împotriva lui înseamnă o luptă pentru progresul întregii omeniri.

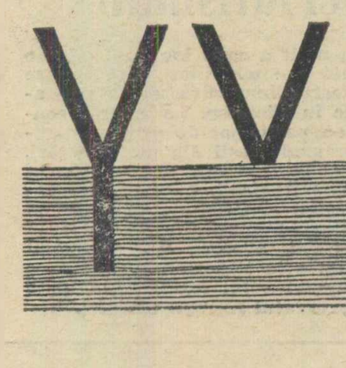
Cinci caricaturi de I. Dogar-Marinescu

Moda şi... politica

Într-unul din numerele trecute prezentam la această pagină cîteva modele curioase de materiale pentru rochii, avînd imprimate, de regulă, un singur desen pe cîte un metru pătrat de pînză : un tigru, un

şarpe, capul actorului preferat etc. Casa de modă occidentală care a lansat pe piaţă asemenea rochii a mers şi mai departe. De curînd au fost văzute pe stradă cîteva tinere fete, îmbrăcate în minijupe de mătase naturală. Curios, dar. mergînd obişnuit pe stradă fetele făceau... politică. Pentru că pe rochia uneia dintre ele

era imprimată lansarea unei puternice rachete strategice, încadrată în chenar negru, iar pe a alteia. o cunoscută poezie antirăzboinică, pe fondul unei palme uriaşe, ridicată pentru a stăvili o ameninţare. Sîntem informaţi că asemenea rochii au mare căutare.

Bere la gheaţă!

Pentru a-şi atrage cît mai mulţi consumatori, un restaurant parizian a adoptat o tactică foarte apreciată : proprietarul localului, mare bucătar şi.. sculptor în orele libere a hotărît să introducă sculptura printre specialităţile restaurantului. Şi nu oricum. ci în... gheaţă. Ingeniosul patron sculptează în blocuri mai mici sau mai mari diverse figurine şi le „goleşte" pe dinăuntru, transformîndu-le în veritabile recipiente. În ele serveşte berea şi vinul, „la litru" sau „la jumătate". fapt care i-a dublat, în lunile de vară beneficiul.

Veveriţa la care îl vedeţi lucrînd în fotografie e destinată unei cantităţi de 2 litri de bere... Chiar dacă, în felul acesta, berea e mai scumpa, cîţi consumatori nu dau cu plăcere chiar şi un franc mai mult pentru o... sculptură bună ?

Criminalitatea este ereditară?

În sîmburele celulei umane în curs de diviziune se observă 23 de perechi de cromozomi caracteristici. Douăzeci şi două dintre perechi sînt identice, indiferent de sexul individului. Dar una dintre perechi, a 23-a. determină sexul. ea rămîne identică la femei şi se diferenţiază la bărbaţi. Aceşti cromozomi sexuali sînt însemnaţi în mod simbolic cu XX la femei şi XY la bărbaţi.

În cursul ultimilor ani cercetările de genetică umană au demonstrat că există indivizi care prezintă anomalii ale cromozomilor sexuali. Una dintre acestea constă în existenţa, la anumiţi indivizi, a unui cromozon Y suplimentar, formula celei de a 23-a perechi fiind XYY.

Primul caz de acest fel a fost descoperit în 1962 ; de atunci au mai fost descoperite şi alte cazuri. Din 1965 s-au început cercetări sistematice la spitalul unei închisori din Anglia şi medicul englez Jacobs a stabilit că existenţa cromozomilor XYY nu implică nici un fel de anomalie în ceea ce priveşte dezvoltarea indivizilor în afară de statura net superioară mediei. Dar s-a stabilit o legătură între anomalia XYY şi anomaliile psihologice : tendinţă spre agresivitate şi chiar crimă.

Se pare că anomalia XYY se află cam doi la mie în ansamblul populaţiei. Acest lucru ar putea pune problema profilaxiei sociale care este foarte delicată de rezolvat căci în marea lor majoritate purtatorii acestei anomalii (care nici nu bănuiesc acest lucru) sînt de obicei normali din punct de vedere intelectual şi nu comit nici un delict...

Mobile noi şi sigur... uşoare

Mobilele din material plastic sau din cauciuc care se umfla cu ajutorul unei pompe de bicicletă sau chiar cu gura sînt ultima modă lansată de arhitecţi în Franţa. Aceste mobile extrem de uşoare sînt de multe ori transparente. „Ele nu împiedică nici privirea, nici mişcarea", explică Quasar Khanh, unul din arhitecţii inventatori, care speră ca preţul lor de vînzare să ajungă suficient de accesibil încît să-ţi poţi schimba mobilierul unei case la cel mult trei ani.

Einstein zîmbind

Aflat în vizită la nişte amici, Einstein observă, în momentul în care se îmbrăca să plece spre casă, că începuse o ploaie puternică. Întrucît refuză să mai rămînă i se propuse să ia o pălărie.

— De ce ? — întrebă Einstein. Ştiam că va ploua şi tocmai de aceea nu mi-am luat pălăria. E clar că ea se usucă mai greu decît părul meu.

★

Pe cînd Einstein era la începutul carierei sale, soţia marelui savant fu solicitată să-şi spună părerea despre acesta.

— Soţul meu e un geniu — răspunse ea. Ştie să facă absolut totul, în afară de bani.

★

Rugîndu-l pe Einstein să o sune la telefon, o doamnă îl preveni că are un număr dificil de reţinut : 24361.

— Nu văd ce e dificil, spune Einstein. De două ori 12 şi apoi 19 la pătrat.

★

Mi-e foarte greu să-mi găsesc un ajutor, i se plînse într-o zi Edison lui Einstein. S-au prezentat pînă acum numeroşi amatori, dar nici unul nu îndeplineşte condiţiile.

— Care sînt aceste condiţii, întrebă Einstein.

— Să răspundă la aceste întrebări — spuse Edison şi-i întinse o listă întreagă.

Einstein citi : „Cîte mile sînt de la Chicago la New York ?" şi răspunse : Trebuie să consultăm un mers al trenurilor. Apoi : „Din ce se fabrică oţelul inoxidabil ?". Asta se poate afla dintr-un tratat de metalurgie !

Parcurgînd şi celelalte întrebări, Einstein îi spuse în final lui Edison : Ca să nu vă pun în situaţia de a mă refuza, îmi retrag singur candidatura.

★

Fiind într-o seară invitat la Marie Sklodowska-Curie, Einstein observă că două fotolii din imediata lui apropiere rămăseseră goale.

— Vă rog să luaţi loc lîngă mine, se adresă el zîmbind gazdei. Altfel îmi voi închipui că mă găsesc la Academia din Prusia.

★

Mare admirator al filmelor lui Charlie Chaplin, Einstein îi scrise : Filmul dv. Goana după aur este pe înţelesul tuturor şi consider că veţi deveni un om însemnat. Einstein.

Creatorul lui Charlot răspunse : Eu vă admir şi mai mult. Teoria dv. a relativităţii nu e înţeleasă de nimeni. Cu toate acestea aţi şi devenit un om însemnat. Chaplin.

Fosile vii la antipozi

Un biolog afirma că fauna terestră se repartizează în două regiuni : în Australia şi în restul lumii. Aceasta este desigur o butadă. Dar în Australia zoologii au descoperit cîteva specii de fosile care mai trăiesc încă.

Astfel s-au găsit două colonii de potoroo, care fusese semnalat într-un singur exemplar între 1913 şi 1958. De asemenea, s-au redescoperit două specii de marsupiale (leadbeater possum şi dibbler) despre care se credea că au dispărut.

Un alt exemplu este acela al unui animal lung de 26 cm. (Parma Wallaby), asemănător cangurului, care nu mai fusese văzut din 1932.

Dar cu totul remarcabilă poate fi considerată descoperirea animalului tuataras — singurul reprezentant în viaţă al unei grupe de reptile foarte răspîndită acum 200 milioane de ani.

Să ascundă oare aceste exemplare vreun mister al evoluţiei speciilor ?

Rocada mumiilor

Doi egiptologi de la Universitatea din Michigan au făcut o descoperire senzaţională. Cercetînd împreună cu colegii de specialitate de la Universitatea din Alexandria evoluţia craniofacială a populaţiei

din Valea Nilului au realizat radiografii sistematice şi asupra mumiilor. Spre surprinderea lor mica mumie a prinţesei Moutemhit (moartă puţin timp după naştere) — fiica reginei Makeri lîngă care fusese aşezată şi a faraonului Painetchem I (anul 1 000 î.e.n.) s-a dovedit a fi scheletul unei maimuţe. Cine a înlocuit corpul prinţesei cu cel al unei maimuţe şi de ce, rămîne deocamdată şi pentru egiptologii dornici de clarificare un mister demn de un roman poliţist.

CUPE ! — surpriză —

ORIZONTAL :

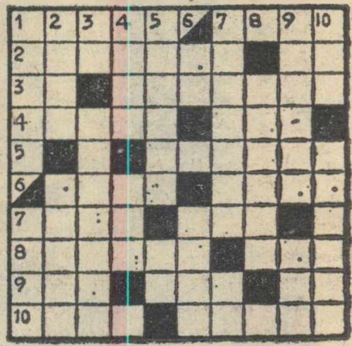
1) SPINARE — A BRĂZDA ; 2) SCRIITOR FRANCEZ (Louis) — ALFA ; 3) Notă muzicală — APARATE CARE EMIT ŞI RECEPŢIONEAZĂ UNDE ELECTROMAGNETICE — Reflectate de un obiect ; 4) ACEASTA — A iubi (înv.) : 5) Rucsac ; 6) ACELA — INTRĂ ÎN REFREN : 7) Insulă în Indonezia — La stînga ; 8) OPERĂ MILANEZĂ — Bani ; 9) Soi de peşte (reg.) — În afară — Bold : 10) MARGINEA DE SUD-EST A PENINSULEI KOLA — BUTOI PE ROŢI.

VERTICAL :

1) VINE DE LA OCNĂ — PREFIX PENTRU EGALITATE ; 2) NU-I BUNĂ — SALCÎM (reg.) ; 3) EI ! — CÎMPII CU IERBURI ÎNALTE, ÎN ZONA TROPICALĂ ; 4) LIVADĂ (reg.) — Fluviu în Asia ; 5) Privitoare la agricultură — PRIMA LITERĂ ; 6) În goană ! — Vas de lemn, cu coadă ; 7) Liniştit (muz.) — Cută ! : 8) Mai marele mării ; 9) BRĂZDATĂ — Judecător în infern ; 10) PRIMELE VOCALE — PLUMB.

Dicţionar — OAN, TER, RAT, LAL, EAC

Ion SANDU

PREUNIVERSITARIA

Scrisoare din universitate

Mîna de ajutor pe care o dau la editarea unei publicaţii şcolare a Liceului „Spiru Haret" mi-a prilejuit cunoştinţa cu o seamă dintre paginile de început ale celui ce este cunoscut astăzi la noi şi pe atîtea alte meridiane drept Mircea Eliade, scriitorul, filozoful, omul de cultură, profesorul. Toate aceste pagini au fost publicate în vechea serie a „Vlăstarului", revistă care dacă ar fi găzduit numai debutul lui Mircea Eliade şi al atît de delicatului poet Ion Ciorănescu, mort după cum se ştie aproape adolescent, şi tot ar fi meritat cinstea ce i-a făcut-o G. Călinescu consemnînd-o în monumentala sa Istorie a literaturii române de la origini pînă în prezent. Ele mi-au fost puse la îndemînă de profesoara de limbă şi literatură română, Georgeta Atanasiu, neobosita şi distinsa animatoare a noii serii a „Vlăstarului".

Dintre numeroasele fragmente, cronici, eseuri, breviare ştiinţifice şi literare, toate atestînd registrul atît de larg al preocupărilor majore de cultură ale adolescentului Mircea Eliade, risipite în numerele pe mai mulţi ani ale revistei, m-am oprit asupra cîtorva fragmente din proza cu titlul de mai sus, fiindcă acest mesaj pe care elevul devenit student îl adresa prin revista în care debutase colegilor săi din anii mai mici mi se pare a-şi păstra la [illegible] viabilitatea. După ce evocă liceul ca [illegible] în care rămîne „floarea înfloririlor anilor sufleteşti, miezul cel mai cald al adolescenţei la care se întorc aducerile aminte, rodul cel mai greu al neliniştilor", studentul de atunci îşi împărtăşeşte aceste memorabile gînduri cu privire la epoca de o inestimabilă însemnătate pentru formarea viitorului om de cultură.

N. S.

„Noi am vieţuit în liceu cu gîndul la universitate.

Greşit. Viaţa de elev trebuie vieţuită pentru ea însăşi. Cuprinde, doar, cei mai frumoşi ani şi cei mai rodnici din răstimpul ce precede închegarea personalităţii, culme către care toţi ne îndemnăm, culme care va împodobi maturitatea şi pe care nu toţi sînt ursiţi s-o dorească.

Nu trebuie să amînaţi fericirile, lupta, străduinţa, biruinţa, pentru universitate.

Veţi afla că sfertul de coală tipografică pe care se adună semnături şi care se obişnuieşte a se numi diplomă nu schimbă nimic din rosturile, preocupările şi valorile sufletului. Dacă nu învăţaţi să adînciţi ceea ce efervescenţa voastră lăuntrică vă încordează să adînciţi — veţi păşi în Universitate cu paşii unui tînăr bine dispus. Liceul e acea perioadă latentă de gestaţie, de coacere, în care timp plămădeala adună fermenţi, asimilează metode, caută frămîntarea maeştrilor cu oase tari. Cele dintîi cruste se oţelesc şi se sparg, neîncăpătoare în liceu ; de ce vă gîndiţi la universitate ? Cine n-a îndurat, opt ani, munca mediocră de asimilare, de ingurgitare metodică a cunoştinţelor, cine n-a întovărăşit această exemplară funcţie cu sînge din sîngele lui, cu lacrimi, cu suflet, cu carne — acela va privi Universitatea ca un five-o'clock. Nici o cunoştinţă nu rodeşte în Universitate dacă liceul a însemnat pentru ea premii, sport sau idile. Asupra celor dintîi poate sînt de vină şi profesorii, nu profesorii noştri, ci cei bătrîni, care scuteau pe sîrguitori de spartul lemnelo[illegible] dăruiau deslegătorilor de enigmatice probleme felii de [illegible]vleac fiert.

Asupra sporturilor nu pot fi învinuiţi decît factorii contemporaneităţii. În ceea ce priveşte idilele, ele sînt trimise de sus şi, ca atare — tabu.

Numai după ce ai cunoscut Universitatea înţelegi cîte lucruri bune ai pierdut în liceu pentru că ai dispreţuit învăţătura. Dar, aici, intrăm în probleme grave. Rămîne de lămurit ce trebuie să înţelegem prin cultură, de ce speţă e cultura liceului etc. Cultura e, în orice caz, experienţă lăuntrică. Iar din motive prea cunoscute — numai puţini pot experimenta, pot transfera în fapt sufletesc, în realitatea afectivă, cunoştinţa brută expusă în manual sau de pe catedră. Paralel cu ceea ce numim cultură didactică, trebuie să se dezvolte cultura autodidactă — cunoscută şi sub numele impropriu de cultură generală.

Iată-ne ajunşi prea departe. Dar de aici ce rezultă ? Să îndepărtaţi focul, sentimentalismul, adorabila pierdere de timp, somnul de zece ceasuri — pentru a împlini munca crudă de bibliotecă ? Nu. Eu mă prind să călesc din oricare dintre prietenii mei, acum în liceu un temut erudit şi clarvăzător al sentimentelor, un savant şi un gînditor, numai **cu cinci cărţi pe an.** Există în jurul nostru cărţi care trebuie citite de patru ori. Veţi spune : ne tîmpim. Deloc. Scutiţi, însă, lectura de o sută de cărţi care spun acelaşi lucru sau cam acelaşi lucru, sau lucruri ce nu sînt decît derivări, comentarii, completări şi care pentru că n-aţi cetit cartea centrală de patru ori şi n-aţi meditat pe fiecare pagină — vi se par noi.

Cei care se angajează, ajunşi la Universitate, în trudnica şi răsplătita muncă de creaţie regretă anumite lacune. Ştiţi ce fac ? Se dau la fund. Petrec luni cercetînd, meditînd, consultînd cărţi de mult închise. Numai astfel împlinesc goluri stînjenitoare. În desele mele întîlniri cu prietenii din liceu am observat cu oarecare strîngere de inimă, — pentru că lipsurile generaţiei mă lovesc întîi pe mine care i-am publicat apologia — lipsuri în cultură şi insuficienţe în judecarea lor. Ştiu că la Universitate, dacă vor să-şi lege numele — Unamuno, Unamuno — de vreo sarcină bine sfîrşită, vor trebui să se dea la fund. Dar aceasta nu e întotdeauna lesnicios lucru, şi nu fiecare poate să-l împlinească. Îmi amintesc ce tristă ni s-a părut toamna şi iarna celui dintîi an universitar ; dimineţi reci în care învăţam germana, ignorată în liceu din pricina multor romane inutile. Sau primăvara aceluiaşi an, sfîrşită alături de o umilă geometrie, după care Poincaré, Timens şi Expunerea cunoştinţelor matematice a lui Theon din Smirna îmi erau întru totul accesibile.

Prietenii mei din liceu mai au destulă vreme să ţeasă cu texte săpăturile pe care neglijenţa lor le-a tolerat în cultura personală. Nu le cer mult : numai cinci cărţi în jurul cărora vor trebui să mediteze, să încerce raţionamente largi, să memoreze nume şi bibliografii, să adune note, să facă extrase, rezumate, critici, cinci cărţi pe an, alături de atîtea romane bune pentru dudui şi convalescenţi...

—Aşadar, cinci cărţi pe an : şi de la mine noroc."

UNIVERSITATEA CRAIOVA

Înfiinţată în toamna anului 1966, Universitatea craioveană, cea mai tînără din ţară, a căpătat deja o tradiţie şi un nume în viaţa studenţească a ţării.

Clădirea modernă din strada Al. Cuza 31 are amfiteatre spaţioase, laboratoare elegante, dotate cu aparatura corespunzătoare, care asigură condiţii excelente de pregătire celor peste patru mii de studenţi.

Universitatea cuprinde nouă facultăţi: Facultatea de matematică (cu secţia Matematică), Facultatea de chimie (secţia Fizică-Chimie), Facultatea de ştiinţe economice (cu secţiile: Economia industriei, Economia agriculturii şi Evidenţa contabilă), Facultatea de filologie (secţia de Limbă şi literatură română — secundar o limbă romanică), Facultatea de electrotehnică (secţiile : Maşini şi aparate electrice şi Automatică — cursuri serale de 6 ani), Facultatea de agricultură (secţia Agricultură) şi Facultatea de horticultură (secţia Horticultură), toate cu durata cursurilor de 5 ani. Acestora li se adaugă cele două facultăţi ale Institutului pedagogic — Facultatea de istorie-geografie şi Facultatea de ştiinţe naturale — cu durata de studii 3 ani.

Numărul mare al candidaţilor la concursul de admitere a permis o triere exigentă a acestora, aşa încît în anul I al facultăţilor au intrat promoţii din ce în ce mai bune.

Din discuţiile cu doi profesori ai Universităţii spicuim cîteva lucruri care pot fi folosite ca recomandări de către viitorii candidaţi.

Conf. dr. Nicu Vintilă, decanul Facultăţii de electrotehnică, vorbind despre importanţa acestei facultăţi, în special a secţiei Automatică (o secţie similară există numai la Bucureşti), semnala că dificultăţile la admitere s-au ivit mai ales la proba scrisă a examenului de matematică (aproape o treime din candidaţi au obţinut note sub limită la această probă) fiind evidente lacunele în pregătirea practică — efectuarea exerciţiilor.

Prodecanul Facultăţii de agricultură, conf. Nicu Marin, sublinia acelaşi lucru menţionînd că în arhiva Universităţii există teze extrem de slabe de tipul aceleia în care un candidat scria despre Familia Rosaceae — „dăunători pentru agricultură şi pomicultură" — confundînd probabil cu rozătoarele.

Aceste sublinieri reprezintă un semnal de alarmă, o invitaţie la atenţie deosebită pentru candidaţi.

Consultaţii la matematică (III)

Geometria analitică în ajutorul geometriei sintetice

În scopul rezolvării unor probleme de geometrie sintetică se folosesc adesea construcţii ajutătoare sau trebuie observată o anumită relaţie între elementele figurii geometrice considerate. Nu însă întotdeauna se poate realiza acest lucru cu uşurinţă sau în mod firesc. În consultaţia de azi voi arăta cum pot fi observate aceste lucruri cu ajutorul geometriei analitice.

Să presupunem că se dă pentru rezolvare prin metodele geometriei sintetice *următoarea problemă :*

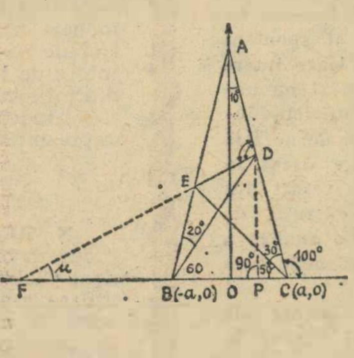
Se consideră un triunghi isoscel BAC, avînd unghiul A = 20° şi unghiul B = unghiul C. Prin B se duce dreapta BD (D fiind situat pe AC) care determină împreună cu AB un unghi de 20° iar prin C se duce dreapta CE (E fiind situat pe AB între A şi B) care împreună cu AB face un unghi de 30°. Să se determine unghiul EDA.

REZOLVARE

a) Metoda sintetică. *Observ că triunghiurile AEC şi BED au cîte un unghi egal, unghiul A = unghiul EBD. Dacă voi reuşi să arăt că*

$$\frac{BE}{BD} = \frac{AE}{AC}$$

atunci cele două triunghiuri sînt asemenea şi unghiul EDB = unghiul ECD = 30° şi problema este rezolvată.

Din modul cum am construit dreptele BD şi EC rezultă BD = AD şi BE = BC.

Să exprimăm acum segmentele BE, BD şi AE în funcţie de AC. Din triunghiul AOC avem OC = AC sin 10° şi deci BE = 2 AC sin 10°.

Din triunghiul CPD (DP perpendicular BC) avem DP = DC sin 80° = (AC — BD) sin 80° iar din triunghiul BDP avem DP = BD sin 60°, adică

$$BD = \frac{AC\ \sin 80^\circ}{\sin 60^\circ + \sin 80^\circ} = \frac{AC \cos 10^\circ}{2 \sin 70^\circ \cos 10^\circ} = \frac{AC}{2 \sin 70^\circ}$$

Observăm că AE = AB — BE = AC — BE = AC (1 — 2 sin 10°) = 4 AC sin 10° cos 20° şi deci

$$\frac{BE}{BD} = 4 \sin 10^\circ \sin 70^\circ \text{ iar } \frac{AE}{AC} = 4 \sin 10^\circ \cos 20^\circ = 4 \sin 10^\circ \sin 70^\circ$$

şi cele două rapoarte sînt egale. Avem prin urmare unghiul EDB = 30° şi unghiul EDA = 180° — unghiul EDB — unghiul BDC = 180° — 30° — 40° = 110° şi problema este rezolvată.

Există bineînţeles şi alte căi de rezolvare dar toate au acelaşi element comun : momentul iniţial este artificial, nefiind impus în mod direct de datele problemei. Se poate astfel ca cineva suficient de pregătit să nu reuşească „să vadă" acest moment şi în consecinţă să nu rezolve problema. Pentru a ieşi din impas vom folosi cunoştinţele de geometrie analitică.

b) Metoda analitică. *Alegem sistemul de coordonate determinat de BC ca axă Ox şi de înălţimea din A ca axă Oy. Punînd B (— a, o) şi C (a, o) avem*

$$\begin{array}{l} (AC) \\ (BD) \end{array} \begin{cases} y = -(x-a)\,\mathrm{ctg}\,10^\circ \\ y = \sqrt{3}\,(x+a) \end{cases}$$

$$\begin{array}{l} (AB) \\ (CE) \end{array} \begin{cases} y = (x+a)\,\mathrm{ctg}\,10^\circ \\ y = -(x-a)\,\mathrm{ctg}\,40^\circ \end{cases}$$

Rezolvînd cele două sisteme obţinem :

$$D\left(\frac{a}{2\cos 20^\circ},\ 2a\sqrt{3}\cos 40^\circ\right),$$

$$E\left(-\frac{a}{2\cos 40^\circ},\ 2a\cos 10^\circ\right)$$

şi deci :

$$\mathrm{tg}\, u = m_{DE} = \frac{4(\sqrt{3}\cos 40^\circ - \cos 10^\circ)\cos 20^\circ \cos 40^\circ}{\cos 40^\circ + \cos 20^\circ} = \frac{1}{\sqrt{3}}$$

De aici rezultă că unghiul u (vezi figura) este 30°. Observăm că unghiul FBD = unghiul FBE + unghiul EBD = 100° + 20° = 120° şi deci unghiul EDB = 30°. Acum se vede imediat că triunghiurile AEC şi BED sînt asemenea şi avem o indicaţie precisă asupra punctului de pornire în demonstraţia iniţială. Deoarece s-a atras atenţia la început că problema trebuie rezolvată sintetic, metoda analitică va fi folosită în acest caz nu pentru demonstraţie ci pentru sugerarea ideii de la care se porneşte folosind metoda indicată.

Exerciţii : *Să se găsească şi alte posibilităţi de rezolvare a problemei de mai sus.*

Lector D. SMARANDA

CRONICA MICROBISTULUI

SĂPTĂMÎNA

E toamnă iar, și săptămîna sportivă e tot mai aglomerată. Microbistul care se respectă o ia de lunea și toată săptămîna îi merge bine... pînă duminică. În această zi „liberă“, omul se scoală dis-de-dimineață, poate chiar mai devreme decît dacă ar pleca la lucru, dar se găsește în situația de a nu putea fi prezent în același timp în toate locurile care l-ar atrage și, atunci, ca să nu pățească precum legendarul „personaj“ al lui Buridan, închide ochii și o pornește: spre stadion ori spre sală, la patinoar sau la ciclocros. Eu mi-am ales itinerarul nu atît după gustul propriu cît, mai cu seamă, după preferințele bănuite ale cititorilor...

Miercuri, evident, nu puteam lipsi de la marea confruntare prietenească dintre soccerul nostru și cel englez. Se înțelege că draw-ul m-a bucurat și pe mine nespus, atît pentru raza de lumină care a adus-o într-o adevărată împărăție a întunericului, cît și pentru confirmarea că fotbaliștii noștri (minus Dobrin) pot juca bine, însuflețit și dezinvolt, dacă lasă la cabină complexele și complexații. Ce este al lor este al lor, dar nici nu cred că este bine — pentru ei și pentru fotbalul nostru — să umblăm cu busuiocul și să ne îmbătăm cu apă de trandafiri, greșeală în care se pare că au căzut unii gazetari. Rubrica noastră se intitulează așa cum se intitulează, și ar fi poate normal ca un microbist să judece cu mintea înfierbîntată. Fac totuși efortul de a-mi păstra sîngele rece. Decît să rețin tămîierile, rețin mai degrabă înțelepciunea unui alt confrate care ne aducea aminte că la noi, după un meci mai acătări, efuziunile entuziaste apar ca ciupercile după ploaie, dar să nu uităm că sînt și ciuperci otrăvitoare. Nu putem uita, nu trebuie să uităm, că a fost o întîlnire totuși amicală, un reușit antrenament cu tema „Cum nu trebuie tras pe spațiul porții“, că mondialii au jucat serios doar în careul lor, poarta noastră nefiind pentru ei nici măcar un punct de atracție turistică, iar echipa română a arătat mai mult entuziasm decît concepție tactică, și înlocuirea lui Dobrin cu Domide — care se impunea încă din primele 45 de minute — a fost „văzută“ de antrenor abia după ce i-a „suflat-o“ tribuna a II-a. În ceea ce privește cronica din numărul trecut, n-am a spune decît că „E pur si muove“... Antrenorul naționalei de-aș fi fost, meciul egal cu Anglia mi-ar fi ajutat și mie... să mă învîrtesc pentru încă alte cîteva luni la federație.

Joi seara am luat drumul sălii „Floreasca“. Mă interesa partida feminină de handbal cu naționala R.F.G., dar doream să văd, în meciul următor, și cum va evolua baschetbalista Ecaterina Vogel. (În recentul turneu din Franța talentata noastră internațională nu fusese cea mai în formă, cum mă așteptam, din cauza lui Savu Alin: toată ziua îi scria și se gîndea numai la el, iar noaptea îl visa în cele mai îngrozitoare chipuri — ba că se îngrășase prea rău, ba că plîngea ori rîdea prea mult, ba că nu mai e frumos ș.a.m.d.). Handbalistele m-au dezamăgit, iar Vogel a arătat că, dacă-și știe logodnicul în tribună, n-are concurentă la titlul de cea mai bună jucătoare de pe teren. În schimb, am auzit ceva ce mintea mea refuză să priceapă. Două handbaliste de la Timișoara — Elisabeta Simo și Cristina Metzerad — au fost convocate la „lot“, unde ar fi trebuit să rămînă pînă aproape de sfîrșitul lunii decembrie. Fetele însă au rugat să fie lăsate acasă de data aceasta și au adus în acest sens cel mai mișcător argument cu putință: sînt în clasa a XII-a, intenționează să candideze la o facultate grea și două luni de zile de absențe de la școală nu le-ar mai putea recupera în bune condițiuni. Se spune că Federația de handbal n-ar dori să ia în considerație argumentul și ar intenționa să le suspende pe cele două neascultătoare. Cred că-s basme: refuz să cred că, în timp ce toată țara învață, și are datoria să învețe, se mai pot găsi oameni gata să sancționeze doi copii care renunță de bună voie la tentațiile unor călătorii în străinătate pentru a nu lipsi de la școală într-o perioadă hotărîtoare în viața lor. Să nu uităm că, totuși, avem un sport de amatori, că respectivele competiții de handbal sînt amicale și, mai ales, că mai avem și alte îndatoriri nu numai aceea de a obține, oricum, niște rezultate!

Sîmbătă am fost și la niște competiții cenușii, dar ziua mi-a fost marcată altfel: cineva mi-a înmînat primul număr al revistei Institutului de mine din Petroșani, care deschide, în pagina de sport, o cronică a microbistului. Mersi de atenție, mersi de cuvintele calde pe care mi le adresează proaspătul meu confrate — pe nume Nicolae Lobonț — și mersi de critică; petroșănenii mă învinuiesc de subiectivitate și partinitate (probabil au vrut să spună părtinire). Înțeleg reproșul în sensul că nu am scris niciodată despre studenții sportivi din Valea Jiului, și-mi recunosc vina, dar nu le doresc viitorilor mineri să ajungă vreodată să aibă nevoie de ajutorul „Vieții studențești“, cum au pățit fotbaliștii de la Politehnica București. Oricum, salut cu sinceră bucurie noua surată și anunț oficial că primesc întrecerea.

Duminică, nu mai e nevoie s-o spun, am mers iar la fotbal. Clujenii au jucat organizat și spectaculos pînă la pauză, dar n-au avut șansa să înscrie. Apoi au primit prea ușor un gol și au cedat definitiv în fața șuturilor și faulturilor plăieșilor din Ștefan cel Mare. După 2—4 și 0—5 era timpul să cîștige și dinamoviștii măcar cu 3—0. Favoriții noștri au pierdut partida, dar și-au cîștigat multe simpatii în Capitală, pentru că au apărut pe străzi purtînd pe cap tradiționalele și simpaticele șepci roșii. Tot s-au impus cu ceva!

G. MITROI

„Salva de onoare“ a Ioanei SOARE

PERFORMANȚE DE NIVEL MONDIAL ÎNTR-UN CONCURS ANONIM

În Capitală s-a disputat, între 6 și 8 noiembrie, un concurs internațional de tir în care Selecționata studențească a țării noastre a avut ca parteneră puternica reprezentativă a clubului Honved din Budapesta. Concursul a scos în evidență forma bună a celor mai mulți dintre țintașii studenți care, deși puțin „rodați“ în întreceri de anvergură, au obținut performanțe valoroase, unele de-a dreptul excepționale.

Astfel IOANA SOARE, componentă a clubului Arhitectura, a depășit cu 4 puncte recordul național în proba de armă standard 60 focuri culcat, realizînd 599 de puncte din 600 posibile! Deși nu întrunește condițiile de omologare, recordul Ioanei Soare reprezintă totuși o egalare a celei mai bune performanțe mondiale deținute de americanca Thompson.

O performanță la fel de valoroasă a obținut și GH. VASILESCU, care, cu 599 puncte din 600 posibile, a egalat recordul național în proba de armă liberă calibru redus 60 de focuri culcat. Rezultatul său, de asemenea neomologabil, depășește cu 1 punct actualul record mondial.

Reprezentanții noștri au ieșit învingători în toate probele individuale, cîștigînd și cinci din cele opt probe pe echipe. Cu rezultate bune au cîștigat I. Olărescu și Aurelia Schaffer probele de armă standard 3 x 20 focuri, L. Giușcă la pistol calibru mare și M. Iuga la pistol viteză. Remarcabilă a fost organizarea asigurată de clubul Arhitectura (minus popularizarea), ca și eforturile depuse în acest sens de antrenorii Gh. Paladescu, M. Baia și S. Papură.

Acest succes net în fața unor țintași cu renume pe plan internațional este de natură a ne oferi, pe lîngă o reală satisfacție, și viziunea unor fațete mai întunecate ale tirului nostru studențesc. Ne referim la carențe mai vechi, pe care le semnalam într-un articol apărut în primăvara acestui an, articol la care nu am primit nici pînă azi un răspuns. E vorba, în primul rînd, de numărul extrem de redus al secțiilor de tir în centrele universitare. Așa se face că actuala selecționată studențească se bazează pe aportul a numai trei cluburi, toate bucureștene (Arhitectura, I.E.F.S. și Construcții), participarea provinciei fiind pur simbolică (trei țintași mediocri de la Institutul pedagogic Oradea). Cu toate că tirul este foarte îndrăgit de studenți, dezinteresul cluburilor îi duce pe aceștia în situația să țintească în veverițele de tablă din gheretele de bîlci!

Nici în cluburile în care e practicat, sportul calmului și preciziei nu beneficiază de condițiile optime la care ne-am aștepta, avînd în vedere raportul net favorabil în care se află performanțele țintașilor studenți față de rezultatele obținute la majoritatea celorlalte discipline sportive.

Considerăm că nici Federația română de tir nu reușește — deși se pare că încearcă — să facă tot ce se poate face în scopul răspîndirii acestui sport în mediul studențesc, de unde au apărut (dar sporadic și spontan) numeroase elemente de certă valoare internațională (Olărescu, Giușcă etc.), și nu angrenează cluburile studențești în suficiente întreceri internaționale. Sperînd că de această dată vorbele noastre vor merge drept la țintă, propunem ca Direcția de resort din Ministerul Învățămîntului și Federația de tir să organizeze cît de curînd o analiză a tirului universitar, urmată de măsurile care se impun.

Pentru ca măcar salvele de onoare ale sportului studențesc să nu mai răsune în anonimat...

Ov. PĂUN

CIVILIZAȚIA SPORTULUI

Ce i-a plăcut domnului Follows mai mult decît meciul România-Anglia

Pericolul de a exagera în rîndurile care urmează e anulat de împrejurarea că semnatarul acestor rînduri se numără — lucru ce-i face și cinste și plăcere — printre obișnuiții Casei de cultură a studenților din București. Micile discuții despre fotbal cu așa de inimoșii, de explozivii și de bine informații „proprietari“ ai casei, în seri de iarnă sau de plin sezon, au devenit pentru mine mult așteptate.

Bucuria mi-a fost iarăși mare cînd un telefon mi-a anunțat pentru dimineața lui 6 noiembrie o revedere cu dragii mei amici din Calea Plevnei: era prima noastră regăsire în noul an universitar, trecuseră destule săptămîni de cînd nu-i mai văzusem și noutatea anunțată de gazde, că vom reasista — cu ajutorul imaginilor filmate — la finala din anul acesta a „Cupei campionilor europeni“, mărea interesul meu. Ca de obicei, cînd e vorba despre fotbal, numărul prezenților, agitația și discuțiile erau la cel mai înalt diapazon. Dar, curînd aveam să constat că nu era vorba despre unul dintre obișnuitele „Cockteiluri fotbalistice“...

Pauza meciului și aceea acordată tehnicianului de la aparatul de proiecție au coincis în mod fericit. În acest răgaz, studenții bucureșteni l-au primit în mijlocul lor pe dl. Denis Follows — secretarul general al Federației de fotbal din Anglia — cel care făcuse cadoul ne[illegible]at reprezentat de pelicula victoriei lui Bobby Charlton și alor lui [illegible] lui Eusebio et comp. L-a însoțit în această vizită tovarășul Mircea Angelescu, președintele Consiliului U.A.S.R., vicepreședintele Federației de fotbal. Din scurta alocuțiune a președintelui lor, studenții au aflat că oaspetele a deținut, în anii 1932—1935, funcția de președinte al Uniunii Naționale a Studenților Britanici. Acum, dl. Follows conduce, ca principal factor executiv, Federația de fotbal a Angliei și de numele său sînt legate excelenta organizare a Campionatului Mondial 1966, ca și multe dintre succesele pe planul organizării, după un tipar modern, a acestui sport în întreaga insulă. În acțiunea de realizare a unor contracte cît mai dese între fotbaliștii români și englezi, contribuția secretarului general al forului de specialitate este de primul ordin.

În cuvintele adresate sutelor de studenți prezenți în sală, oaspetele englez a mărturisit emoția resimțită la această întîlnire cu studenții Bucureștiului. El a amintit că în 1935 — împreună cu un grup de studenți — făcea o călătorie în România. Era prima sa călătorie peste hotare. „Astăzi, după ce am vizitat aproape întregul glob, pot să vă spun că acel voiaj rămîne cel mai frumos din viața mea. Probabil și pentru că a fost primul, dar nu numai pentru asta. Revăzînd România în vara acestui an și acum, cu ocazia meciului dintre echipele României și Angliei, sînt tot mai cucerit de ospitalitatea românilor și de admirabila lor țară — mărturisea dl. Follows. Mai departe, invitatul studenților bucureșteni și-a exprimat speranța că legăturile dintre sportivii și tineretul celor două țări se vor dezvolta și mai mult. Încheind, secretarul general al Federației de fotbal engleze a mulțumit în cuvinte calde pentru primirea așa de atentă de care s-a bucurat la Casa studenților. Aplauze susținute au însoțit cuvintele pline de emoție ale oaspetelui.

Obligațiile profesionale m-au readus în fața domnului Follows în seara acelei zile de 6 noiembrie. Subiectul principal l-a constituit meciul la care asistasem cu puțin timp înainte. După ce și-a încheiat considerațiile tehnice am avut bucuria martorului ocular, cînd dl. Follows relata unuia dintre conducătorii delegației engleze despre minunatele clipe petrecute dimineața, în mijlocul studenților bucureșteni. El descria atmosfera tinerească, entuziastă și caldă din marea sală de spectacole și încheia așa: „Știi, dragul meu, cît mă pasionează fotbalul! Ei bine, trebuie să-ți spun că meciul ocupă locul doi în impresiile cu care mă întorc de la București. De o mie de ori mai mult mi-au plăcut minutele din mijlocul studenților, fiindcă am trăit alese clipe de satisfacție spirituală, fiindcă, dacă vrei, m-am simțit și eu întinerit cu cîțiva ani. Ceea ce reprezintă un cîștig care întrece de o mie de ori interesul pur sportiv“.

Eftimie IONESCU

N. RED: Nu ne putem reține cuvintele de laudă pentru întregul program oferit studenților și oaspetelui lor miercurea trecută: la „Student-Club“ au fost vizionate un spectacol folcloric și unul de muzică ușoară, s-au purtat discuții interesante despre fotbal și studenție, au fost trase la sorți 50 de bilete gratuite pentru partida România—Anglia. Bucuriei participanților i se adaugă bucuria revistei — căreia Casa de cultură bucureșteană i-a oferit astfel un bun subiect pentru rubrica „Civilizația sportului“.

Redacția: Str. Brezoianu 13, tel. 14.02.15. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „CASA SCÎNTEII“ 40-466